

ผลของการใช้โปรแกรมการแนะนำ เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมซื่อสัตย์ของนิสิตระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
กรกฎาคม 2561

ผลของการใช้โปรแกรมการเหนี่ยวนำ เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมซื่อสัตย์ของนิสิตระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
กรกฎาคม 2561
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผลของการใช้โปรแกรมการเหนี่ยวนำ เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมซื่อสัตย์ของนิสิตระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ
ของ
ภาสกร ยุวรรณ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
กรกฎาคม 2561

ภาสกร ยุรวรรณ. (2561). ผลของการใช้โปรแกรมการเหนี่ยวนำ เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมซื่อสัตย์ของ
นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญาโท วท.ม. (การวิจัย
พฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประทีป จินฺง.

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายในการศึกษาผลของโปรแกรมการเหนี่ยวนำ เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรม
ซื่อสัตย์ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และศึกษาผลของโปรแกรมการ
เหนี่ยวนำระหว่างกลุ่มที่มีมโนทัศน์แห่งตนสูง และกลุ่มที่มีมโนทัศน์แห่งตนต่ำที่มีต่อพฤติกรรมซื่อสัตย์

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi- Experimental Design) ใช้แบบแผนการ
ทดลองแบบ Posttest- Only Control Group Design มีกลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตระดับปริญญาตรีที่
ลงทะเบียนเรียนวิชา SWU353 มนุษย์กับการใช้เหตุผลและจริยธรรม ที่มาจากการสุ่ม 2 ห้องเรียน เป็น
กลุ่มทดลอง จำนวน 87 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 79 คน แต่ละห้องมีการแบ่งนักเรียนออกเป็น 3
กลุ่ม ด้วยแบบวัดมโนทัศน์แห่งตน โดยแบ่งเป็น กลุ่มมโนทัศน์แห่งตนต่ำ กลุ่มมโนทัศน์แห่งตนกลาง
และกลุ่มมโนทัศน์แห่งตนสูง กลุ่มทดลองเข้าร่วมโปรแกรมการเหนี่ยวนำจำนวน 6 ครั้ง ส่วนกลุ่ม
ควบคุมดำเนินการเรียนรู้ด้วยตนเองในคาบเรียนปกติ หลังการเข้าร่วมโปรแกรม ทำการเก็บข้อมูลด้วย
แบบวัดพฤติกรรมซื่อสัตย์ทั้งสองกลุ่ม และวิเคราะห์ข้อมูลสถิติแบบ Nonparametric Statistics ด้วยวิธี
ทดสอบ Mann -Whitney U Test

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าภายหลังการได้รับโปรแกรม นิสิตที่ได้รับโปรแกรมการเหนี่ยวนำมี
พฤติกรรมความซื่อสัตย์ไม่แตกต่างจากนิสิตที่ไม่ได้รับโปรแกรมเมื่อสิ้นสุดการได้รับโปรแกรมที่ระดับ
นัยสำคัญ .05 และพบว่าในกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการเหนี่ยวนำ นิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนต่ำมีพฤติกรรม
ความซื่อสัตย์ไม่แตกต่างจากนิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนสูงเมื่อสิ้นสุดการได้รับโปรแกรมที่ระดับนัยสำคัญ
.05 แต่อย่างไรก็ตามในกลุ่มนิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนต่ำและได้รับโปรแกรมการเหนี่ยวนำมีพฤติกรรม
ความซื่อสัตย์สูงกว่านิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนต่ำที่ไม่ได้รับโปรแกรมการเหนี่ยวนำที่ระดับนัยสำคัญ .05
ผลการวิจัยของการศึกษานี้ แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม (Stereotype
priming) ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซื่อสัตย์โดยเฉพาะในกลุ่มที่มีมโนทัศน์แห่งตนต่ำ ซึ่งเป็น
ผลการศึกษาที่น่าทำการศึกษาต่อในอนาคต

EFFECT OF PRIMING PROGRAM FOR STRENGTHEN HONESTY BEHAVIOR IN
SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY STUDENTS

AN ABSTRACT
BY
PASKORN YURAWAN

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Science Degree in Applies Behavioral Science Research
At Srinakharinwirot University
July 2018

Paskorn Yurawan. (2018). *Effects of a Priming Program to Strengthen Honesty Behavior among Srinakharinwirot University Students*. Master's thesis. M.S. (Applied Behavioral Science Research). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor: Assistant Professor Dr. Prateep Jinnge.

The importance of honest behavior cannot be denied. People often think of themselves as being honest. However, many times, people cheat a little bit and find that it pays. The effects of dishonest behavior vary from individual to the social level. The purpose of this study was to study the effect of priming programs to restore honest behavior among undergraduate students and to study the effect of priming programs among high-low self-concept groups.

This research had a quasi-experimental design using a Posttest-Only Control Group Design. The samples were Bachelor's degree students enrolled in SWU353: Man, Reasoning and Ethics. They were randomly selected and divided into two classrooms, an experimental group ($n = 87$) and a control group ($n = 79$). Each class had three groups that were divided by their own self-concepts. The experimental group participated in the priming program, which consisted of six activities. The control group conducted self-study in regular sessions. After joining the program, the data were collected by honest behavior measurement, and were analyzed by using Nonparametric Statistics: Mann-Whitney U Test.

The results showed that after participating in the program, the students in the experimental group did not demonstrate honest behavior from the control group at the end of the program at a .05 level of significance and experimental group students with a low self-concept did not display different honest behavior from high self-concept students at the end of the program at a significance level of .05. However students with low self-concept in the experimental group had more honest behavior than the low self-concept students in the control group program at a .05 significance level of .05.

The results of this study were that stereotype priming had an effect on behavioral change, especially in low self-concept groups.

ปริญญาานิพนธ์
เรื่อง
ผลของการใช้โปรแกรมการเหนี่ยวนำ เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมซื่อสัตย์
ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ของ
ภาสกร ยุวรรณ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

วันที่ เดือน กรกฎาคม พ.ศ 2561

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ที่ปรึกษา

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประทีป จินฉ่ำ)

(รองศาสตราจารย์ ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประทีป จินฉ่ำ)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐาตุกร จันประเสริฐ)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้วเสร็จเมื่อกำลังจะเข้าปีที่ 5 ในชีวิตนิสิตปริญญาโท จะว่าไม่นานก็ไม่นาน จะว่านานก็พูดได้ไม่เต็มปาก เพราะถ้าเปรียบกับชีวิตคน 5 ขวบปีก็คือเด็กเล็กที่กำลังจะเข้าประถมหนึ่ง ตัวผู้วิจัยเองก็ไม่ต่างกัน 4 ปีที่ผ่านมาเป็นช่วงเวลาแห่งการเรียนรู้ การลองผิดลองถูก ยังมีหนทางอีกยาวไกลให้เรียนรู้ต่อไปไม่สิ้นสุด ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นบทเรียนชิ้นสำคัญคอยเตือนว่าปริญญาที่ได้รับมา ไม่สำคัญเท่ากับช่วงเวลาที่ได้เรียนรู้

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้จะไม่สำเร็จเลยถ้าไม่ได้รับความอนุเคราะห์ และความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประทีป จินเ่ง ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ที่กรุณาให้คำปรึกษา ให้ความรู้ ชี้แนะอย่างเอาใจใส่ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

กราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร ที่สละเวลาเป็นประธานกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ รวมถึงรับเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐาตุกร จันประเสริฐ ที่สละเวลาเป็นกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ และให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้นนอกจากนี้ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา ภัทราวิวัฒน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุลที่รับเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

กราบขอบพระคุณ ดร. กมลวรรณ คารมปราชญ์ คัลยาแก้ว และอาจารย์พิชชาดา ประสิทธิโชค ที่กรุณาให้ทำการศึกษาในรายวิชา

กราบขอบพระคุณพี่ๆ ในสำนักงานสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ที่คอยช่วยแนะนำเรื่องงานเอกสารต่างๆ ขอบคุณเพื่อน พี่ น้องทุกท่านในสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ที่คอยให้คำแนะนำผลักดัน เชียร์เชิญให้เดินไปข้างหน้าในแบบช้าแต่ชัวร์

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ พี่สาวที่ให้การสนับสนุน อดทน ห่วงใย และคุณพ่อที่มั่นใจว่ากำลังคอยตามให้กำลังใจอยู่บนฟ้าจนผู้วิจัยสำเร็จตามที่ตั้งใจไว้

ภาสกร ยุววรรณ

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สังคมจะเจริญก้าวหน้าและเป็นสังคมที่มีความสุขนอกจากการพัฒนาด้านเทคโนโลยีเพื่อตอบสนองความต้องการที่แตกต่างกันแล้ว ยังต้องประกอบไปด้วยการพัฒนาคุณธรรมควบคู่ไปด้วย และคุณธรรมหนึ่งที่สำคัญในการอยู่ร่วมกันในสังคมนั้นก็คือ "ความซื่อสัตย์" ที่จะเป็นเครื่องมือต่อการกับการทุจริตในระดับต่างๆ ดังพระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในพระราชพิธีบวงสรวงสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้า เมื่อวันที่ 5 เมษายน พุทธศักราช 2525 ความว่า

"... คุณธรรมที่ทุกคนควรจะศึกษาและน้อมนำมาปฏิบัติ มีอยู่สี่ประการ ประการแรก คือ การรักษาความซื่อสัตย์ ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ และเป็นธรรม ประการที่สอง คือ การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเอง ให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจความดีนั้น ประการที่สาม คือ การอดทน อดกลั้น และอดออมที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัจสุจริต ไม่ว่าด้วยเหตุประการใด ประการที่สี่ คือ การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตน เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง คุณธรรมสี่ประการนี้ ถ้าแต่ละคนพยายามปลูกฝังและบำรุงให้เจริญงอกงามขึ้นโดยทั่วกันแล้ว จะช่วยให้ประเทศชาติบังเกิดความสุข ความร่มเย็น และมีโอกาสที่จะปรับปรุงพัฒนาให้มั่นคงก้าวหน้าต่อไปได้ดังประสงค์ ..."

การทุจริตที่เป็นผลจากการขาดความซื่อสัตย์ที่ส่งผลเสียในระดับโลก เพราะส่งผลกระทบต่อทั้งระบบเศรษฐกิจ และสังคม การทุจริตคอร์รัปชันบิดเบือนการแข่งขัน เกิดความไม่เท่าเทียมในตลาดนำไปสู่ปัญหาความยากจน และความขัดแย้ง (United States Institute of Peace. 2010) เกิดขึ้นทั้งกับประเทศที่พัฒนาแล้ว กำลังพัฒนา ประเทศที่ใหญ่ ประเทศที่เล็ก (Tanzi. 1998:4) Worldbank ประมาณการว่าในแต่ละปีมีการทุจริตคอร์รัปชันในประเภทการติดสินบน อยู่ที่ 1 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งยังไม่รวมการประมาณการคอร์รัปชันประเภทอื่น เช่น การยกยอกเงิน (WBI. 2004 online press) ในขณะที่ประเทศไทยก็เป็นหนึ่งในประเทศที่สถานการณ์การทุจริตคอร์รัปชันน่าเป็นห่วง จากรายงานขององค์กรความโปร่งใสสากล(Transparency International) ในปีล่าสุด 2017 ระบุว่า ไทยมีคะแนน 37 คะแนน จัดอยู่ในลำดับที่ 96 จาก 180 ประเทศ ขยับขึ้นจากปี 2016 ที่อยู่ลำดับที่ 101 แต่นั่นก็ไม่ได้หมายความว่าคอร์รัปชันในประเทศไทยลดลงแต่อย่างใด เพราะทุกปีประเทศไทยยังต้องเสียเงินจากการคอร์รัปชันประมาณ 1 แสนล้านบาท และยังเสียโอกาสการลงทุนจากต่างชาติอันเกิดจากความ

กังวลในปัญหาคอร์ปชั่นถึง ปีละ 6 พันล้านบาท (Bangkokpost. 2013; online) ซึ่งเงินจำนวนดังกล่าวควรจะเป็นเงินในระบบของภาครัฐเพื่อการพัฒนาประเทศ

การศึกษาของ แมคแคป (McCabe. 2012) ระบุว่า การแก้ไขปัญหามหาวิทยาลัยที่ทุจริตควรจะเริ่มมาจากการปลูกฝังวัฒนธรรมของความซื่อสัตย์ โดยการทำให้บุคคลเข้าใจ และยอมรับ และเป็นสิ่งควรทำตั้งแต่ยังเป็นเด็ก แต่อย่างไรก็ตามภายในสถาบันที่ทำหน้าที่ถ่ายทอด ปลูกฝังวัฒนธรรมของความซื่อสัตย์อย่าง โรงเรียน และมหาวิทยาลัยก็พบว่า มีเยาวชนหลายระดับชั้นมีพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ การสำรวจของ Report Card on the Ethics of American Youth ในปี 2012 กับนักเรียนในสหรัฐอเมริกา จำนวนมากกว่า 23,000 คนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ในชั้นเรียน โดยพบว่ามีเด็กทั้งหมด 51% เคยโกงข้อสอบ และ 28% ระบุว่าเคยโกงมากกว่า 2 ครั้ง ในขณะที่ 73% ระบุว่าเคยลอกการบ้านเพื่อน เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการศึกษาในประเทศไทยของ สุชาดา กรเพชรปานิ (2549) ที่พบว่า 97% ของกลุ่มตัวอย่างในมหาวิทยาลัยรัฐแห่งหนึ่ง ระบุว่าเคยมีพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการ เช่น การลอกแบบฝึกหัด การทุจริตการสอบ มีการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ในสถานศึกษาพบว่า เด็กมองการไม่ซื่อสัตย์ ว่าเป็นอาชญากรรมที่ไม่มีเหยื่อ และไม่ได้เป็นเรื่องใหญ่ (Gomez. 2001:3) ในขณะที่หน้าหนังสือพิมพ์ยังมีข่าวที่โด่งดัง ตามรายงานข่าว New York Times เมื่อปี 2012 ที่ระบุว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด จำนวน 125 คน ทำการโกงข้อสอบปลายภาคร่วมกัน ประเทศไทยเองก็มีข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับการไม่ซื่อสัตย์ ที่เกี่ยวกับการศึกษา เช่น การทุจริตในการสอบนักเรียนนายสิบตำรวจ ที่มีการดำเนินการเป็นกระบวนการ เป็นที่น่าสนใจว่าผู้ที่ตำรวจที่มีหน้าที่ในการดูแลและเฝ้าระวังในสังคมกลับมีพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์เสียเองตั้งแต่ยังไม่เข้าเรียน สิ่งที่เกิดขึ้นเหล่านี้อาจเป็นสัญญาณที่หมายความว่าเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตของชาติกำลังอยู่ในสังคมที่ยอมรับการทำผิด การเอาเปรียบผู้อื่น และการโกง จนฝังลากลึกลงในวัฒนธรรมไทย และระดับการศึกษา หรือคุณภาพทางการศึกษาก็จะไม่ได้ช่วยยกระดับคุณภาพของจิตใจ และศีลธรรม ยิ่งไปกว่านั้นความตั้งใจที่จะทำพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ยังมีความสัมพันธ์กับ ความรุนแรง ความถี่ในการโกง ความสุขในการไม่ซื่อสัตย์ และมีการควบคุมตนเองได้น้อยลง (Sierra. 2006: 198) ในอนาคตเยาวชนเหล่านี้ก็มีแนวโน้มจะจำลองพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ในสถานที่ทำงาน (Haswell. 1999: 230) มีความเคารพต่อคุณค่า บรรทัดฐานทางสังคม และศีลธรรมของสังคมลดลง (Boehm; et al. 2009: 49)

ปัจจุบันมีโครงการที่ดีเกี่ยวกับการปลูกฝังศีลธรรม จริยธรรมให้แก่ นักเรียนตั้งแต่ระดับชั้น ประถมจนถึงมัธยม เช่น โครงการ โรงเรียนสีขาว หลักสูตร "โตไปไม่โกง" ที่จัดขึ้นโดย กรุงเทพมหานคร ศูนย์สาธารณประโยชน์และประชาสังคม (นิด้า) และองค์กรเพื่อความโปร่งใสในประเทศไทย มีการเพิ่มบทเรียนเกี่ยวกับคุณธรรมเข้าไปในหลักสูตรการเรียนการสอนระดับอนุบาลจนถึงมัธยมโดยใช้การ์ตูนอนิเมชันเป็นสื่อกลางเพื่อให้สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเยาวชนได้ดีขึ้น หรือโครงการรักษาดูถูก

ทางสร้างเสริมความซื่อสัตย์สุจริต ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ที่มีสถานศึกษาเข้าร่วมกันเป็นจำนวนมาก แต่การช่วยกันเสริมสร้างพฤติกรรมซื่อสัตย์ก็ยังเป็นสิ่งที่สมาชิกในสังคมต้องร่วมมือกันพัฒนาเพราะดังที่ได้กล่าวไปข้างต้นว่าค่านิยมในการทำผิดฝังรากลึกอยู่ในระดับวัฒนธรรม สถาบันต่างๆควรช่วยกันในการปลูกฝังค่านิยมที่ถูก สร้างคุณค่า และกระตุ้นให้คุณค่าเหล่านั้นทำงานอยู่ตลอดเวลา

การทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ก็เป็นอีกวิธี ที่จะทำความเข้าใจสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ และค้นหาแนวทางในการเสริมสร้างพฤติกรรมซื่อสัตย์ เช่น งานศึกษาของดวงรัตน์ วาฬสะ (2555) พบตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความซื่อสัตย์ เช่น พฤติกรรมความซื่อสัตย์ของบิดามารดา การควบคุมตนเอง การได้รับการส่งเสริมความซื่อสัตย์จากโรงเรียน และการเห็นคุณค่าของความซื่อสัตย์ ซึ่งทำให้ทราบถึงอิทธิพลของสถาบันหลักอย่างสถาบันครอบครัว และสถานศึกษายังเป็นสถาบันสำคัญที่มีส่วนปลูกฝังความซื่อสัตย์ ประเสริฐศรี เอื้อนครินทร์ (2524) ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมซื่อสัตย์โดยใช้เทคนิค แม่แบบ ที่อยู่ในรูปของสไลด์การ์ตูนประกอบเสียง เพื่อปลูกฝังคุณค่า และจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ที่ทำการทดลองกับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการทดลองพบว่ากลุ่มทดลองที่ได้รับแม่แบบมีจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่ากลุ่มควบคุม สุกานดา โรมวิลาส (2549) ที่ใช้นิทานมัลติมีเดีย เรื่องความซื่อสัตย์ เพื่อให้ความรู้ และปลูกฝังพฤติกรรมซื่อสัตย์ ตั้งแต่เยาว์วัย ซึ่งพบว่าหลังได้รับการเรียนการสอนด้วยนิทานกลุ่มตัวอย่างมีผลคะแนนจากแบบทดสอบจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ไปในทางที่ดีขึ้นในต่างประเทศมีการศึกษาในเชิงทดลองที่น่าสนใจโดยการใช้เทคนิคการเหนี่ยวนำ ที่เป็นเทคนิคการกระตุ้นความซื่อสัตย์โดยใช้ตัวเหนี่ยวนำประเภทต่างๆ เช่นการใช้สัญลักษณ์ เช่น รูปดวงตา (Bateson, 2006: 413) บรรทัดฐานทางสังคม เช่น คุณธรรม 10 ประการ (Mazar, 2008: 637) หรือใช้สัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่เป็นตัวบุคคล เช่น Malandrager (Fischer; et al. 2014: 1599) นอกจากนี้ยังมีการทำการศึกษาวัยรุ่นที่สำคัญต่อการเกิดพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ คือ มโนทัศน์แห่งตน (Eitzen, 2010; Ybrandt & Armelius, 2003; Murdock & Webber, 2001; Bette, 2013) การศึกษาของผจงจิต อินทรสุวรรณ และคนอื่นๆ. (2539) พบว่าบุคคลที่มีมโนทัศน์แห่งตนต่ำ หรือในทางลบ มีแนวโน้มเป็นคนที่ต่อต้านสังคม และสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกระทำผิด เช่น การโกงข้อสอบ และพฤติกรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติดจากงานวิจัยในประเทศไทยที่กล่าวมาจะพบว่า ส่วนใหญ่มีการเสริมสร้างพฤติกรรมซื่อสัตย์โดยใช้แนวคิดทางจิตวิทยา เช่น เทคนิคการใช้ตัวแบบ (Modeling) เป็นหลัก และมีการศึกษามโนทัศน์แห่งตนแยกกันกับโปรแกรมการเสริมสร้างพฤติกรรมซื่อสัตย์ ส่วนงานศึกษาในต่างประเทศมีการศึกษาโดยการใช้เปลี่ยนสิ่งแวดล้อมเพื่อปรับกระบวนการทางปัญญาซึ่งในแต่ละสังคม วัฒนธรรมจะมีความแตกต่างกัน สำหรับงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจะใช้เทคนิคการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม (Stereotype Priming) ที่เป็นหนึ่ง

ในเทคนิคที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนกระบวนการทางปัญญา ตามแนวคิดกลุ่ม Cognitive psychology และ Social psychology (Bargh. 2006) โดยทำการศึกษาในบริบทสังคม และวัฒนธรรมไทย และ ทำการศึกษาลงของโปรแกรมร่วมกับมโนทัศน์แห่งตนที่แตกต่างกัน การศึกษาเกี่ยวกับการเหนี่ยวนำ จะเป็นอีกวิธีการที่สามารถปรับเปลี่ยน หรือเสริมสร้างพฤติกรรมข้อสัถย์ได้

ความมุ่งหมายในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวมที่มีต่อพฤติกรรมข้อสัถย์ ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ลงทะเบียนวิชา SWU 353 มนุษย์กับการใช้เหตุผลและจริยธรรม
2. เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวมที่มีต่อพฤติกรรมข้อสัถย์ระหว่างกลุ่มที่มีมโนทัศน์แห่งตนสูง และกลุ่มที่มีมโนทัศน์แห่งตนต่ำ

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้โปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวมเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมข้อสัถย์ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ได้แนวทางการเสริมสร้างพฤติกรรมข้อสัถย์กับนิสิตโดยใช้เทคนิคการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวมในการพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์
3. ได้แนวทางสำหรับอาจารย์ ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมข้อสัถย์อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ลงทะเบียนวิชา SWU 353 มนุษย์กับการใช้เหตุผลและจริยธรรม จำนวน 1,257 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา SWU 353 มนุษย์กับการใช้เหตุผลและจริยธรรม ทำการสุ่มห้องเรียนที่มีผู้สอนคนเดียวกัน และมีจำนวนไม่น้อยกว่า ห้องละ 60 คน ทำการจับฉลากเลือก 1 ห้องเรียนเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 87 คน และ 1 ห้องเรียนเป็นกลุ่มควบคุม จำนวน 79 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น แบ่งเป็นดังนี้

A. ตัวแปรจัดกระทำ ได้แก่ การได้รับโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม แบ่งเป็น

1. ได้รับโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม
2. ไม่ได้รับโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม

B. ตัวแปรจัดประเภท ได้แก่ มโนทัศน์แห่งตน

1. มโนทัศน์แห่งตนสูง
2. มโนทัศน์แห่งตนต่ำ

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมซื้อสัตย์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1.โปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม หมายถึง โปรแกรมที่ผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการทดลอง โดยเริ่มจากการเชื่อมโยงระหว่าง Stereotype กับ ความซื้อสัตย์ ต่อจากนั้นกระตุ้นให้นิสิตตระหนักถึงความซื้อสัตย์ ด้วยเทคนิคการเหนี่ยวนำ ชื่อเทคนิคการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม Stereotype Priming โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเหนี่ยวนำให้เกิดพฤติกรรมซื้อสัตย์ในห้องเรียน ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1. กระบวนการการสร้างความเข้มแข็งของการเชื่อมโยงระหว่างภาพเหมารวม (Stereotype) ที่ได้จากการสอบถามกับพฤติกรรมซื้อสัตย์ ดำเนินกิจกรรมสร้างความเข้มแข็งจำนวน 6 ครั้ง โดยกิจกรรมแต่ละครั้งจะให้กลุ่มทดลอง ได้รับข้อมูลด้วยวิธีต่างๆ เช่น การดูคลิปวิดีโอ การอ่านบทความ การฟังบรรยาย การเขียนถึงพฤติกรรมซื้อสัตย์ การคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมซื้อสัตย์ เป็นต้น แต่ละครั้งใช้เวลา ครั้งละ 30 – 45 นาที อาทิตย์ละ 1 ครั้ง

ขั้นที่ 2. กระบวนการกระตุ้นความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมซื้อสัตย์ โดยใช้เทคนิค การเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม (Stereotype Priming) หลังจากการสร้างความเข้มแข็งของการเชื่อมโยงระหว่างภาพเหมารวม (Stereotype) ที่ได้จากการสอบถามกับพฤติกรรมซื้อสัตย์ ในสัปดาห์ที่ 6 แล้ว ผู้วิจัยทำการกระตุ้นความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมซื้อสัตย์โดยการให้กลุ่มทดลอง เขียนถึงพฤติกรรมที่แสดงออก วิธีชีวิต หรืออุปนิสัยภายนอกของ Stereotype ให้มากที่สุดใช้เวลา 10 นาที

2. การเหนี่ยวนำ (Priming) หมายถึง การกระตุ้นโครงสร้างกระบวนการทางปัญญา เช่น คุณลักษณะ หรือ Stereotype ด้วยสถานการณ์ตรงหน้าโดยบุคคลไม่รู้ตัว (Bargh. 1996)

3. Stereotype หมายถึง ความคิด ความเห็น หรือการตัดสิน ต่อสิ่งหนึ่งแบบเหมารวมที่บุคคลในกลุ่มมีส่วนร่วมกัน ซึ่ง Stereotype นี้อาจจะถูกสร้างมาจากแปลงหนึ่งแหล่งใดก็ได้ เช่น ครอบครัว

โรงเรียน กลุ่มเพื่อน ที่ทำงาน พรรคการเมือง หรือสื่อ

4. เทคนิคการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม (Stereotype Priming) หมายถึง วิธีการกระตุ้นความคิดเกี่ยวกับความเชื่อสัณยในกระบวนการทางปัญญาของบุคคลโดยการใช้คุณลักษณะเฉพาะบางประการของภาพเหมารวม 'ผู้พิพากษา' เป็นตัวกระตุ้น ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้วิธีการเขียนถึงคุณลักษณะของภาพเหมารวม 'ผู้พิพากษา'

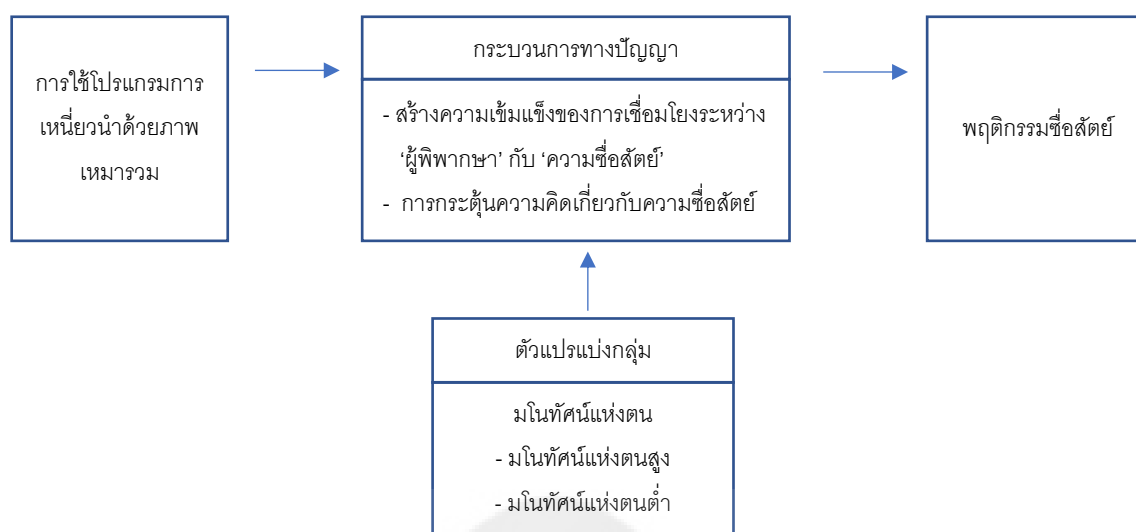
นิยามปฏิบัติการ

1. พฤติกรรมเชื่อสัณย หมายถึง การประพจน์ตรงต่อตนเอง และผู้อื่นของนิสิตด้วยการให้ข้อมูลที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง โดย ไม่โก่ง ไม่บิดเบือน มีการวัดพฤติกรรมเชื่อสัณยโดยการจัดสถานการณ์การทำให้แบบวัดพฤติกรรมเชื่อสัณยได้ตัวเลขเป็น 2 ชุด คือ คะแนนที่ทำได้จริง และคะแนนที่กรอกด้วยตนเอง ความต่างระหว่างคะแนน 2 ชุด มีตั้งแต่ 0 – 20 คะแนน จะถูกแปลงมาเป็นคะแนนพฤติกรรมเชื่อสัณย โดยค่าความต่าง 0 คะแนน หมายถึงมีคะแนนพฤติกรรมเชื่อสัณย 20 คะแนน และค่าความต่าง 20 คะแนน หมายถึงมีคะแนนพฤติกรรมเชื่อสัณย 0 คะแนน

2. มโนทัศน์แห่งตน (Self- Concept) หมายถึง การรับรู้ ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลต่อตนเองทั้งทางร่างกาย และจิตใจ ที่มีผลต่อการแสดงออกของบุคคล ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามสิ่งแวดล้อม ทำการวัดโดยใช้แบบวัดมโนทัศน์แห่งตนที่ปรับมาจากแบบวัดมโนทัศน์แห่งตนของ ผจกจิต อินทสุวรรณ และคนอื่นๆ (2539) มีโครงสร้าง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ และไม่ใช่วิชาการ ข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบวัด แบบ Likert Scale 5 อันดับ ให้คะแนน 1 (มโนทัศน์แห่งตนในทางลบ) ถึง 5 (มโนทัศน์แห่งตนทางบวก) ผู้ตอบเลือกตอบตามระดับความคิดหรือความรู้สึกของตน ทั้งหมด 30 ข้อ คะแนนเต็ม 150 คะแนน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .836

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้แนวคิดพื้นฐานในการปรับพฤติกรรมทางกระบวนการทางปัญญา ด้วยการเปลี่ยนกระบวนการทางปัญญา ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมภายนอก ตามที่ ด็อบสัน (Dobson. 1998) ได้รวบรวมความเชื่อพื้นฐาน ที่กล่าวว่า มี 3 ข้อ คือ 1) กระบวนการทางปัญญา ส่งผลต่อพฤติกรรม 2) กระบวนการทางปัญญาสามารถปรับเปลี่ยนได้ และ 3) การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสามารถทำได้โดยการเปลี่ยนกระบวนการทางปัญญา จากการทบทวนวรรณกรรมผู้วิจัยพบว่า ตัวแปรที่สำคัญ ได้แก่ มโนทัศน์แห่งตน ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีผลต่อการใช้โปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม อันจะทำให้เกิดพฤติกรรมเชื่อสัณยแตกต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้ตัวแปรมโนทัศน์แห่งตนมาเป็นตัวแปรแบ่งกลุ่ม ดังแสดงให้เห็นตามภาพกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. นิสิตที่ได้รับโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวมจะมีพฤติกรรมซื่อสัตย์สูงกว่านิสิตที่ไม่ได้รับโปรแกรมเมื่อสิ้นสุดการได้รับโปรแกรม
2. ในกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม นิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนต่ำจะมีพฤติกรรมซื่อสัตย์สูงกว่านิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนสูงเมื่อสิ้นสุดการได้รับโปรแกรม
3. นิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนต่ำและได้รับโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวมจะมีพฤติกรรมซื่อสัตย์สูงกว่านิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนต่ำที่ไม่ได้รับโปรแกรม

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาผลของโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งได้เสนอตามหัวข้อดังนี้

1. เอกสารเกี่ยวกับพฤติกรรมซื้อสัตย์
 - 1.1 ความหมายของพฤติกรรมซื้อสัตย์
 - 1.2 ประเภทของความซื้อสัตย์
 - 1.3 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมซื้อสัตย์
 - 1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมซื้อสัตย์
2. แนวคิดเกี่ยวกับการปรับพฤติกรรม
3. เอกสารเกี่ยวกับแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเหนี่ยวนำ
 - 3.1 Prime-to-Behavior Model
 - 3.2 The Spreading-activation Theory
 - 3.3 มายาคติ
 - 3.4 Stereotype
 - 3.5 แนวคิดการรักษาโมโนทัศน์แห่งตน (Self – Concept Maintenance)
 - 3.6 Active-Self Account
 - 3.7 Social Judgment Theory
 - 3.8 Ideo-Motor action
 - 3.9 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเหนี่ยวนำ
4. เอกสารเกี่ยวกับมโนทัศน์แห่งตน
 - 4.1 ความหมายของมโนทัศน์แห่งตน (Self-concept)
 - 4.2 ลักษณะของมโนทัศน์แห่งตน (Self-concept)
 - 4.3 งานวิจัยเกี่ยวกับมโนทัศน์แห่งตน (Self-concept)
 - 4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์แห่งตนกับ การเหนี่ยวนำ

1. เอกสารเกี่ยวกับพฤติกรรมซื้อสัตย์

1.1 ความหมายของพฤติกรรมซื้อสัตย์

คำว่า ความซื่อสัตย์ หรือ Honesty มีผู้ให้ความหมายหลากหลายแง่มุม ตามความหมายของ พจนานุกรม Cambridge ฉบับออนไลน์ให้ความหมายว่า “ความสามารถในการพูดความจริง สามารถเชื่อถือได้ ไม่ขโมย โกง หรือโกหก” เมื่อแปล ความซื่อสัตย์ เป็นภาษาไทยตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ฉบับปี 2554 อธิบายว่าเป็นการรวมคำว่า ซื่อที่แปลว่า ตรง และสัตย์ ที่แปลว่า จริง ให้ความหมายของความซื่อสัตย์หมายถึง การประพฤติตรงโดยยึดถือความจริง ไม่บิดเบือน นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความหมายของความซื่อสัตย์ในความหมายอื่นๆ เช่น

ประเสริฐศรี เอื้อนครินทร์ (2524) ให้ความหมายของความซื่อสัตย์ว่าหมายถึง ความซื่อตรง ไม่คดโกงทั้งกาย วาจา และใจ ทั้งต่อตนเอง สังคม

กฤตรินทร์ นิมทองคำ (2542) ให้ความหมายว่า หมายถึงการประพฤติอย่างเหมาะสม มีความซื่อสัตย์ ไม่คดโกง ต่อตนเอง ครอบครัว มิตรสหาย ปฏิบัติตามกฎหมายเกณฑ์ เช่น ละอายต่อบาป ไม่เอาเปรียบ ไม่ทุจริต ไม่หาประโยชน์ในทางลบ

ทวี บุญยเกตุ (2515 อ้างถึงใน กฤตรินทร์ นิมทองคำ. 2542) ให้ความหมายของความซื่อสัตย์ว่า คือความจงรักภักดี ความซื่อตรง การประพฤติอย่างตรงไปตรงมา ไม่มีการหลอก เหาวัดเอาเปรียบ และบุคคลที่มีความซื่อสัตย์จะมีความหนักแน่น รักเกียรติยศ ไม่เห็นแก่ตัว

ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ ที่เป็นการศึกษาพฤติกรรมความซื่อสัตย์ในบริบทของสถานศึกษา จึงมีความหมายว่า การประพฤติตรง ทั้งทางใจ และทางกายต่อตนเอง และสังคม ไม่โกง ยึดถือความจริง ไม่บิดเบือน หรือโกหก ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และให้ข้อมูลที่ถูกต้องตรงตามความจริง

1.2 ประเภทของความซื่อสัตย์

ประเสริฐศรี เอื้อนครินทร์ (2524) แบ่งความซื่อสัตย์เป็น 5 ประเภท ได้แก่

1. ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง คือ มีความละอาย และกระดากใจตนเองในการกระทำผิดที่ได้ชื่อว่าไม่สุจริต
 2. ความซื่อสัตย์ต่อเพื่อนฝูง หมู่คณะ คือ ไม่คิดทรยศ ไม่โกง และเอาเปรียบหมู่คณะ
 3. ความซื่อตรงต่อหน้าที่การงาน คือ ความซื่อตรง เทียงธรรม ไม่หาประโยชน์ใส่ตนจนเดือดร้อนต่อหน้าที่การงาน
 4. ความซื่อสัตย์ต่อสังคม และชุมชน คือ ไม่กระทำผิดต่อกฎเกณฑ์ของสังคม และชุมชน เพื่อหาประโยชน์ต่อตนเอง
 5. ความซื่อสัตย์ต่อระเบียบ กฎเกณฑ์ จารีตประเพณี กฎหมาย วัฒนธรรม คือรักษาและปฏิบัติตามระเบียบ กฎเกณฑ์ จารีต ประเพณี และวัฒนธรรม ด้วยความซื่อตรง จริงใจ และเทียงธรรม
- ทวี บุญยเกตุ (กฤตรินทร์ นิมทองคำ. 2542; อ้างอิงจาก ทวี บุญยเกตุ. 2515) แบ่งความซื่อสัตย์ได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง มีลักษณะของหิริโอตตัปปะ หรือละอาย ไม่กล้าทำในสิ่งที่ได้ชื่อว่า ไม่สุจริต แม้ว่าการกระทำนั้นๆ จะไม่มีใครรู้เห็นก็ตาม

2. ซื่อสัตย์ต่องานที่ตนทำมีความซื่อตรง เพียงธรรม ไม่เอารัดเอาเปรียบ แสวงหาผลประโยชน์ใส่ตนในทางที่ไม่ชอบ

3. ความซื่อสัตย์ต่อเพื่อนฝูง เป็นคุณสมบัติของที่ดีของการอยู่ร่วมกัน ไม่โกง หรือเอารัดเอาเปรียบ

กรมสามัญศึกษา (ธีรบุษ สุนทร. 2549; อ้างอิงจาก กรมสามัญศึกษา. 2523) แบ่งความซื่อสัตย์ออกเป็น 4 ลักษณะ คือ

A. ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง คือ ความรู้สึกกับผิดชอบชั่วดีมีความละอาย และเกรงกลัวต่อการ

- 1) กระทำผิด โดยมีพฤติกรรมที่แสดงออกคือ
- 2) ไม่สับปลับกลับกโลก
- 3) ไม่คล้อยตามพวกที่ลากหรือจูงไปในทางที่เสื่อมเสีย
- 4) มั่นคงต่อการกระทำดีของตน
- 5) ไม่คดโกงมีความตั้งใจจริง
- 6) ประพฤติตรงตามที่พูดและคิด

B. ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงาน พฤติกรรมที่แสดงออกคือ

- 1) ไม่เอาเวลาทำงานในหน้าที่ไปใช้ทำประโยชน์ส่วนตัว
- 2) ไม่ใช้อำนาจหน้าที่ทำประโยชน์ส่วนตัว

C. ความซื่อสัตย์ต่อบุคคล คือมีความซื่อตรงต่อผู้อื่น ต่อมิตร ต่อหัวหน้า ต่อผู้มีพระคุณ พฤติกรรมที่แสดงออกคือ

- 1) ประพฤติตรงไปตรงมา ไม่คิดคดต่อผู้อื่น
- 2) ไม่ชักชวนไปในทางที่เสื่อมเสีย
- 3) ไม่สอพลอเพื่อหาผลประโยชน์ส่วนตน
- 4) ยินดีในความสำเร็จของผู้อื่น ไม่คิดริษยาหรือกลั่นแกล้ง

D. ความซื่อสัตย์ต่อคณะ สังคม และประเทศชาติ พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกคือ

- 1) ร่วมมือร่วมใจกันทำงานด้วยความบริสุทธิ์ใจ
- 2) ไม่เห็นแก่ประโยชน์ของตน หรือเอาดีเข้าตน
- 3) ไม่ร่วมมือกันทำงานใดๆ ที่ผิดกฎหมาย หรือผิดระเบียบข้อบังคับของสังคม หรือหมู่คณะ

จะเห็นได้ว่าความซื่อสัตย์โดยทั่วไปนี้มี 4 ด้าน คือ ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อผู้อื่น ต่อหน้าที่ และต่อประเทศชาติ ในการวิจัยครั้งนี้สถิติที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ยังไม่ได้ทำงานผู้วิจัยจึงได้แบ่ง

ประเภทความซื่อสัตย์ของนิสิตเป็น 2 ประเภทเพื่อให้สอดคล้องกับทางปฏิบัติ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง และความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น

1.3 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมซื่อสัตย์

มีแนวคิดเพื่อทำความเข้าใจ พฤติกรรมซื่อสัตย์ และสาเหตุของการมีพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ หลายแนวคิดซึ่งผู้วิจัยจะขอนำเสนอเพียง 2 แนวคิด ได้แก่ แนวคิดด้านจิตวิทยา และแนวคิดด้านเศรษฐศาสตร์ที่เป็นปัจจัยจากภายนอก

จิตวิทยาสังคมมีแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจโดย คาร์เนมาน (Kahneman . 2011) แบ่งระบบการคิดของมนุษย์เป็น 2 ระบบคือ ระบบที่ 1 (System 1) หมายถึง การตอบสนองแบบอัตโนมัติ ง่าย และรวดเร็ว ที่เกิดมาจากประสบการณ์ การรับรู้สิ่งรอบๆตัว และการเชื่อมโยงแนวคิดที่เหมือนกันเข้าด้วยกัน เช่น การมองคนแบบเหมารวม (Stereotype) การจดจำสิ่งของ การให้คุณค่าในตัวเอง การหลีกเลี่ยงการสูญเสีย ความกลัว ส่วน ระบบที่ 2 (System 2) คือระบบที่ผ่านการคิด ใช้เหตุผล วิเคราะห์ และเชิงซ้ำ คาร์เนมาน ให้ข้อสังเกตว่า พฤติกรรมทุจริต เกิดจากระบบที่ 1 (System 1) ที่เป็นทางลัดของความคิด ตัดสินใจโดยใช้อารมณ์ ไม่ใช่เหตุผล โดยมีตัวอย่างสถานการณ์ที่สนับสนุนเกี่ยวกับระบบที่ 1 (System 1) เช่น

ความขาดแคลน (Scarcity) คาลดีนี (Caldini. 1993) อธิบายว่า เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ขาดแคลน เช่น วัตถุมีค่า หรือ เวลา มนุษย์มีแนวโน้มที่คล้อยตามสิ่งเร้าได้ง่าย นักศึกษาในห้องสอบเมื่อใกล้หมดเวลา แต่ยังไม่สามารถทำข้อสอบได้จึงมีแนวโน้มที่จะลอกข้อสอบ หรือทำพฤติกรรมทุจริต

ตัวอย่างทางสังคม (Social Proof) คาลดีนี (Caldini. 1993) อธิบายว่า ในสถานการณ์ที่สับสน และคลุมเครือ มนุษย์มีแนวโน้มที่จะสังเกตคนรอบข้าง ว่าจัดการกับสถานการณ์นั้นอย่างไร และทำตาม ถ้านักศึกษาในห้องทำข้อสอบไม่ได้ และสังเกตเห็นเพื่อนๆทุจริต นักศึกษาก็มีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรมทุจริต

แนวคิดเกี่ยวกับระบบที่ 1 (System 1) และระบบที่ 2 (System 2) เน้นการอธิบายกระบวนการคิดและตัดสินใจที่เกิดจากการรับรู้ และตอบสนองต่อสิ่งเร้าทางสังคมต่างๆ ซึ่งทั้งสองระบบสามารถนำไปสู่พฤติกรรมที่ซื่อสัตย์ได้ โดยถ้าสามารถควบคุมสิ่งเร้า หรือสิ่งแวดล้อมให้ไปกระตุ้นความกลัว ไปกระตุ้นการสูญเสีย หรือการไปกระตุ้นคุณค่าในตัวเองก็จะทำให้บุคคลตอบสนองอย่างซื่อสัตย์ได้ หรือถ้าทำให้บุคคลมีเหตุผล มีการใช้ความคิดในการตัดสินใจ ใช้เวลาใคร่ครวญก็จะทำให้เกิดพฤติกรรมซื่อสัตย์ได้เช่นกัน

แนวคิดด้านเศรษฐศาสตร์ อย่างโมเดล 'The Standard Cost-Benefit' (Becker. 1968) ก็มีการอธิบายพฤติกรรมความไม่ซื่อสัตย์ว่า มนุษย์ดำเนินการโดยไตร่ตรองไว้ก่อน ซึ่งพิจารณาจาก ผลกำไร กับต้นทุน เช่น การที่นักศึกษาอยู่ในห้องสอบ นักศึกษาจะพิจารณา 3 ข้อ คือ (1) ผลลัพธ์ของการ

โกงจากภายนอกกว่ามีมาน้อยเท่าใด (2) โอกาสการถูกจับได้ (3) โทษเมื่อถูกจับได้ ถ้าการพิจารณาในสถานการณ์ดังกล่าวพบว่า มีโอกาสถูกจับน้อยเพราะไม่มีคนคุมสอบ โทษที่ได้รับเป็นสถานเบา หรือ การทุจริตทำให้ได้รับคะแนนมาก ก็จะทำให้ นักศึกษามีแนวโน้มทำพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์มากขึ้น เมื่อมองผ่านมุมมองทางเศรษฐศาสตร์เพียงอย่างเดียวจะหมายความว่าถ้าเพิ่มการตรวจสอบ หรือ บทลงโทษก็น่าจะมีผลช่วยลดพฤติกรรมทุจริตตามสมการ ของโรเบิร์ต คลิตการ์ด นักเศรษฐศาสตร์ชาวอเมริกัน ได้ทำสมการการคอร์รัปชันอย่างง่าย ว่า $C = M + D - A$ หรือ คอร์รัปชัน (Corruption) จะเท่ากับ การผูกขาด (Monopoly) รวมกับ การใช้ดุลพินิจ (Discretion) ลบกับการตรวจสอบ (Accountability) (Klitgaard. 1998)

จากมุมมองทางเศรษฐศาสตร์การควบคุม และการสร้างเสริมพฤติกรรมซื่อสัตย์ สามารถทำได้โดยการควบคุมจากระบบ เช่น การลดการผูกขาด เพิ่มการตรวจสอบ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามทั้ง 2 มุมมองทั้งจิตวิทยา และเศรษฐศาสตร์ ก็สามารถอธิบายพฤติกรรมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ได้ โดยความแตกต่างคือการให้ความสำคัญกับผลลัพธ์จากภายใน และผลลัพธ์จากภายนอก

1.4 งานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมซื่อสัตย์

ซู่ (Zhu. 2014) ทำการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมซื่อสัตย์ มีอยู่มุมมอง เช่น ด้าน Neuroscience พบว่า สมองส่วนหน้ามีผลต่อพฤติกรรมซื่อสัตย์ และไม่ซื่อสัตย์ โดยทำการทดลองกับผู้ป่วยที่ได้รับการกระทบกระเทือนสมองส่วน dorsolateral prefrontal cortex และ orbitofrontal cortex ที่อยู่หลังหน้าผากพบว่า ผู้ที่มีอาการบาดเจ็บในสมองส่วนดังกล่าว เลือกทำพฤติกรรมที่ไม่ซื่อสัตย์ และไม่คำนึงถึง ภาพพจน์ของตนเอง

แมคแคป (McCabe. 2012) ศึกษาในเชิงความสัมพันธ์ ที่ทำการศึกษาพฤติกรรม การทุจริตของนักศึกษาพบว่า ผลการเรียนมีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมความทุจริต ถ้าผลการเรียนต่ำจะมี ผลต่อพฤติกรรมทุจริตมาก นอกจากนี้บริบททางสังคม อย่างเช่น กลุ่มเพื่อน (Peer group) ส่งผลต่อการทุจริต โดยให้เหตุผลว่าในบริบททางสังคมแบบนั้น การโกงมีความหมายถึงการช่วยเหลือเพื่อน การศึกษาขึ้นนี้สรุปว่าสถาบันควรสร้างวัฒนธรรมแห่งความซื่อสัตย์ ซึ่งเป็นในทิศทางเดียวกับ Moore ปี 2013 ที่กล่าวถึง The moral compass หรือ เข็มทิศของศีลธรรมที่ผิดเพี้ยนไปเมื่อถูกอิทธิพลของคนรอบข้าง

เฟลด์แมน และคนอื่นๆ (Feldman; et al. 2016) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสาบาน กับความซื่อสัตย์ ผลการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างการสาบาน และความซื่อสัตย์ การสาบานสัมพันธ์กับการไม่โกง และไม่โกหก ซึ่งพบความสัมพันธ์นี้ทั้งระดับบุคคล และระดับสังคม

ปิยะพร ศิลาอ่อน (2554) ใช้นิทานพื้นบ้านในการสอนแทนการสอนแบบปกติ โดย

ทำการศึกษาเกี่ยวกับเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 1 ซึ่งผลการทดลองพบว่า กลุ่มที่ได้รับเทคนิคการสอนด้วยนิทานพื้นบ้านมีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตสูงกว่าก่อนใช้เทคนิคการสอนด้วยนิทานพื้นบ้าน แต่กลุ่มที่ได้รับเทคนิคการสอนด้วยนิทานพื้นบ้าน กับกลุ่มที่สอนด้วยวิธีการปกติมี เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตไม่ต่างกัน

ประเสริฐศรี เอื้อนครินทร์ (2524) ทำการศึกษาศึกษาพฤติกรรมซื่อสัตย์ในไทย โดยใช้เทคนิคแม่แบบ ที่อยู่ในรูปของสไลด์การ์ตูนประกอบเสียง กับนักเรียนชั้นประถมที่ 6 จำนวน 40 คน พบว่ากลุ่มทดลองที่ได้รับแม่แบบ มีผลการวัดทัศนคติเชิงจริยธรรมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ

สุกานดา โธมวิลาส (2549) ทำการศึกษากับเด็กปฐมวัย จำนวน 30 คน โดยการใช้นิทานมัลติมีเดีย เรื่องความซื่อสัตย์ พบว่าเด็กปฐมวัยมีคะแนนการทำแบบทดสอบวัดจริยธรรมเรื่องความซื่อสัตย์หลังเรียนนิทานมัลติมีเดียสูงกว่าก่อนเรียนนิทานมัลติมีเดีย

2. แนวคิดเกี่ยวกับการปรับพฤติกรรมปัญญานิยม (Cognitive Behavior Approach)

แนวคิดการปรับพฤติกรรมปัญญานิยม (Cognitive Behavior Approach) เป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการทางปัญญาที่ทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างสิ่งเร้า อารมณ์ และพฤติกรรม ซึ่ง มิเชนบาม (ประทีป จินฉี. 2540; อ้างอิงจาก Meichenbaum. 1971) ให้ความหมายของคำว่ากระบวนการทางปัญญาเป็น 3 มิติ คือ

1. มิติด้าน “เหตุการณ์ในการรู้คิด” หรือ “Cognitive Events” ที่หมายถึง ภาพในใจ สัญลักษณ์ ความรู้สึกนึกคิด ที่บุคคลจะเอาออกมาใช้ และมีอิทธิพลเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่จะต้องตัดสินใจ

2. มิติด้าน “กระบวนการรู้คิด” หรือ “Cognitive Process” ที่หมายถึงกระบวนการจัดการหรือการคัดกรองข้อมูลที่เข้ามาโดยอัตโนมัติ

3. มิติด้าน “โครงสร้างของการรู้คิด” หรือ “Cognitive Structures” ที่หมายถึงโครงสร้างทางความคิด ที่รวมบุคลิกภาพ ความต้องการ ความเชื่อ การให้ความหมายต่อสิ่งต่างๆ ซึ่งจะมีผลต่อการประมวลผลข้อมูล (Information Processing) การประเมินสถานการณ์

ดาร์วอร์ธ ตีเปินตา (ประทีป จินฉี. 2540; อ้างอิงจาก ดาร์วอร์ธ ตีเปินตา. 2531) ทำการแบ่งลักษณะความสัมพันธ์ของกระบวนการทางปัญญา เป็น 2 ลักษณะคือ

1. ความสัมพันธ์ในลักษณะ Homogeneity กล่าวคือ พฤติกรรมภายใน หรือพฤติกรรมทางปัญญา กับพฤติกรรมภายนอก มีลักษณะการเกิด การคงอยู่ และการเปลี่ยนแปลงในลักษณะเดียวกัน นั่นหมายความว่า พฤติกรรมภายในสามารถเปลี่ยนมาเป็นพฤติกรรมภายนอกได้

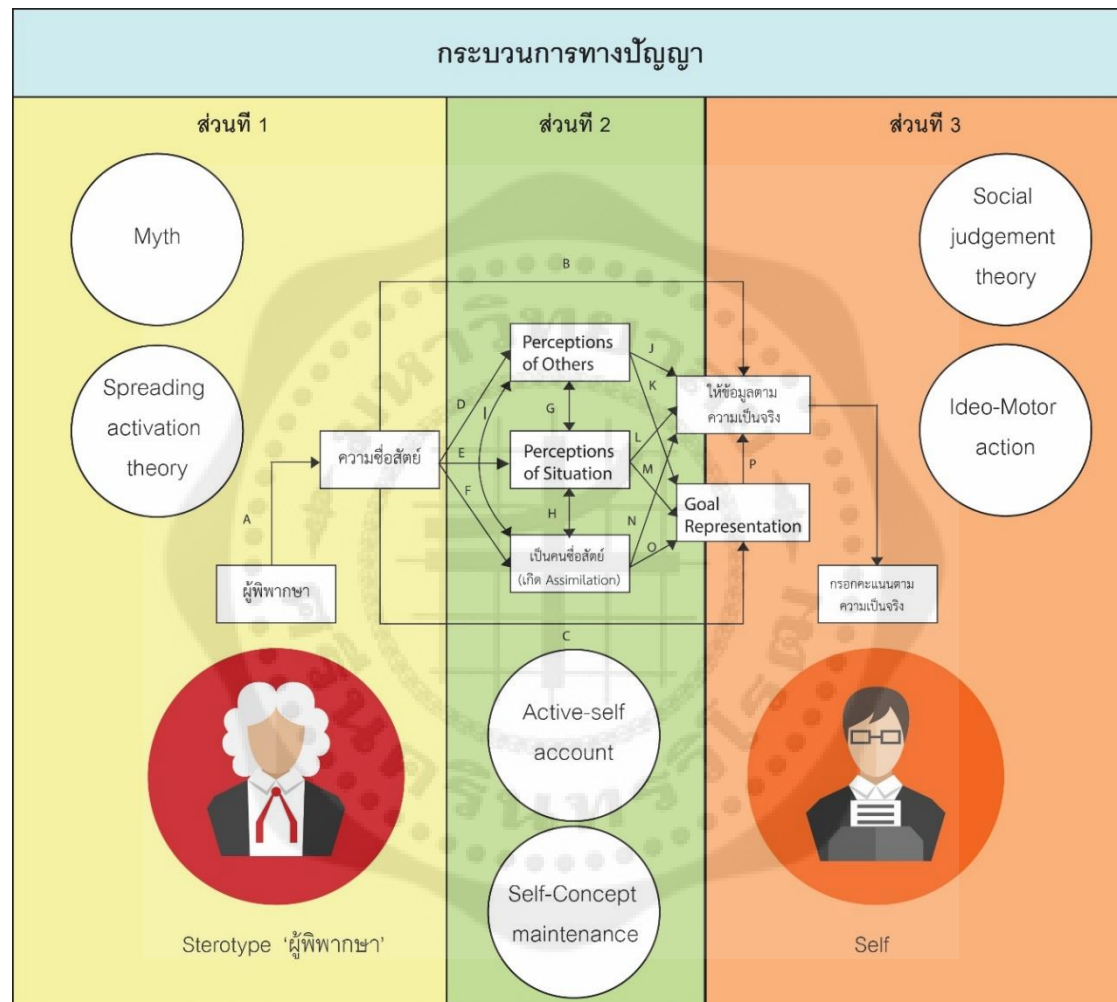
2. ความสัมพันธ์ในลักษณะ Interaction กล่าวคือ พฤติกรรมภายใน หรือกระบวนการทางปัญญา กับพฤติกรรมภายนอกมีปฏิสัมพันธ์กัน ความสัมพันธ์ลักษณะนี้มีการรวมภาวะทางสรีระวิทยา เป็นพฤติกรรมภายนอก และภาวะทางจิตใจ เป็นพฤติกรรมภายใน โดยบุคคลจะมีพฤติกรรมภายนอกมาจากการชี้แนะโดยพฤติกรรมภายใน และในขณะเดียวกันพฤติกรรมภายนอกก็ส่งผลต่อพฤติกรรมภายใน แนวคิดการปรับพฤติกรรมปัญญานิยมมาจากหลักการพื้นฐาน 3 ข้อด้วยกัน คือ (ประทีป จินฉี. 2540; อ้างอิงจาก Dobson. 1988)

1. กระบวนการทางปัญญา ส่งผลต่อพฤติกรรม
2. กระบวนการทางปัญญาสามารถปรับเปลี่ยนได้
3. การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสามารถทำได้โดยการเปลี่ยนกระบวนการทางปัญญา

งานวิจัยชิ้นนี้มีฐานความคิดเป็นแบบ Interaction ที่ว่าพฤติกรรมสามารถปรับเปลี่ยนได้โดยการเปลี่ยนกระบวนการทางปัญญาให้ส่งผลต่อพฤติกรรมข้อสัถย์ โดยใช้เทคนิคการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม เปลี่ยนกระบวนการปัญญา ส่งผลไปถึงพฤติกรรมภายนอก

3. เอกสารเกี่ยวกับแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเหนี่ยวนำ

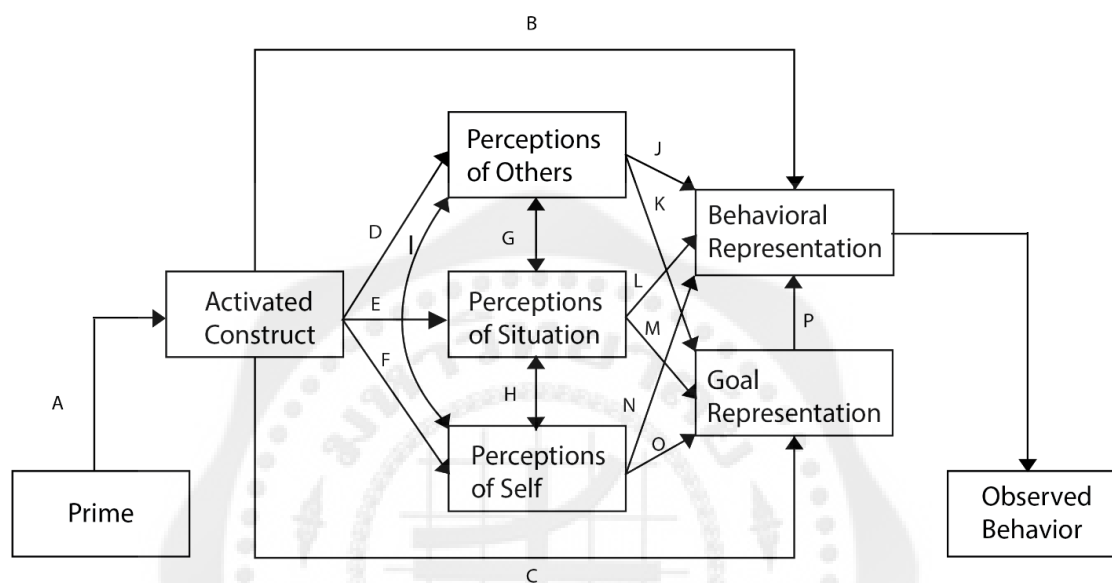
ในการเหนี่ยวนำเพื่อเปลี่ยนกระบวนการทางปัญญาให้บุคคลตัดสินใจที่จะทำพฤติกรรมนั้น ควรมีความเข้าใจแนวคิด 3 ส่วนด้วยกันโดยมี Prime – to – Behavior Model เป็นแกนหลัก ส่วนแรกอธิบายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าจากภายนอก หรือที่งานวิจัยครั้งนี้ใช้คำว่า “ตัวเหนี่ยวนำ” (Prime) กับระบบความหมายที่กลุ่มคนในสังคมมีส่วนร่วมกัน ที่ทำให้เกิดการกระตุ้นปมความคิดที่เชื่อมโยงกัน งานวิจัยนี้ใช้แนวคิด Spreading Activation Theory, มายาคติ, และภาพเหมารวม (Stereotype) ร่วมกันอธิบาย ส่วนที่สองอธิบายเกี่ยวกับ ปมความคิดที่ถูกกระตุ้นจากตัวเหนี่ยวนำ (Prime) ส่งผลต่อการรับรู้ตัวตน ซึ่งผู้วิจัยใช้แนวคิด Self-concept maintenance, Active-self account ร่วมกันอธิบาย และส่วนที่สามอธิบายผลของการรับรู้ตัวตนที่ส่งผลไปถึงการแสดงออกทางพฤติกรรม โดยใช้แนวคิด Social Judgement theory และ Ideo-motor actionร่วมกันอธิบาย ดังแสดงในภาพประกอบ

ภาพประกอบ 1 ภาพรวมความสัมพันธ์ของแต่ละแนวคิด

3.1 Prime-to-Behavior Model

แผนผังนี้เป็นโมเดลที่ วีลเลอร์ และ เดอมารี (Wheeler; & DeMaree. 2009: 579) สร้างขึ้นมาอธิบายกลไกที่ตัวเหนี่ยวนำ (Prime) ส่งผลต่อ พฤติกรรม ซึ่งผู้วิจัยใช้เป็นแกนหลักของการศึกษา

ภาพประกอบ 2 Mechanism for Prime to behavior effect

ที่มา: Wheeler & DeMaree. 2009. Multiple Mechanisms of Prime-to-Behavior Effects.

จากรูปแบบข้างต้น จะเห็น กล้อง หลัก 3 กล้องอันได้แก่

กล้องแรก Prime หมายถึง ตัวเหนี่ยวนำ หรือ เป็นสิ่งเร้าตามธรรมชาติ

กล้องที่สอง Activated Construct หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่ถูกกระตุ้น

กล้องสุดท้าย Observed Behavior ที่หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออก และสังเกตได้ วีลเลอร์ และ เดอมารี อธิบายว่า มีหลายเส้นทางเกิดขึ้นหลังจากการกระตุ้นความรู้สึกนึกคิด ตัวเหนี่ยวนำ บางตัวทำให้เกิดการกระตุ้นความรู้สึกนึกคิดแตกต่างกันแต่ละบุคคล (Wheeler; & DeMaree. 2009; Citing Wheeler; & Berger. 2007)

เส้นทางแรก (A-B) เป็นเส้นทางที่แสดงถึงการเชื่อมโยงระหว่าง ความคิดที่ถูกกระตุ้น (Activated Construct) และ การแสดงออกทางพฤติกรรม (Behavioral Representation) โดยตรง เพราะจากการศึกษาพบว่า การรับรู้ และการกระตุ้นการแสดงออก ถูกควบคุมโดยสมองส่วนที่ทำงาน

ร่วมกัน เพราะฉะนั้นตัวเหนี่ยวนำบางตัว สามารถกระตุ้นความคิด และการแสดงได้ไปพร้อมๆกัน เช่น การทดลองที่ 2 และ 3 ของ บาร์ค และคนอื่นๆ (Bargh; et al. 1996) ที่ทดลองเหนี่ยวนำด้วย Stereotype โดยการนำเสนอคำเกี่ยวกับความชรา (การทดลองที่ 2) และเสนอภาพเกี่ยวกับคนหนุ่มสาวแอฟริกัน โดยไม่ผ่านผัสสะ (Non-Conscious) ซึ่งทั้งสองการทดลองพบว่า การนำเสนอสิ่งเร้าที่เกี่ยวกับ ภาพเหมารวม (Stereotype) ทั้งผ่านผัสสะ และไม่ผ่านผัสสะ ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มแสดงพฤติกรรมตาม Stereotype นั้นโดยตรง โดยที่กลุ่มตัวอย่างไม่รู้ตัว พฤติกรรมที่จะถูกกระตุ้นจะเป็นพฤติกรรมที่มีความเชื่อมโยงกับ Stereotype เข้มแข็งมากที่สุด

เส้นทางที่สอง (A-C-P) เป็นเส้นทางที่แสดงถึงการ ที่เป้าหมาย (Goal) ถูกกระตุ้นโดย ตัวเหนี่ยวนำ (Prime) ก่อนที่ เป้าหมาย จะส่งผลต่อการแสดงออกทางพฤติกรรม ซึ่งเป้าหมายใดจะถูกกระตุ้นนั้นก็มาจาก ความเข้มแข็งของการเชื่อมโยงระหว่าง ตัวเหนี่ยวนำ (Prime) กับ เป้าหมาย (Goal) และเช่นเดียวกัน พฤติกรรมใดจะถูกแสดงออกมาก็ขึ้นอยู่กับความเข้มแข็งของการเชื่อมโยง ระหว่าง เป้าหมาย (Goal) กับพฤติกรรม เช่น ตัวเหนี่ยวนำ (Prime) ที่เกี่ยวกับการซื้อของ อาจไปกระตุ้น เป้าหมาย (Goal) การซื้อของ และการซื้อของทำให้เกิดพฤติกรรมการเดินทาง หรือปั่นจักรยาน ไปซื้อของ หรือการที่ ตัวเหนี่ยวนำ (Prime) ที่เกี่ยวกับความฉลาด อาจไม่ได้ไปกระตุ้นพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความฉลาดโดยตรง เหมือนในเส้นทาง A-B แต่ไปกระตุ้น เป้าหมาย (Goal) การอยากเป็นคนฉลาดก่อน ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมที่จะไปสู่เป้าหมาย เช่นการอ่านหนังสือ เป็นต้นงานทดลองของ สเปนเซอร์ และคนอื่นๆ (Spencer; et al. 2002) ที่ทำการทดลองโดยการฉายภาพของคำที่มีความหมายเกี่ยวกับความกระหาย ซึ่งในงานชิ้นนี้ต้องการให้เกิดการกระตุ้นเป้าหมายอย่างการ กระหาย เพื่อไปสู่การแสดงออกทางพฤติกรรม เช่นปริมาณการดื่มน้ำ ซึ่งผลการทดลองพบว่า การปรากฏของคำที่เกี่ยวกับความกระหาย ช่วยเพิ่มปริมาณการดื่มน้ำ โดยมีเงื่อนไขว่าตัวเหนี่ยวนำดังกล่าวจะได้ผลเมื่อกลุ่มตัวอย่างมีความตั้งใจจะบรรลุเป้าหมาย เช่น ความกระหาย ซึ่งตรงกับคำอธิบายรูปแบบของ Wheeler และ DeMaree ที่ว่าในเส้นทางนี้จะมีตัวกลาง (Moderators) คอยกำกับเป้าหมาย (Goal) ที่จะถูกกระตุ้น โดยยกตัวอย่างงาน เชซารีโอ (Wheeler; & DeMaree. 2009; citing Cesario; et al., 2006) ที่ทำการฉายภาพของคนชรา ผลการทดลองพบว่าทัศนคติต่อคนชราส่งผลต่อการกระตุ้นเป้าหมาย และการแสดงออกทางพฤติกรรม กล่าวคือ ถ้าชอบคนชราจะมีแนวโน้มสนับสนุน (Facilitating) เป้าหมาย ทำให้กลุ่มตัวอย่างเดินช้าลง ถ้าไม่ชอบจะมีแนวโน้มขัดขวาง (Hindering) เป้าหมายทำให้กลุ่มตัวอย่างเดินเร็วขึ้น

เส้นทางต่อมาเป็นกลุ่มเส้นทาง ที่อธิบายถึงอคติในการรับรู้ (Biased Perception) โดย วิลเลอร์ และ เดอมารี จำแนกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ perception of other, perception of situation, perception of self ซึ่งถึงแม้ว่าอคติทางการรับรู้จะเป็นสิ่งที่อยู่ในระดับผัสสะ แต่อย่างไรก็ตามมนุษย์ก็

อาจไม่รับรู้ถึงอิทธิพลของอคติทางการรับรู้ที่ส่งผลต่อพฤติกรรม (Wheeler; & DeMaree. 2009; citing Nisbett; & Wilson. 1977.)

เส้นทาง A-D-J หรือ A-D-K-P Wheeler และ DeMaree กล่าวว่า ตัวเหนี่ยวนำ(Prime) ส่งผลต่อการรับรู้ถึงคนอื่น ซึ่งการรับรู้ถึงคนอื่นทำหน้าที่เป็นตัวกลางคอยกำหนดเป้าหมาย และพฤติกรรม การทดลองของซีเมสเตอร์ และคนอื่นๆ (Smeesters; et al. 2009) ที่ทำการเหนี่ยวนำคนด้วยคำที่เกี่ยวข้องกับ ความรุนแรง, ใจจิตใจดำ (Unkind) กับคำปกติทั่วไป แล้วเล่นเกมส์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรแบ่งปัน ผลสรุปว่า นอกจากคำที่เป็นตัวเหนี่ยวนำจะทำให้เกิดพฤติกรรมตามแบบ (ใจจิตใจดำแล้ว) ยังทำให้ผู้ที่ถูกเหนี่ยวนำด้วยคำเกี่ยวกับ Unkind มองคนอื่นๆ ในเกมส์เป็นไปในแนวทางที่ถูกเหนี่ยวนำ นอกจากนี้ยังตัวเหนี่ยวนำมีลักษณะชัดเจนก็ยิ่งทำให้ผลของการเหนี่ยวนำมีมากขึ้น

เส้นทาง A-E-L หรือ A-E-M-P นอกจากมนุษย์จะการใช้การรับรู้ต่อบุคคลอื่นเป็นพื้นฐานในการทำพฤติกรรมแล้ว ยังใช้สถานการณ์เป็นพื้นฐานในการทำพฤติกรรมด้วย โดยยกตัวอย่าง งานวิจัยของเคย์ และ รอส (Kay; & Ross. 2003) ที่ให้ผู้เข้าร่วมการทดลอง เล่นเกมส์ Prisoner's dilemma ก่อนเล่นเกมส์ผู้เข้าร่วมการทดลอง ถูกเหนี่ยวนำ ด้วยคำที่เกี่ยวข้องกับ การแข่งขัน และการร่วมมือ และต้องระบุชื่อเกมส์ที่เหมาะสมกับเกมส์นี้ ผลการทดลองพบว่า กลุ่มที่ถูกเหนี่ยวนำด้วยคำที่เกี่ยวข้องกับ “การร่วมมือ” ระบุชื่อเกมส์ที่เกี่ยวข้องกับการร่วมมือกันมากกว่า และยังมีพฤติกรรมให้การร่วมมือในเกมส์มากกว่าด้วย เพราะฉะนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า มนุษย์ได้รับอิทธิพลจากตัวเหนี่ยวนำด้วยการสร้างการรับรู้ให้เชื่อมโยงกับสถานการณ์ และใช้การรับรู้เป็นพื้นฐานในการพิจารณาการทำพฤติกรรม

เส้นทางสุดท้าย คือเส้นทาง A-F-N หรือ A-F-O-P ซึ่งเป็นเส้นทางที่ตัวเหนี่ยวนำ เข้าไปทำหน้าที่ในการกระตุ้น ความคิดเกี่ยวกับตนเอง (Self Concept) และใช้ความคิดเกี่ยวกับตนเอง (Self Concept) นั้นเป็นแนวทางการเกิดพฤติกรรม โดยที่ในส่วน F มีตัวแปรบางตัวที่สามารถไปกระตุ้นความคิดเกี่ยวกับตนเอง (Self Concept) เช่น การเปรียบเทียบทางสังคม เป็นต้น กล่าวคือ Self-Concept จะเป็นสื่อกลางระหว่าง ตัวเหนี่ยวนำ (Prime) กับ พฤติกรรม (Behavior)

ข้อสังเกตที่น่าสนใจในเส้นทางนี้คือ การเกิดผลตรงกันข้าม อันเนื่องจากการถูกกระตุ้นความคิดเกี่ยวกับตนเอง (Self Concept) เช่น การเปรียบเทียบทางสังคม ยกตัวอย่างงานทดลองที่ 3 ของ ดิคสเตอร์ฮุส และคนอื่นๆ (Dijksterhuis; et al. 1998) ที่ทดลองโดยให้ตัวเหนี่ยวนำ ตัวแบบ (Exemplar) อย่าง Einstein ซึ่งเป็นตัวแบบที่เกี่ยวกับความฉลาด ผลการทดลองพบว่า แทนที่ตัวเหนี่ยวนำ Einstein จะกระตุ้น ความฉลาดกลับทำให้ผู้ร่วมทดลองเปรียบเทียบ Einstein กับตนเอง จนไปกระตุ้นความคิดเกี่ยวกับตนเอง ว่าตนเองโง่ และส่งผลไปสู่พฤติกรรม

เดอมารี (DeMaree. 2005) อธิบายโดยใช้แนวคิด Active Self Account โดยอธิบายว่าการกระตุ้น Stereotype ที่ไม่เกี่ยวกับตนเอง (Nonself Stereotype) ทำให้บุคคลมี ความลำเอียงต่อตัวตน

เกิดเป็นตัวตนชั่วคราว (Active Self) ซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อ Stereotype นั้นเกี่ยวข้อง หรือเป็นส่วนหนึ่งของ ตัวตนจริง (Chronic Self) และตัวตนชั่วคราวจะไปชี้แนะพฤติกรรม

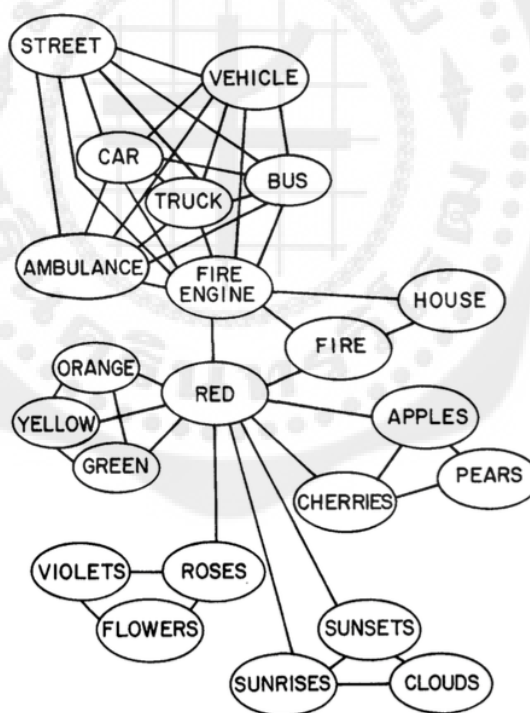
จากโมเดลข้างต้น กระบวนการทางปัญญา ด้าน“กระบวนการรู้คิด” หรือ “Cognitive Process” ที่ทำการคัดกรองข้อมูล หรือตัวเหนี่ยวนำ (Prime) ที่เข้ามาโดยอัตโนมัติ ผู้วิจัยนำแนวคิดนี้ มาเป็นแนวทางการสร้างโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม ซึ่งจะประกอบไปด้วย 2 กระบวนการคือ

กระบวนการที่ 1 การสร้างความเข้มแข็งของการเชื่อมโยงระหว่าง ‘ผู้พิพากษา’ กับ ‘ความ ซื่อสัตย์’ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเกิดภาพในใจ เกิดความรู้สึกลึกซึ้ง และนำภาพในใจ หรือความรู้สึกลึกซึ้ง นั้นมาเป็นตัวชี้นำพฤติกรรม เพราะจากแนวคิดข้างต้น ยิ่งความเชื่อมโยงมีความเข้มแข็งมากขึ้นเท่าไร ก็จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมได้มากขึ้นเท่านั้น

กระบวนการที่ 2 การกระตุ้นความคิดเกี่ยวกับ พฤติกรรมซื่อสัตย์โดยการใช้ คุณลักษณะของ ‘ผู้พิพากษา’ เพื่อกระตุ้นภาพในใจ ความรู้สึกลึกซึ้ง ที่เชื่อมโยงกับ ‘ผู้พิพากษา’ มากที่สุดออกมา เพื่อ ชี้นำพฤติกรรม

3.2. A Spreading-activation Theory

ทฤษฎี A Spreading-activation Theory เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวกับการทำความเข้าใจกระบวนการค้นหาความเชื่อมโยงในเครือข่ายทางความหมายของมนุษย์ หรือ Semantic Network โดยการกระตุ้นการแผ่ขยายของปมความคิด (Concept Node) จนเจอจุดร่วมของความหมายในระบบ (. Collins; & Loftus. 1975; citing Quillian. 1962) แนวคิดของทฤษฎีนี้อธิบายว่า แต่ละแนวคิด (Concept) ของมนุษย์มีข้อมูลมากมาย ยกตัวอย่างเช่น เครื่องจักร (Machine) ว่าถ้ามีใครสักคนให้อธิบายสิ่งที่มีเกี่ยวกับ เครื่องจักร (Machine) คำตอบจะเริ่มจากสิ่งที่เห็นได้ชัดเจนที่สุด เช่น เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ขยับได้ ไปจนถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องน้อยที่สุด (Collins; & Loftus. 1975) ซึ่งแนวคิด (Concept) ต่างๆจะอยู่ในรูปของ ปมความคิด (Concept Node) ที่เชื่อมโยงต่อกันเป็นเครือข่าย การปรากฏแนวคิด (Concept) ใดๆทำให้เกิดการกระตุ้น และแผ่ขยายไปที่ปมความคิดอื่นๆ เช่น การปรากฏของคำว่า “Red” จะกระตุ้น ปมความคิดอื่นๆที่เชื่อมโยงกับ “Red” เช่น สี ผลไม้ ยานพาหนะ ดังตัวอย่าง

ภาพประกอบ 3 Spreading Activation Theory

ที่มา: Collins & Loftus. 1975. A spreading-activation theory of semantic processing.

จากรูป เป็นการแสดงถึงการเชื่อมโยงปมความคิด ในระบบความจำมนุษย์ ที่เส้นความยาวของเส้นแสดงถึงความเชื่อมโยง ยิ่งสั้น ยิ่งแสดงถึงความเชื่อมโยงกัน ยกตัวอย่างจากในรูปนี้ว่า ถ้า คำว่า Vehicle ไปเหนี่ยวนำให้นึกถึงคำว่า Fire Engine แล้ว คำว่า Fire Engine ก็จะไปเหนี่ยวนำคำว่า Ambulance Truck Bus ด้วย แต่จะไม่ไปเหนี่ยวนำคำว่า Rose Cherry หรือ Sunset เพราะมีความเชื่อมโยงกันน้อยกว่า

ทฤษฎีนี้มีข้อตกลงเบื้องต้น ดังนี้

1. เมื่อแนวคิดถูกกระตุ้นจะแผ่ขยายปมความคิดออกไปหาปมความคิดที่เข้าถึงได้ง่ายที่สุด
2. ในช่วงเวลาหนึ่งๆ จะมีเพียงแนวคิดเดียวที่ถูกกระตุ้น
3. พลังของการแผ่ขยายลดลงตลอดเวลา และเนื่องจากในช่วงเวลาหนึ่งๆ จะมีเพียงแนวคิดเดียวถูกกระตุ้น (ตามข้อตกลงเบื้องต้นข้อที่ 2) การเหนี่ยวนำหลายๆแนวคิดในเวลาเดียวกัน ก็จะลดผลของการเหนี่ยวนำนั้นไปด้วย
4. เมื่อการแผ่ขยายไปที่ปมความคิดต่างๆ จนเกิดจุดตัดกัน เส้นทางที่มาถึงจุดตัดจะเป็นเส้นทางที่ใช้ในการประมวลผลข้อมูล
5. เครือข่ายทางความหมาย (Semantic Network) ทำงานโดยคำนึงถึงความเหมือนกันทางความหมาย (Semantic similarity) เพราะฉะนั้นถ้า แนวคิดแต่ละอันจะเชื่อมโยงกันถ้ามีคุณสมบัติที่เหมือน หรือใกล้เคียงกัน ยิ่งมีคุณสมบัติเหมือนกันเท่าไร ยิ่งมีปมความคิดที่ใกล้เคียงกันเท่านั้น เช่น เมื่อถูกกระตุ้น 'Fire Engine' สิ่งที่มีคุณสมบัติเหมือน หรือใกล้เคียงจะถูกกระตุ้นด้วย เช่น Ambulance, Bus, Truck
6. นอกจากเครือข่ายทางความหมาย (Semantic Network) แล้วยังมี เครือข่ายทางคำศัพท์ (Lexical Network) ที่เก็บข้อมูลเกี่ยวกับคำ โดยเชื่อมโยงกันตามความคล้ายคลึงกันของเสียง ซึ่งปมความคิดที่เกี่ยวกับคำ จะมีการเชื่อมโยงกับเครือข่ายทางความหมายด้วย
7. บุคคลสามารถถูกกระตุ้นได้หลายๆทาง เช่น ถูกกระตุ้นแนวคิดเกี่ยวกับ 'รถ' ได้จาก (a) คำที่ออกเสียงคล้าย 'รถ' หรือ (b) จากสิ่งที่มีคุณสมบัติเหมือน หรือคล้ายกับรถ หรือ (c) ทั้งจากสิ่งทีออกเสียงคล้ายรถ และมีคุณสมบัติเหมือน หรือคล้ายกับรถ

จากแนวคิดข้างต้น เป็นโครงสร้างที่มีรูปแบบคล้ายกับกระบวนการทางปัญญาในมิติด้าน “กระบวนการรู้คิด” หรือ “Cognitive process” ที่ทำหน้าที่คัดกรองข้อมูลที่เข้ามาโดยอัตโนมัติ ความแตกต่างในแต่ละวัฒนธรรม ส่งผลให้เราเชื่อมโยงความหมายแตกต่างกัน การเข้าใจระบบภาษา และความหมายทั้งความหมายตรง (Denotation) และความหมายแฝง (Connotation) ของแต่ละวัฒนธรรมแต่ละสังคมจะทำให้สามารถเข้าใจ และทำนายพฤติกรรมได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยใช้แนวคิดนี้เป็นแนวคิดหลักในการสร้างโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวมโดยการพิจารณาความหมายที่เชื่อมโยงกับ

‘ผู้พิพากษา’ และใช้ความหมายนั้นเป็นตัวชี้้นำพฤติกรรม ในส่วนถัดไปจะเป็นการนำเสนอรูปแบบ ของ สิ่งไร้ หรือตัวเหนี่ยวนำ (Prime) หรือที่สัญศาสตร์ เรียกว่า Signifier ส่งผลต่อพฤติกรรมมนุษย์ได้ อย่างไร

3.3. มายาคติ

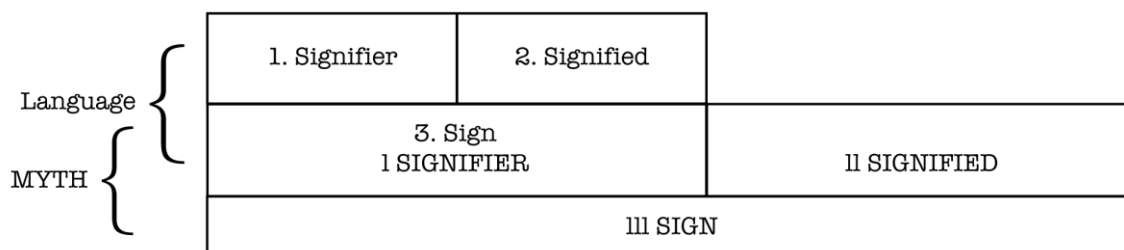
นักคิดที่เป็นผู้สร้างคุณูปการของสัญศาสตร์ก็คือ โซซูร์ (Ferdinand de Saussure) โดย มองว่า สัญญาศาสตร์ใหญ่กว่าภาษาศาสตร์ และภาษาศาสตร์เป็นระบบหนึ่งในสัญศาสตร์ แนวคิด สำคัญของโซซูร์เกี่ยวกับภาษาคือ ภาษาเป็นเรื่องของ ความคิด และเสียง สองสิ่งนี้จะประกอบกัน เป็นสัญญา และสัญญะนั้นจะเชื่อมโยง อ้างอิงกับโลกภายนอกอย่างไม่มีกฎเกณฑ์ หรือที่โซซูร์ใช้คำว่า Arbitrariness ทำให้เห็นว่า สัญญาในความหมายของโซซูร์นั้นเป็นมากกว่าเรื่องของภาษาศาสตร์

โซซูร์ (Saussure. 1983) แบ่งสัญญาเป็นสองส่วน ได้แก่ Signifier หรือตัวหมาย และ Signified หรือความคิดที่ถูกหมาย โดยทั้งสองส่วนนี้เป็นสิ่งทางจิตวิทยา (Psychological entities) ที่ จะถูกกระตุ้นเมื่อมีการใช้สัญญา

Signifier มาจากคำว่า Sign และ Facere หมายถึง ตัวทำให้เกิดความหมาย ใน ความหมายของโซซูร์ใช้แทน เสียง – ภาพ ซึ่งจะต้องทำความเข้าใจให้ดี เพราะโซซูร์พยายามเน้นย้ำว่า ตัวหมายไม่ได้หมายถึงเสียงที่เราเปล่งออกมา เหมือนออกเสียงพูด ไม่เป็นวัตถุปรกรรม แต่เป็นร่องรอย ประทับ (Imprint) ของเสียง และภาพที่เกิดขึ้นในสมอง อาจกล่าวได้ว่าเป็นสิ่งทางจิตวิทยา มากกว่าสิ่ง ทางกายภาพ

Signified หมายถึง ความคิดที่เกิดขึ้นประกอบกับตัวหมายนั้นๆ ทั้งสองสิ่งไม่สามารถ แยกออกจากกันได้ เหมือนเหรียญ 2 ด้าน นอกจากนี้โซซูร์ยังให้ความสำคัญกับกระบวนการเกิด ความหมายของสัญญาว่า มาจากการเปรียบเทียบ จำแนกความสัมพันธ์กับสัญญาอื่นๆ ในระบบ ภาษา ซึ่งเป็นการมองแบบโครงสร้างนิยม (ธีรยุทธ.บุญมี 2551)

นอกจากการทำความเข้าใจสัญญาแบบพื้นฐานโดยการจำแนกสัญญาเป็นสองส่วนใน ข้างต้นแล้ว การทำความเข้าใจสัญญาระดับของความหมายก็เป็นเรื่องที่สำคัญ โรแลนด์ บาร์ธส์ (Roland Barthes) นักสัญศาสตร์ที่ได้รับอิทธิพลมาจากโซซูร์ และเฮลม์สเลฟกล่าวว่า สัญญาจะมีสอง ระดับคือ Denotation Meaning หรือก็คือความหมายตรง หรือความหมายเบื้องต้นที่เข้าใจโดยทั่วกัน หรือมีความหมายตรงกับพจนานุกรม และ Connotation หรือความหมายแฝง (Cobley. 1997) บาร์ ธมองความหมายต่างๆเป็นผลผลิตที่เกิดจากสังคม และวัฒนธรรม ซึ่งบาร์ธส์เรียกว่า “มายาคติ” ที่ หมายถึงวาทะชนิดหนึ่ง เป็นระบบของการสื่อถึงความหมายด้วยคติที่สังคม-วัฒนธรรมหยิบยื่นมาให้ เป็นกระบวนการที่ไปยึดครองความหมายเบื้องต้น และถูกทำให้ดูเหมือนเป็นธรรมชาติ หรือไม่ทันได้รู้ คิด (นพพร ประชากุล. 2544) ซึ่งสามารถแสดงดังแผนภาพ

ภาพประกอบ 4 โครงสร้างของสัญลักษณ์

ที่มา: Barthes. 1972. Mythologies.

จากรูปจะพบว่า ระดับของมายาคติ เป็นความหมายระดับที่สองที่สร้างขึ้นมานระบบความหมายก่อนหน้ากล่าวคือ สัญลักษณ์ในระดับแรก จะทำหน้าที่เป็น รูปสัญลักษณ์ (Signifier) ในระดับที่สอง (Barthes. 1972)

เมื่อนำแนวคิดเรื่องสัญลักษณ์ และมายาคติมาอธิบายปรากฏการณ์เรื่องการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม (Stereotype) พบว่า ภาพเหมารวม (Stereotype) สามารถเป็นความหมายในระดับมายาคติได้ กล่าวคือ ในระดับมายาคติสัญลักษณ์ของ “ผู้พิพากษา” ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 ขั้นระดับภาษา (Language) “สัญลักษณ์ผู้พิพากษา” ประกอบด้วย ตัวหมาย (Signifier) คือ คำ หรือ ตัวอักษรที่เขียนว่า ‘ผู้พิพากษา’ ตัวหมายถึง (Signified) คือ ข้าราชการตุลาการผู้มีอำนาจ และหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีที่ฟ้องร้องกันในศาลให้เป็นไปตามกฎหมายและรัฐธรรมนูญ เป็นต้น

ขั้นที่ 2 ขั้นระดับมายาคติ (Myth) “สัญลักษณ์ผู้พิพากษา” สัญลักษณ์ในขั้นที่ 1 ทำหน้าที่เป็น ตัวหมาย (Signifier) ที่หมายถึงตัวหมายถึง (Signified) คือ ความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ เป็นต้น

เพราะฉะนั้นเมื่อวิเคราะห์ตามแนวคิดที่ว่า มายาคติเป็นการสื่อความหมายด้วยคติทางวัฒนธรรมที่ถูกทำให้เป็นธรรมชาติโดยไม่รู้ตัว (นพพร ประชากุล. 2555) จนเป็นมายาคติของสังคม ที่ตกตะกอนนอนก้นอยู่ในจิตใต้สำนึกของเรา (ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร. 2555) ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดนี้เพื่อใช้พิจารณาในประเด็นเรื่องความแตกต่างในแต่ละบริบท และเพื่อทำความเข้าใจความหมายแฝง (Connotation) หรือมายาคติ ‘ผู้พิพากษา’ ที่เสมือนภาพในใจ สัญลักษณ์ หรือ ความรู้สึกนึกคิด ในกระบวนการทางปัญญา ซึ่งการค้นพบหน่วยสัญลักษณ์ของผู้พิพากษา ก็จะสามารถนำไปปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในกระบวนการทางปัญญาได้

3.4. ภาพเหมารวม (Stereotype)

แมคการ์ที (McGarty. 2002) ให้ความหมาย Stereotype ว่าหมายถึง กลุ่มของความคิด ความเชื่อที่เชื่อมโยงกันเกี่ยวกับสมาชิกของกลุ่ม เป็นเครื่องมือที่บุคคลใช้เพื่อทำความเข้าใจโลก ที่มาจากความพยายามในการแบ่งแยกความแตกต่างระหว่างกลุ่มหนึ่ง กับกลุ่มอื่นๆ และเพื่อลดกระบวนการในการจัดเก็บข้อมูลโดยการตัดทอน หรือปฏิเสธข้อมูลมากเกินไป ส่งผลให้จัดเก็บข้อมูลแบบเหมารวม

มิเชล (Michel. 1986) ให้ความหมาย Stereotype ว่าหมายถึง ความคิด ความเห็น ทักษะ หรือการตัดสิน ต่อสิ่งหนึ่ง เช่น กลุ่มคน แบบเหมารวม ถูกผลิตซ้ำ ไม่มีความหลากหลาย มีรูปแบบค่อนข้างแน่นอน ปฏิเสธความแตกต่างในตัวบุคคลแสดงเป็นภาพในใจของสมาชิกกลุ่ม เป็นอคติที่กลุ่มมีร่วมกัน โดยสร้างมาจาก ครอบครัว โรงเรียน กลุ่มเพื่อน กลุ่มวัย ที่ทำงาน พรรคการเมือง และสื่อ

กล่าวโดยสรุป Stereotype หมายถึง ความคิด ความเห็น หรือการตัดสิน ต่อสิ่งหนึ่ง แบบเหมารวม เป็นอคติที่กลุ่มมีร่วมกัน และถูกสร้างมาจาก ครอบครัว โรงเรียน กลุ่มเพื่อน ที่ทำงาน พรรคการเมือง และสื่อ

แฮมมิลตัน และ กิฟฟอร์ด (Hamilton; & Gifford. 1976) อธิบาย Stereotype ว่าเกิดจากกระบวนการเข้ารหัสข้อมูลใหม่ โดยใช้แนวคิด Illusory Correlation Effect (ICE) ว่าการก่อรูปของ Stereotype มาจากการรับรู้ที่ผิดพลาดระหว่าง สมาชิกของกลุ่ม กับบุคลิกลักษณะเฉพาะซึ่งหมายถึงว่า เมื่อบุคลิกลักษณะหนึ่งเกิดขึ้นพร้อมกับการปรากฏตัวของสมาชิกของกลุ่ม บุคคลจะทำการเข้ารหัสเพื่อเชื่อมโยงบุคลิกลักษณะนั้นกับกลุ่ม และในภายหลัง เมื่อบุคคลได้รับข้อมูลที่ทำให้รับรู้ถึงความแตกต่างระหว่างกลุ่ม เช่น บุคลิกลักษณะเฉพาะกลุ่ม ก็นั้นจะทำหน้าที่เป็นตัวกระตุ้นบุคคลถึงกลุ่มนั้นอย่างอัตโนมัติ

จากแนวคิดเกี่ยวกับ Stereotype ข้างต้นนั้นเมื่อพิจารณาร่วมกับแนวคิดมายาคติ ก็ จะพบว่ามีความคล้ายคลึงกัน เพราะเป็นรูปแบบหนึ่งของการสื่อความหมาย ในรูปแบบของความคิด ความเห็น ที่เกิดจากสังคม และวัฒนธรรมหรืออาจกล่าวได้ว่า ภาพเหมารวม (Stereotype) นั้นก็เป็นมายาคติรูปแบบหนึ่ง การทำความเข้าใจกับภาพเหมารวม (Stereotype) ในสังคมหนึ่งๆ ก็ จะเท่ากับเป็นการทำความเข้าใจความหมายที่คนในสังคมนั้นๆ มีต่อภาพเหมารวม นั้น ผู้วิจัยใช้แนวคิดนี้หาข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อตรวจสอบความเชื่อมโยงระหว่าง 'ความเชื่อสัจย' และ 'ผู้พิพากษา'

3.5 แนวคิดการรักษาโน้ตค้นแห่งตน (Self – Concept Maintenance)

ทฤษฎีเกี่ยวกับเรื่องศีลธรรมส่วนใหญ่จะมีรากฐานมาจากแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ เช่น การระบุว่าพฤติกรรมที่ไม่มีศีลธรรมจะเกิดขึ้นจากผลของการวิเคราะห์ ซึ่งน้ำหนักระหว่าง สิ่งที่จะได้รับ กับผลลัพธ์ หรือการลงโทษหากถูกจับได้ (Welsh; & Ordonez. 2014) แต่แนวคิด การรักษาโน้ตค้นแห่งตน (Self – Concept Maintenance) นี้เป็นแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการทางจิตที่ส่งผลถึงพฤติกรรมโดยระบุว่า บุคคลจะมีพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์เล็กน้อยๆ ที่สามารถหาเหตุผลมาเข้าข้างตัวเองได้เพื่อได้รับผลประโยชน์บางอย่างโดยไม่กระทบกับมโนทัศน์แห่งตน ซึ่งตรงกับ กรีนวาลด์ (Greenwald . 1980) ที่ระบุว่าบุคคลจะให้คุณค่าของความซื่อสัตย์ว่าเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของ Self-Concept และจะพยายามรักษามันไว้ซึ่งการรักษาโน้ตค้นแห่งตนนั้น เมื่อบุคคลได้เจอสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ บุคคลจะต้องเลือกระหว่างผลประโยชน์ที่ได้รับจากพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ กับการรักษาโน้ตค้นแห่งตน ถ้าการทำพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ส่งผลต่อมโนทัศน์แห่งตนในทางที่ไม่ดี บุคคลจะพยายามหาเหตุผลเพื่อสามารถได้รับรางวัล แต่ยังสามารถรักษาโน้ตค้นแห่งตนต่อไปได้ ประกอบด้วย 2 กระบวนการ คือ

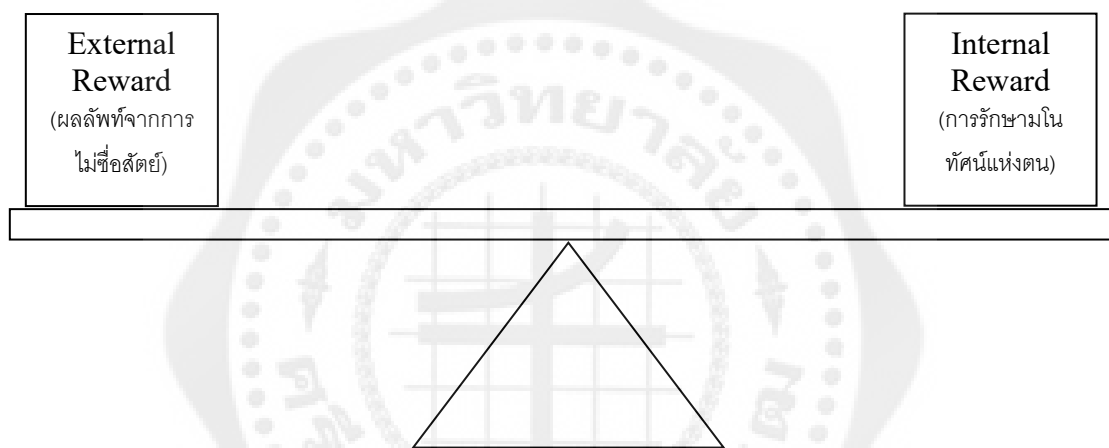
กระบวนการที่หนึ่ง ความเอาใจใส่ต่อมาตรฐานทางศีลธรรม (Attention to Standards) ซึ่งหมายถึง กระบวนการที่บุคคลใช้มาตรฐานศีลธรรมของตนเองสะท้อนตัวตน ถ้าในสถานการณ์หนึ่งๆ บุคคลมีความเอาใจใส่ต่อมาตรฐานทางศีลธรรมบุคคลจะมีพฤติกรรมตรงตามมาตรฐาน เช่นการทดลองของ มาซาร์ (Mazar; et al. 2008) ที่มีการกระตุ้นมาตรฐานทางศีลธรรม โดยให้เขียน บทบัญญัติ 10 ประการ ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมซื่อสัตย์มากขึ้น

กระบวนการนี้ทำหน้าที่จัดระเบียบระหว่าง มาตรฐานทางศีลธรรมของบุคคล กับผลของการกระทำ ถึงแม้ว่าในสถานการณ์ที่คลุมเครือ บุคคลมักจะหาเหตุผลเข้าข้างตัวเอง แต่การกระตุ้นมาตรฐานทางศีลธรรมทำให้บุคคลคิดถึงผลกระทบที่จะเกิดกับตัวตน (Self)

กระบวนการที่สอง การจัดประเภท (Categorization) ซึ่งหมายถึง การที่บุคคลจัดประเภทของพฤติกรรมตนเองเพื่อให้เข้ากับสถานการณ์พร้อมกับหาเหตุผลเข้าข้างพฤติกรรมของตน เพื่อไม่กระทบกับมโนทัศน์ของตน เช่น การที่บุคคลเลือกที่จะไม่หยิบเงิน 100 บาทจากกระเป๋าเงินเพื่อน แต่เลือกที่จะหยิบปากการาคา 100 บาทไปแทนเพราะเป็นสถานการณ์ที่บุคคลสามารถจัดประเภทพฤติกรรมของตนเองได้ง่ายกว่า เพราะการหยิบปากกาเพื่อนเป็นสิ่งที่ยอมรับได้ ในกลุ่มเพื่อน ในขณะที่การหยิบเงินจะถูกจัดประเภทว่าหมายถึงการขโมย

กระบวนการนี้ทำหน้าที่ต่อจากกระบวนการที่หนึ่งโดยหลังจากที่ถูกกระตุ้นมาตรฐานทางศีลธรรมแล้วบุคคลจะมีการจัดประเภทสถานการณ์ที่คลุมเครือด้านศีลธรรมว่าเป็น สถานการณ์ที่ผิดศีลธรรม

นิสิตจะพิจารณาที่ผลลัพธ์ โอกาส และบทลงโทษแล้ว นิสิตยังนึกไปถึงว่า การกระทำที่จะเกิดขึ้นจะส่งผลอย่างไรต่อการรับรู้ตนเอง เพราะฉะนั้นนิสิตจะพยายามหาจุดสมดุล ที่ยังสามารถทุจริตโดยไม่เสียความรู้สึกดีกับตนเองไป (Mazar; et al. 2008) ผู้วิจัยใช้แนวคิดนี้เป็นกรอบของโปรแกรมโดยออกแบบให้โปรแกรมมีทั้งกระบวนการเอาใจใส่ต่อมาตรฐานทางศีลธรรมเพื่อให้บุคคลสะท้อนตัวตนหรือปลุกความซื่อสัตย์ขึ้นมาด้วยการ เหนี่ยวนำ 'ผู้พิพากษา' และจัดประเภทการโกงกิจกรรมแบบวัดพฤติกรรมซื่อสัตย์(เป็น External reward) ที่มีความคลุมเครือว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ทำให้สามารถรักษามโนทัศน์ของตนเอง (เป็น Internal reward) เอาไว้ได้

ภาพประกอบ 5 ภาพประกอบการอธิบายแนวคิด Self-Concept Maintenance

3.6 แนวคิด Active-Self Account

แนวคิด Active-Self Account ถูกพูดถึงจากการศึกษาของ วิลเลอร์ และคนอื่นๆ (Wheeler; et al. 2005) โดยเกิดจากแนวคิดที่ว่า ความคิดที่ถูกกระตุ้นจากการเหนี่ยวนำ (Primed Construct) สามารถมีผลต่อพฤติกรรมได้โดยการเปลี่ยนมโนทัศน์แห่งตนชั่วคราว (Active Self-concept) โดยอธิบายว่า มโนทัศน์แห่งตน มี 2 ประเภท คือ Chronic self-concept และ Temporarily active self-concept โดยที่ Chronic self-concept หมายถึง มโนทัศน์แห่งตนที่ฝังอยู่ในความจำระยะยาว เช่น ความรู้เกี่ยวกับตนเอง (Self-Knowledge) เป้าหมายชีวิต (Goals) ความเชื่อ (Beliefs) และคุณค่า (Values) เมื่อมีสิ่งเร้าหนึ่งผ่านเข้ามา ลักษณะที่โดดเด่น และเข้าถึงได้ง่ายที่สุดของสิ่งเร้า นั้น จะปลุกมโนทัศน์แห่งตนที่เกี่ยวข้องออกมาเพื่อตัดสินเหตุการณ์ และกระทำพฤติกรรม และเรียกตัวตน ณ ขณะนั้นว่า Active Self-concept

การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนมโนทัศน์แห่งตนชั่วคราว (Active Self-Concept) สามารถเกิดได้ทั้งการเลียนแบบ (Assimilation) และการทำตรงกันข้าม (Contrast) เช่น การศึกษา ของ ดิคสเตอร์ฮุส และคนอื่นๆ (Dijksterhuis; et al. 1998) ที่พบว่าเมื่อเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม 'ความฉลาด' อย่าง 'ศาสตราจารย์' ทำให้เกิดการ Active Self-Concept เกี่ยวกับความฉลาด ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทําทดสอบที่ดีขึ้น เกิด Assimilation Effect แต่การเหนี่ยวนำด้วย ตัวแบบแบบสุดขั้ว (Extreme Exemplar) ของ 'ความฉลาด' อย่าง 'ไอน์สไตน์' กลับทำให้เกิด Active Self-Concept เกี่ยวกับความไม่ฉลาด ส่งผลให้มีประสิทธิภาพการทําทดสอบลดลง

มีการศึกษาผลของการเหนี่ยวนำ กับมโนทัศน์แห่งตน (Self-Concept) ในด้านการรับรู้ตนเอง (Self-Perceptions) ของ วายเออร์ (Wyer; et al. 2011) ที่พบว่าเมื่อ เด็กถูกเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวมความชรา (Elderly Stereotype) มีการรับรู้ตนเองเกี่ยวกับความชรามากขึ้น ซึ่งส่งผลต่อความเร็วในการเดินที่ช้าลง และมีความจำแย่ลงจากการทดสอบ เช่นเดียวกับงานศึกษาของ กาลินสกี (Galinsky; et al. 2008) ที่พบว่าบุคคลที่ถูกเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวมของ 'เชียร์ลีดเดอร์' ทำให้มองตัวเองเป็นคนไม่ฉลาด และส่งผลต่อประสิทธิภาพการทําทดสอบลดลง จากการศึกษาดังกล่าวว่า บุคคลมักจะใช้ความคิดที่ถูกกระตุ้นเพื่อทำให้ตัวตน (Self) กระจางขึ้น หรือเพื่อลดความคลุมเครือในการรับมือกับเหตุการณ์ต่างๆ โดยไม่ผ่านกระบวนการรู้ตัว

แนวคิดนี้ทำให้เข้าใจอิทธิพลของสิ่งเร้า หรือ ตัวเหนี่ยวนำอย่าง 'ผู้พิพากษา' ที่มีต่อตัวตน (Self) และพฤติกรรม ซึ่งเมื่อพิจารณาร่วมกับโมเดล Prime to Behavior ก็พบว่า การรับตัวตน (Perception of self) ก็เป็นหนึ่งในกระบวนการเหนี่ยวนำ คุณลักษณะที่โดดเด่น และเข้าถึงง่าย หรือ เป็นหน่วยสัญญาณของของ 'ผู้พิพากษา' ก็จะส่งผลต่อ Active-self ที่บุคคลจะใช้เป็นตัวชี้นำพฤติกรรม

3.7 Social Judgment Theory

Social Judgment Theory เป็นทฤษฎีที่ต้องการหาคำอธิบายการจัดการกับข้อมูล (Message) ที่ได้รับ โดยการใช้การรับรู้ การประเมิน เปรียบเทียบกับ ทศนคติ หรือ ตัวตนที่มี ซึ่ง เซอร์ฟและ ฮอฟแลนด์ (Sherif; & Hovland. 1961) ระบุว่า มีองค์ประกอบ 2 สิ่งในตัวบุคคลที่จะใช้รับข้อมูล คือ

1. ทศนคติ หรือ Anchor point ที่บุคคลใช้เป็นตัวอ้างอิงภายในเพื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลที่เรากำลังได้รับ ยิ่งทศนคติมีความแข็งแกร่งมากก็จะส่งผลต่อการตัดสินใจมาก

2. ความเกี่ยวข้องกับตัวตน (Ego involvement) ซึ่งเกี่ยวข้องกับ ความเชื่อ ในด้านต่างๆ เกี่ยวกับตนเอง เช่น การเมือง ศาสนา ความสัมพันธ์ ยิ่งข้อมูลที่ได้รับมามีความเกี่ยวข้องกับตัวตนมาก จะมี Latitude of Non-Commitment น้อย และมี Latitude of Rejection กว้าง

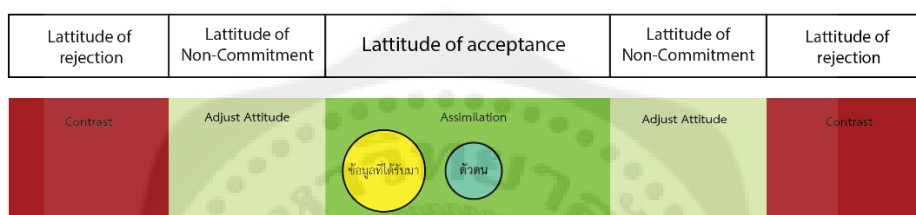
ทั้ง 2 องค์ประกอบทำให้เกิด ขอบเขตทางความคิด (Latitude) ขึ้นมา เพื่อกำหนดว่าเราจะรับ

ข้อมูลไปในทิศทางใด ซึ่ง แบ่งขอบเขตเป็น 3 แบบคือ

(1) Latitude of Acceptance ที่หมายถึงเขตที่บุคคลสามารถยอมรับได้ หรือเป็นไปในทางเดียวกับตัวตน

(2) Latitude of Rejection ที่หมายถึงเขตที่บุคคลไม่สามารถยอมรับได้ หรือเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม หรือห่างไกลจากตัวตน

(3) Latitude of Non-Commitment ที่หมายถึงเขตที่บุคคล ไม่มีข้อมูล หรือไม่มีความเชื่อมโยงกับตัวตน อาจมีความขัดแย้งกับตัวตน แต่ไม่ถึงกับขัดแย้งจนต้องปฏิเสธ

ภาพประกอบ 6 แผนผังขอบเขตทางความคิด

ถ้าข้อมูลที่ได้รับมาอยู่ในขอบเขตของ Latitude of acceptance หรือ Latitude of Non-Commitment บุคคลก็จะปรับการรับรู้ของตนตามข้อมูลที่ได้รับมา เกิด Assimilation Effect แต่ถ้าข้อมูลไปตกในขอบเขต Latitude of rejection บุคคลจะปรับตัวตนห่างจากข้อมูลนั้นเกิด Contrast Effect

ในจิตวิทยายุคหลัง มีการใช้แนวคิดเรื่อง Social Judgment ในการศึกษาปรากฏการณ์มากมาย เช่น การศึกษาปรากฏการณ์การเหนี่ยวนำ ที่เมื่อบุคคลได้รับข้อมูลเข้ามาแล้วส่งผลไปยังพฤติกรรมที่เกิดขึ้น เช่น การทดลองของ สตีล และแอรอนสัน (Steel; & Aronson. 1995) ที่เกิด Assimilation Effect เมื่อทำการเหนี่ยวนำ คนอเมริกันเชื้อสายแอฟริกัน ด้วยคุณลักษณะของคนอเมริกันเชื้อสายแอฟริกัน (ไม่ค่อยฉลาดทางวิชาการ) ซึ่งตรงกับตัวตนของตัวเอง ความคิดที่เกิดจากตัวเหนี่ยวนำ (ไม่ฉลาดทางวิชาการ) จึงตกอยู่ในช่วงของ Latitude of acceptance บุคคลจึงปรับตัวเองตามความคิดนั้นส่งผลถึงประสิทธิภาพการทดสอบทางวิชาการ ที่แย่ลงเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่น

ผู้วิจัยใช้แนวคิดนี้เพื่อออกแบบโปรแกรมการเหนี่ยวนำโดยทำเนื้อหาให้ มีความเชื่อมโยงกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างรับข้อมูลเข้าไปใน ส่วน Latitude of acceptance และเกิด Assimilation effect กล่าวคือ ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมเชื่อสัตย์ตามตัวเหนี่ยวนำ ‘ผู้พิพากษา’

3.8 Ideomotor Action

แนวคิด Ideomotor Action ถูกพูดถึงครั้งแรกโดย คาร์แพนเทอร์ (Carpenter. 1874) โดยอธิบายว่า เมื่อความคิดเข้มข้นถึงจุดหนึ่ง พฤติกรรมจะเป็นไปตามความคิดโดยไม่ตั้งใจ เพราะฉะนั้น กล่าวได้ว่า ความคิดสามารถชี้นำพฤติกรรมอย่างอัตโนมัติได้ราวกับส่งตรงมาจากสมอง (reflex action of the Cerebrum) โดยยกตัวอย่าง การเล่นผีถ้วยแก้วที่แก้วจะเดินไปตามตัวอักษรต่างๆ ตามความคาดหวัง และความคิดของคนเล่น

งานวิจัย และทฤษฎีต่างๆ หลายชิ้นสนับสนุนแนวคิดดังกล่าว ว่า การรับรู้ ความคิด และพฤติกรรม เชื่อมโยงกัน โดยเฉพาะการเชื่อมโยงกันผ่านระบบความจำ เพราะมีระบบความหมายทับซ้อนกัน (Wheeler. 2001) งานวิจัยของ บาร์ก และ เฟอริกูสัน (Bargh; & Ferguson. 2000) ก็มีการระบุว่า การสังเกตพฤติกรรมของคนอื่น เพิ่มแนวโน้มในการแสดงออกทางพฤติกรรมตนเอง เช่นเดียวกับเทคนิค Brain Imaging ที่แค่การคิดจินตนาการการกระทำ หรือ เหตุการณ์ ก็สามารถกระตุ้นประสาทสัมผัส และกล้ามเนื้อเหมือนกับได้กระทำ หรือ อยู่ในเหตุการณ์นั้นจริงๆ

และนอกเหนือจากการแสดงพฤติกรรมตามการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่นแล้ว การถูกกระตุ้นที่ไม่เกี่ยวกับพฤติกรรม เช่น การกระตุ้นแนวคิดเกี่ยวกับภาพเหมารวม (Stereotype) ก็สามารถส่งผลไปยังพฤติกรรมได้เช่นกัน เช่นการศึกษาของ ดิคสเตอร์ฮุส และคนอื่นๆ (Dijksterhuis; et al. 2000) ที่พบว่าประสิทธิภาพความจำลดลงเมื่อ ถูกกระตุ้นด้วยภาพเหมารวมของคนชรา ที่อธิบายได้ว่าการกระตุ้นภาพเหมารวมนั้น จะนำไปสู่การกระตุ้นคุณลักษณะ และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับภาพเหมารวมนั้นด้วย

แนวคิดนี้ช่วยสนับสนุนกระบวนการทางปัญญาว่า กระบวนการทางปัญญา เช่น การรับรู้ ความรู้สึกนึกคิด ส่งผลต่อพฤติกรรมได้โดยไม่รู้ตัว เป็นอัตโนมัติ การถูกกระตุ้น 'ความซื่อสัตย์' ก็สามารถทำให้คนมีพฤติกรรมซื่อสัตย์ขึ้นมาได้

3.9 เอกสาร และงานวิจัยเกี่ยวกับการเหนี่ยวนำ (Priming)

มีแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ ความคิด และพฤติกรรมมากมาย แต่จากการค้นคว้าข้อมูลของผู้วิจัย ผู้วิจัยให้ความสนใจกับแนวคิดหนึ่งซึ่งจะสามารถอธิบายปรากฏการณ์ หรือ พฤติกรรมที่ได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม นั่นก็คือกระบวนการทัศนเรื่อง การเหนี่ยวนำ (Priming) ที่เป็นการอธิบายถึงการที่มนุษย์เกิดการรับข้อมูลที่มากกว่าการนำเสนอทางกายภาพโดยไม่รู้ตัว (Ferguson; & Bargh. 2004)

การเหนี่ยวนำ (Priming) หมายถึง การเหนี่ยวนำการตอบสนองต่อสิ่งเร้าหนึ่ง หลังจากการปรากฏของสิ่งเร้าอีกสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกันก็ได้ โดยการเหนี่ยวนำ (priming) จะเกิดขึ้น เมื่อมีสิ่งเร้าก่อนหน้า (หรือ ตัวเหนี่ยวนำ a prime) มาเหนี่ยวนำ การตอบสนองต่อ

สิ่งเร้าที่ตามหลัมา (ตัวเป้าหมาย หรือ a target) (March. 2010) มีกลไกที่เกี่ยวข้องอยู่ 3 ด้าน คือ ด้านจิตใจ ด้านวัฒนธรรม และด้านกายภาพ (Schröder; & Thagard. 2012)

นักจิตวิทยา ทั้งกลุ่มพฤติกรรมนิยม และ กลุ่มผู้คิดสนใจศึกษาปรากฏการณ์เหล่านี้ เป็นเวลากว่า 50 ปี ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรม มีแนวคิดทั้งจากทางด้านสังคมวิทยา มานุษยวิทยา จิตวิทยา วิทยาศาสตร์ที่ใช้อธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่มีความจำเป็นต้องอยู่ร่วมกันในลักษณะการพึ่งพาอาศัยกันการสร้างความรู้ ความเข้าใจร่วมกันทั้งในระดับบุคคล เช่น ความรู้ (Knowledge) และระดับกลุ่ม เช่น คติชน (Folklore) จารีตประเพณี (Mores) กฎหมาย (Law) จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้สมาชิกสามารถอยู่ร่วมกันได้ ซึ่งกระบวนการที่ทำให้มนุษย์มีวัฒนธรรมดังกล่าวถูกเรียกว่า การถ่ายทอดทางสังคม (Socialization)ที่เป็นกระบวนการผ่านตัวแทน (Agents) ซึ่งตัวแทนที่มีความสำคัญได้แก่ ครอบครัว สถาบันการศึกษา และสื่อ เพื่อให้เข้าใจถึงมโนทัศน์เรื่องเหี้ยวนามากยิ่งขึ้นทางผู้วิจัยทำการรวบรวมการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อแสดงให้เห็นถึงขอบเขต และการนำมโนทัศน์ดังกล่าวไปประยุกต์ใช้

เมเยอร์ และ ชเวเนเวลท์ (Mayer; & Schvaneveldt. 1971) ได้ทำการทดลองเกี่ยวกับการเหี้ยวนงานแรกๆ ด้วยการให้ทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับคำศัพท์ และวัดความเร็วในการตอบสนองต่อชุดตัวอักษร 2 ชุด โดยให้ระบุว่า ทั้งสองชุดเป็น “คำ” หรือ “ไม่ใช่คำ” โดยพบว่า ความเร็วในการตอบของชุดคำ เช่น Doctor กับ Nurse เร็วกว่าการตอบสนองต่อชุดคำที่ไม่เกี่ยวข้องกันอย่าง Nurse กับ Bread ทำให้สามารถเริ่มเห็นภาพของการเชื่อมโยงระบบความคิด ระบบความหมาย และการดึงข้อมูลมาใช้

บาร์ก และคนอื่นๆ (Bargh; et al. 1996) ได้ทำการทดลองเพื่อศึกษาการกระตุ้นจากภาพภายในจิตใจ ที่มีผลต่อพฤติกรรม โดยการให้กลุ่มทดลอง จัดเรียงคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับคำว่าชรา เช่น คำว่า ชื่องช้า(Slow) สีเทา(Gray) Old(ชรา) เป็นต้น แล้ววัดความเร็วในการเดินจากห้องทดลอง ถึงลิฟท์ เปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม ผลการทดลองชี้ให้เห็นว่า กลุ่มทดลองที่ได้รับการกระตุ้นภาพในใจที่เกี่ยวกับคำว่าชรา เดินช้ากว่ากลุ่มควบคุม

นอกจากการทดลองที่เกี่ยวกับ ความหมาย แล้ว ร็อบ ฮอลแลนด์ (Rob Holland. 2005) ได้ทำการทดลอง ที่เกี่ยวกับการรับรู้ด้านกลิ่น โดยการปล่อยกลิ่น Citrus (กลิ่นซึ่งเหี้ยวนำให้รู้สึกถึงความสะอาด) ในห้องทดลอง แล้วถามถึง 5 สิ่งที่จะกลับไปทำที่บ้าน เปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม ผลสรุปการทดลองระบุว่า กลุ่มทดลองที่ถูกเหี้ยวนำด้วย กลิ่น Citrus มีการระบุถึงการทำความสะอาดบ้านมากกว่า กลุ่มควบคุม

ดิคสเตอร์ฮุส และฟาน นิเพนเบิร์ก (Dijksterhuis; & Van Knippenberg. 1998) ทดลองเหี้ยวนำภาพในใจด้วย คำที่มีความหมายเกี่ยวกับคำว่าศาสตราจารย์ เลขานุการ และไม่เหี้ยวนำกับกลุ่ม 3 กลุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่มนึกถึง คุณลักษณะ ไลฟ์สไตล์ การแต่งตัวฯ ของตัวเหี้ยวนำเป็นเวลา 5

นาที่ และเขียนลงในกระดาษ จากนั้นให้แต่ละกลุ่มมาทำข้อสอบ สรุปว่า กลุ่มที่ถูก เหนี่ยวนำด้วย ศาสตราจารย์สามารถทำคะแนนกว่าอีก 2 กลุ่ม ที่เหนี่ยวนำด้วยภาพของเลขานุการ และ กลุ่มที่ไม่ได้ ถูกเหนี่ยวนำ โดยงานวิจัยให้ข้อสรุปว่าการเหนี่ยวนำด้วยภาพศาสตราจารย์ ไม่น่าจะทำให้คนฉลาด หรือโง่ขึ้นได้ เพียงแต่ทำให้คนมีสมาธิ ตั้งใจ และใส่ใจกับแบบทดสอบอันเป็นคุณลักษณะของ ศาสตราจารย์ส่งผลให้ผลคะแนนออกมาดี

ดิกสเตอร์ฮุส และคนอื่นๆ (Dijksterhuis; et al. 1998) ยังได้ทดลองคล้ายกับการทดลอง ข้างต้นเพื่อทดสอบการเหนี่ยวนำด้วยตัวบุคคล โดยดำเนินวิธีการเดิมเพียงแต่เหนี่ยวนำด้วย โอน์สไตน์ ซึ่งได้ผลการทดลองที่น่าประหลาดใจคือได้ผลลัพธ์ที่ตรงข้ามกับการทดลองข้างต้น ซึ่ง งานวิจัยให้ คำอธิบายว่าเมื่อกลุ่มทดลองถูกเหนี่ยวนำด้วย โอน์สไตน์ กลุ่มตัวอย่างจะทำการเปรียบเทียบตนเองกับ โอน์สไตน์ ซึ่งทำให้เห็นว่าตัวเองยังห่างไกลกับตัวเหนี่ยวนำ และคิดว่ายังงี้ก็ไม่สามารถเป็นแบบ โอน์สไตน์ ได้ผลของการเหนี่ยวนำจึงแตกต่างจากการเหนี่ยวนำด้วยภาพศาสตราจารย์

เฮส และคนอื่นๆ (Hess; et al. 2004) ทำการทดลองเกี่ยวกับเทคนิคการเหนี่ยวนำความ ชรากับกลุ่มตัวอย่าง 128 คน โดยการแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นสองกลุ่มอายุ (กลุ่มผู้ใหญ่ตอนต้น และ ผู้ใหญ่ตอนปลาย) ใช้เทคนิคการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม ตามการศึกษาของ บาร์ก (Bargh. 1996) โดยมี 2 ระดับคือ การเหนี่ยวนำภาพเหมารวมทางบวก (เช่น กระตือรือร้น ฉลาด ว่องไว น่าสนใจ) และ การเหนี่ยวนำภาพเหมารวมทางลบ (เช่น เชื่องช้า ผมสืเทา หลงค่อม) เพื่อทดสอบความสามารถในการทำ ข้อสอบความจำ ผลการทดลองพบว่าการเหนี่ยวนำ ทั้งสองแบบ ส่งผลต่อความสามารถในการทำ ข้อสอบความจำ โดยกลุ่มที่ถูกเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวมทางบวก มีความสามารถทำข้อสอบได้ ดีกว่ากลุ่มที่ถูกเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวมทางลบ แบบสัน (Bateson. 2006) ทำการทดลองกับ นักศึกษา ที่มหาวิทยาลัยนิวคาสเซิลโดยการติดรูปตา ใกล้กล่องสำหรับใส่ค่า และกาแฟ ผลการทดลอง พบว่า ช่วงเวลาที่มีรูปตาติดอยู่ใกล้กับกล่องใส่เงิน นักศึกษามีพฤติกรรมการจ่ายเงินมากกว่าตอนไม่มี รูปตาอย่างมีนัยยะสำคัญ มายังมากกว่ากาติดรูปอื่น เช่นรูปดอกไม้ ซึ่งในการศึกษาอธิบายว่า รูปตา ไปกระทบกับระบบประสาทที่ตอบสนองเกี่ยวกับใบหน้า และดวงตา ส่งผลต่อการรับรู้ว่ามีคนจับตา มองโดยไม่รู้ตัว กลุ่มตัวอย่างจึงต้องจ่ายเงินตามเครื่องดื่มที่กิน

จिनโน (Gino. 2014) ทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง โดยการให้กลุ่มตัวอย่างทำกิจกรรมที่มี โอกาสทุจริต ต่อหน้ากระจก โดยใช้ภาพตัวเองจากกระจกเพื่อเหนี่ยวนำความคิด เกี่ยวกับการสำรวจ ตนเอง (Self-Reflection) การศึกษาพบว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างทำกิจกรรมหน้ากระจก กลุ่มตัวอย่างมี พฤติกรรมซื่อสัตย์มากกว่า กลุ่มที่ไม่ได้ทำกิจกรรมหน้ากระจก

มาซาร์ (Mazar. 2008) ได้ทำการทดลองที่น่าสนใจเกี่ยวกับการเหนี่ยวนำศีลธรรม ด้วย บทบัญญัติศีลธรรม 10 ประการ ที่มีต่อพฤติกรรมซื่อสัตย์โดยการให้นักศึกษานึกถึงบทบัญญัติ 10

ประการก่อนการทำทดสอบ ผลการทดลองพบว่า กลุ่มที่นึกถึงศีลธรรม 10 ประการ ไม่มีคนโกงแม้แต่คนเดียว ซึ่งอธิบายว่า การนึกถึงศีลธรรม 10 ประการซึ่งเป็นสิ่งกระตุ้นมาตรฐานศีลธรรมในตัวบุคคล ทำให้มีพฤติกรรมซื่อสัตย์มากขึ้นเพราะทุกคนพยายามที่จะรักษาคุณธรรม และศีลธรรมในที่ตนยึดถือ ซึ่งการทำพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์จะไปกระทบกับมโนทัศน์แห่งตนที่ตนเองยึดถือ

นอกจากงานศึกษาข้างต้นแล้ว ยังมีการศึกษาการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม (Stereotype Priming) ซึ่งการศึกษาหลายชิ้นมีความแตกต่างกันทั้งวิธีการเหนี่ยวนำ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเหนี่ยวนำ ภาพเหมารวม (Stereotype) ที่ใช้เหนี่ยวนำ ซึ่งผู้วิจัยทำการสรุปพอสังเขปทั้งหมด 27 การทดลอง ในจำนวนนี้มีการทดลองที่ พบ Assimilation effect จำนวน 17 งาน แบ่งเป็น การเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวมที่เป็นกลุ่มของตนเอง (เช่น เหนี่ยวนำ 'คนชรา' ในกลุ่มคนชรา) จำนวน 7 งาน การเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวมที่ไม่ใช่กลุ่มตนเอง (เช่น เหนี่ยวนำ 'คนชรา' ในกลุ่มเด็ก) จำนวน 10 งาน พบ Contrast effect จำนวน 6 งาน แบ่งเป็นการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวมที่เป็นกลุ่มตนเอง จำนวน 1 งาน การเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวมของกลุ่มอื่นจำนวน 4 งาน และมี 1 งานเป็นการเหนี่ยวนำด้วยตัวแบบ (Exemplar) และพบการทดลองที่ไม่เกิดผลใดๆ จำนวน 4 ชิ้น

การทดลองทั้ง 27 ชิ้นนี้ทำให้ทราบว่าการเหนี่ยวนำทั้งในกลุ่มตนเอง และนอกกลุ่มทำให้เกิดได้ทั้ง Assimilation และ Contrast effect ซึ่งในจำนวนนี้พบ Assimilation effect ในการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวมที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตนเอง (10 งาน) มากกว่าการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวมที่เป็นกลุ่มของตนเอง (7 งาน) นอกจากนี้ยังพบสิ่งที่น่าสนใจคือการทดลองบางชิ้นมีการศึกษาตัวกลาง ที่ส่งผลถึงคุณภาพของตัวเหนี่ยวนำ เช่น การศึกษาของ ดิคสเตอร์ฮุส (Dijksterhuis; et al. 2000) การทดลองที่ 1 ที่ศึกษาความใกล้ชิดของนักศึกษา กับคนชรา และการทดลองที่ 2 ที่ศึกษาความเชื่อมโยงกับคนชรา โดยสรุปได้ว่า ถ้ากลุ่มตัวอย่างมีความใกล้ชิด หรือเชื่อมโยงกับ ภาพเหมารวม (Stereotype) ก็จะทำให้ผลของการเหนี่ยวนำมากขึ้นเกิด Assimilation effect และการทดลองที่ 2 ของ ฟิชเชอร์ และคนอื่นๆ (Fischer; et al. 2014) ที่ศึกษา "อัตตลักษณ์ความเป็นชาวบราซิล" ร่วมกับการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม "Malandragem" ที่เป็นสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรม มีความหมายแฝง (Connotation) คลุมเครือ พบว่า ระดับของ 'อัตตลักษณ์ความเป็นบราซิล' ส่งผลต่อการให้ความหมายของ ภาพเหมารวม "Malandragem" ซึ่งส่งผลต่ออิทธิพลของการเหนี่ยวนำ

จากการวิเคราะห์การทดลองทั้ง 27 ชิ้น ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาเป็นแนวทางในการออกแบบโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม โดยใช้ตัวเหนี่ยวนำ ที่เป็นภาพเหมารวมที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตนเอง อย่าง 'ผู้พิพากษา' มาเหนี่ยวนำในกลุ่มนิสิตระดับปริญญาตรี และเลือกใช้วิธีการเหนี่ยวนำโดยให้นึกถึง 'ผู้พิพากษา' พร้อมเขียนคุณลักษณะของผู้พิพากษา ดังตาราง 1

ตาราง 1 ตารางสรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเหนี่ยวนำ

การทดลอง	กลุ่มตัวอย่าง	วิธีการกระตุ้นภาพเหมา รวม (Stereotype)	ภาพเหมารวม (Stereotype)	ผลการทดลอง
Levy (1996) การทดลองที่ 1	คนชรา ชาย - หญิง	การฉายคำที่มีความหมายเกี่ยวกับความชราโดยไม่ผ่านผัสสะ (Subliminal Priming)	คนชรา (มีคุณลักษณะช้าลง ชีตัม)	กลุ่มตัวอย่างที่มีประสิทธิภาพความจำลดลง เกิด Assimilation Effect
Oyseman และเพื่อน (1995) การทดลองที่ 2	นักเรียนมัธยมเชื้อชาติ แอฟริกัน - อเมริกัน	ทำแบบวัดอัตตลักษณ์ความเป็นคน แอฟริกัน - อเมริกัน	คนเชื้อชาติ แอฟริกัน - อเมริกัน (มีคุณลักษณะด้อยด้าน คณิตศาสตร์)	กลุ่มตัวอย่างที่มีความเป็นแอฟริกัน - อเมริกันสูง, มีความตระหนักถึงการเหยียดผิวสูง มีประสิทธิภาพด้านคณิตศาสตร์เพิ่มมากขึ้น เกิด Contrast Effect
Wheeler และเพื่อน (2001) การทดลองที่ 1	นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ไม่ใช่เชื้อชาติ แอฟริกัน - อเมริกัน	เขียนเรียงความเกี่ยวกับนักศึกษาชื่อ "Tyrone"	คนเชื้อชาติแอฟริกัน - อเมริกัน (คนชื่อ Tyrone ส่วนใหญ่มีเชื้อชาติแอฟริกัน -อเมริกัน)	มีผลการทดสอบคณิตศาสตร์ลดลงเกิด Assimilation Effect

ตาราง 1 (ต่อ)

การทดลอง	กลุ่มตัวอย่าง	วิธีการกระตุ้นภาพเหมารวม (Stereotype)	ภาพเหมารวม (Stereotype)	ผลการทดลอง
Shih และเพื่อน (1999) การทดลองที่ 2	นักศึกษาระดับปริญญาตรี เชื้อชาติ แคนเดียน - เอเชีย เพศหญิง	ทำแบบสอบถามเกี่ยวกับ ภาษาที่รู้ และสามารถใช้ได้	คนเอเชีย (มี คุณลักษณะเด่นด้าน คณิตศาสตร์)	กลุ่มตัวอย่างมีประสิทธิภาพใน การทำแบบทดสอบทาง คณิตศาสตร์แย่ง มีความ มั่นใจน้อย และมีแนวโน้มที่จะ มีพัฒนาการลดลง เกิด Contrast Effect
	นักศึกษาระดับปริญญาตรี เชื้อชาติ แคนเดียน - เอเชีย เพศหญิง	ทำแบบสอบถามเกี่ยวกับ การอยู่บ้านแบบ หลายเพศ และ การอยู่แบบเพศเดียว	เพศหญิง (มี คุณลักษณะด้อยด้าน คณิตศาสตร์)	กลุ่มตัวอย่างมีประสิทธิภาพใน การทำแบบทดสอบทาง คณิตศาสตร์แย่ง มีความ มั่นใจน้อย และมีแนวโน้มที่จะ มีพัฒนาการลดลง เกิด Assimilation Effect
Steel และ Aronson (1995) การทดลองที่ 1	นักศึกษาระดับปริญญาตรี เชื้อชาติ แอฟริกัน-อเมริกัน	ให้ทำแบบทดสอบ และบอก ว่าแบบทดสอบจะแสดงถึง ความสามารถ ทางภาษา	คนเชื้อชาติ แอฟริกัน – อเมริกัน (มีคุณลักษณะ ด้อยด้าน ภาษา)	กลุ่มตัวอย่างมีประสิทธิภาพใน การทำแบบทดสอบทางภาษา แย่งเกิด Assimilation Effect

ตาราง 1 (ต่อ)

การทดลอง	กลุ่มตัวอย่าง	วิธีการกระตุ้นภาพเหมารวม (Stereotype)	ภาพเหมารวม (Stereotype)	ผลการทดลอง
Steel และ Aronson (1995) การทดลองที่ 3	นักศึกษาระดับปริญญาตรี เชื้อชาติ แอฟริกัน-อเมริกัน	กล่าวถึงการเหยียดผิวก่อน การทำแบบทดสอบ	คนเชื้อชาติ แอฟริกัน – อเมริกัน (มีคุณลักษณะ ด้อยด้าน ภาษา)	กลุ่มตัวอย่างมีประสิทธิภาพใน การทำแบบทดสอบทางภาษาแย่ลงเกิด Assimilation Effect
Steel และ Aronson (1995) การทดลองที่ 2	เพศหญิงเชื้อชาติ แอฟริกัน-อเมริกัน	ให้ทำแบบทดสอบ และบอก ว่าแบบทดสอบจะแสดงถึง ความสามารถ และข้อจำกัด ทางภาษา	คนเชื้อชาติ แอฟริกัน – อเมริกัน (มีคุณลักษณะ ด้อยด้าน ภาษา)	กลุ่มตัวอย่างมีประสิทธิภาพใน การทำแบบทดสอบทางภาษาแย่ลงเกิด Assimilation Effect
Aronson และ เพื่อน (1999) การทดลองที่ 1	นักศึกษาคอเคเซียน (คนผิวขาว) และยิวระดับปริญญาตรี	บอกว่าคนเอเชียมีทักษะ ทางคณิตศาสตร์ดีกว่า คอเคเซียน	คนเอเชีย (มี คุณลักษณะเด่นด้าน คณิตศาสตร์)	กลุ่มตัวอย่างมีประสิทธิภาพใน การทำแบบทดสอบทาง คณิตศาสตร์แย่ลง เกิด Contrast Effect

ตาราง 1 (ต่อ)

การทดลอง	กลุ่มตัวอย่าง	วิธีการกระตุ้นภาพเหมารวม (Stereotype)	ภาพเหมารวม (Stereotype)	ผลการทดลอง
Aronson และ เพื่อน (1999) การทดลองที่ 2	นักศึกษาคอเคเซียน (คนผิวขาว) ที่มีทักษะทางคณิตศาสตร์ดี	บอกว่าคนเอเชียมีทักษะทางคณิตศาสตร์ดีกว่า คอเคเซียน	คนเอเชีย (มีคุณลักษณะเด่นด้านคณิตศาสตร์)	กลุ่มตัวอย่างมีประสิทธิภาพในการทำแบบทดสอบทางคณิตศาสตร์แย่ง เกิด Contrast Effect
	นักศึกษาคอเคเซียน (คนผิวขาว) ที่มีทักษะทางคณิตศาสตร์แย่	บอกว่าคนเอเชียมีทักษะทางคณิตศาสตร์ดีกว่า คอเคเซียน	คนเอเชีย (มีคุณลักษณะเด่นด้านคณิตศาสตร์)	กลุ่มตัวอย่างมีประสิทธิภาพในการทำแบบทดสอบทางคณิตศาสตร์ดีขึ้น เกิด Assimilation Effect

ตาราง 1 (ต่อ)

การทดลอง	กลุ่มตัวอย่าง	วิธีการกระตุ้นภาพเหมารวม (Stereotype)	ภาพเหมารวม (Stereotype)	ผลการทดลอง
Stone และเพื่อน (1999) การทดลองที่ 1	นักศึกษาคอเคเซียน (คนผิวขาว)ระดับปริญญาตรี	บอกว่ากิจกรรมกอล์ฟ เป็นกิจกรรมที่ใช้ทักษะตามธรรมชาติ	คนเชื้อชาติ แอฟริกัน – อเมริกัน (มีลักษณะเด่นด้านทักษะทางกาย)	ไม่ส่งผลต่อกิจกรรมกอล์ฟ
	นักศึกษาระดับปริญญาตรีเชื้อชาติ แอฟริกัน– อเมริกัน	บอกว่ากิจกรรมกอล์ฟ เป็นกิจกรรมที่ใช้การคิดแบบมีกลยุทธ์	คอเคเซียน หรือ คนผิวขาว (มีคุณลักษณะเด่นเรื่องความฉลาดทางการกีฬา)	มีผลทำให้ประสิทธิภาพการเล่นกอล์ฟลดลง เกิด Contrast Effect
Stone และเพื่อน (1999) การทดลองที่ 2	นักศึกษาคอเคเซียน (คนผิวขาว)ระดับปริญญาตรี ที่มีความโดดเด่นทางกีฬา	บอกว่ากิจกรรมกอล์ฟ เป็นกิจกรรมที่ใช้ทักษะตามธรรมชาติ	คนเชื้อชาติ แอฟริกัน – อเมริกัน (มีคุณลักษณะเด่นด้านทักษะทางกาย)	มีผลทำให้ประสิทธิภาพการเล่นกอล์ฟลดลง เกิด Contrast Effect
	นักศึกษาคอเคเซียน (คนผิวขาว)ระดับปริญญาตรี ที่ไม่มีความโดดเด่นทางกีฬา	บอกว่ากิจกรรมกอล์ฟ เป็นกิจกรรมที่ใช้ทักษะตามธรรมชาติ	คนเชื้อชาติ แอฟริกัน – อเมริกัน (มีคุณลักษณะเด่นด้านทักษะทางกาย)	ไม่ส่งผลต่อกิจกรรมกอล์ฟ

ตาราง 1 (ต่อ)

การทดลอง	กลุ่มตัวอย่าง	วิธีการกระตุ้นภาพเหมารวม (Stereotype)	ภาพเหมารวม (Stereotype)	ผลการทดลอง
Shih และเพื่อน (1999) การทดลองที่ 1	นักศึกษาระดับปริญญาตรี เชื้อชาติ เอเชีย - อเมริกัน เพศหญิง	ทำแบบสอบถามเกี่ยวกับ ภาษาที่รู้ และสามารถใช้ได้	คนเอเชีย (มี คุณลักษณะเด่นด้าน คณิตศาสตร์)	กลุ่มตัวอย่างมีประสิทธิภาพใน การทำแบบทดสอบทาง คณิตศาสตร์มากขึ้น มีความ มั่นใจ และมีแนวโน้มที่จะ สามารถพัฒนาต่อไปได้ เกิด Assimilation Effect
	นักศึกษาระดับปริญญาตรี เชื้อชาติ เอเชีย - อเมริกัน เพศหญิง	ทำแบบสอบถามเกี่ยวกับ การอยู่บ้านแบบหลายเพศ และ การอยู่แบบเพศเดียว	เพศหญิง (มี คุณลักษณะด้อยด้าน คณิตศาสตร์)	กลุ่มตัวอย่างมีประสิทธิภาพใน การทำแบบทดสอบทาง คณิตศาสตร์แยลง มีความ มั่นใจน้อย และมีแนวโน้มที่จะ มีพัฒนาการลดลง เกิด Assimilation Effect

ตาราง 1 (ต่อ)

การทดลอง	กลุ่มตัวอย่าง	วิธีการกระตุ้นภาพเหมารวม (Stereotype)	ภาพเหมารวม (Stereotype)	ผลการทดลอง
Dijksterhuis และ เพื่อน (2000) การทดลองที่ 1	นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชาย - หญิง	การฉายคำที่มีความหมายเกี่ยวกับความชราโดยไม่ผ่านผัสสะ (Subliminal Priming)	คนชรา (มีคุณลักษณะ ขี้หลง ขี้ลืม)	กลุ่มตัวอย่างมีประสิทธิภาพ ความจำลดลง ในกลุ่มที่ใกล้ชิดกับคนชรา เกิด Assimilation Effect
Dijksterhuis และ เพื่อน (2000) การทดลองที่ 2	นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชาย - หญิง	การฉายคำที่มีความหมายเกี่ยวกับความชราโดยไม่ผ่านผัสสะ (Subliminal Priming)	คนชรา (มีคุณลักษณะ ขี้หลง ขี้ลืม)	กลุ่มตัวอย่างมีประสิทธิภาพ ความจำลดลง ในกลุ่มที่มีความเชื่อมโยงระหว่าง ความชรา กับ การหลงลืม เกิด Assimilation Effect
Dijksterhuis และ Van Knippenberg (2000) การทดลองที่ 1	นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชาย - หญิง	กิจกรรมสร้างประโยค ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเมือง	นักการเมือง (มีคุณลักษณะพูดเยอะ)	มีความยาวเฉลี่ยของเรียงความมากขึ้นเกิด Assimilation Effect

ตาราง 1 (ต่อ)

การทดลอง	กลุ่มตัวอย่าง	วิธีการกระตุ้นภาพเหมารวม (Stereotype)	ภาพเหมารวม (Stereotype)	ผลการทดลอง
Dijksterhuis และ Van Knippenberg (2000) การทดลองที่ 2	นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชาย – หญิง	ให้สร้างภาพต้นแบบของ นักเลงฟุตบอล	นักเลงฟุตบอล (มี คุณลักษณะด้อยทาง วิชาการ)	ผลของการทดสอบความรู้ทั่วไป ลดลงเกิด Assimilation Effect มีผลของการทดสอบความรู้ทั่วไปเพิ่มขึ้นเกิด Assimilation Effect
	นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชาย – หญิง	ให้สร้างภาพต้นแบบของ ศาสตราจารย์	ศาสตราจารย์ (มี คุณลักษณะฉลาด)	
Levy (1996) การทดลองที่ 2	บุคคลอายุ 18 -35 ปี	การฉายคำที่มีความหมาย เกี่ยวกับ Stereotype คนชรา ในด้านความรอบรู้โดยไม่ ผ่านผัสสะ (Subliminal Priming)	คนชรา (มีคุณลักษณะ รอบรู้)	ไม่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพ ความจำ
	บุคคลอายุ 18 -35 ปี	การฉายคำที่มีความหมาย เกี่ยวกับ Stereotype คนชรา ในด้านความแก่โดยไม่ผ่าน ผัสสะ (Subliminal Priming)	คนชรา (มีคุณลักษณะ แก่)	

ตาราง 1 (ต่อ)

การทดลอง	กลุ่มตัวอย่าง	วิธีการกระตุ้นภาพเหมารวม (Stereotype)	ภาพเหมารวม (Stereotype)	ผลการทดลอง
Dijksterhuis และ Van Knippenberg (1998) การทดลองที่ 1	นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชาย – หญิง	ให้จินตนาการถึง และเขียนคุณลักษณะ เช่น รูปลักษณ์ พฤติกรรม วิธีชีวิต	ภาพเหมารวม (Stereotype) : ศาสตราจารย์, นางแบบ ตัวแบบ (Exemplar) : ไอน์สไตน์, คลาวเดีย ชิฟเฟอร์	เกิด Assimilation Effect ศาสตราจารย์ - ทำแบบทดสอบ ความรู้ดีขึ้น นางแบบ - ทำ แบบทดสอบความรู้ด้อยลง เกิด Contrast Effect ไอน์สไตน์ – ทำแบบทดสอบ ความรู้ด้อยกว่า คลาวเดีย ชิฟเฟอร์
Fischer และคณะ (2014) ในการทดลองที่ 1	บุคคลทั่วไปอายุเฉลี่ย 25 ปี	ให้ดูภาพ และเขียนถึงความคิดที่เกิดขึ้นหลังจากดูภาพ	รูปตำรวจคอร์ปชั่น รูป Malandragerm ภาพเหมารวมที่คลุมเครือ(โรบินฮูด) รูปทั่วไป	กลุ่มที่ถูกเหนี่ยวนำด้วยตำรวจคอร์ปชั่นเกิด Assimilation ทำ วัดการคอร์ปชั่นได้คะแนนสูง ที่สุดตามมาด้วย รูปทั่วไป ส่วน กลุ่มที่ถูกเหนี่ยวนำด้วย Malandragerm เกิด Assimilation ได้คะแนนต่ำที่สุด

ตาราง 1 (ต่อ)

การทดลอง	กลุ่มตัวอย่าง	วิธีการกระตุ้นภาพเหมารวม (Stereotype)	ภาพเหมารวม (Stereotype)	ผลการทดลอง
Fischer และคณะ (2014) ในการทดลองที่ 2	บุคคลทั่วไปอายุเฉลี่ย 45 ปี แบ่งกลุ่มตาม อัตตลักษณ์ ความเป็นบราซิล สูง-ต่ำ	ให้ดูภาพ และเขียนถึง ความคิดที่เกิดขึ้นหลังจากดู ภาพ	Malandragem ภาพ เหมารวมที่คลุมเครือ(โร บินฮูด, อบายมุข, ฉลาด)	คนที่มีอัตตลักษณ์ความเป็น บราซิลสูง มีคะแนนจากการทำ แบบทดสอบ Corruption intentionคะแนนสูงกว่าคนที่ มีอัตตลักษณ์ความเป็นบราซิล ต่ำ

4. เอกสารเกี่ยวกับมโนทัศน์แห่งตน (Self-Concept)

4.1. ความหมายของมโนทัศน์แห่งตน (Self-Concept)

สารานุกรม เกล (Gale Encyclopedia. 2016) ให้ความหมายว่าเป็นแก่นของบุคลิกภาพ ประกอบไปด้วยความคิด ความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองที่ทำหน้าที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรม

ชาเวลสัน (Shavelson. 1976) ให้ความหมายว่าเป็นการรับรู้ของบุคคลต่อตนเอง ก่อร่างมาจากการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อม และมโนทัศน์แห่งตนจะถูกใช้เป็นแนวทางในการแสดงพฤติกรรม และในทางกลับกันพฤติกรรมที่แสดงออกจะถูกใช้เป็นแนวทางการรับรู้ตัวตน

บาวเมสเตอร์ (Baumeister. 1999) ให้ความหมายของ Self-Concept ว่า คือความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับเขา หรือเธอ ที่รวมถึงคุณลักษณะของบุคคล ว่า ตัวตน เป็นใคร และอะไร

ดวงกมล สังสกุลณี (2552) ให้ความหมายว่าเป็น ความรู้สึกนึกคิด บุคคลมีต่อตนเอง ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคมเกิดจากประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีผลต่อการแสดงออกของบุคคล

อมร กุลด้วง (2551) ให้ความหมายว่าเป็น การรับรู้ที่บุคคลมีต่อตนเอง รวมทั้งความรู้สึกนึกคิด ทัศนคติ การยอมรับเกี่ยวกับตนเอง ทั้งทางร่างกาย และจิตใจ ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีและไม่ดีขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อม

จากความหมายข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า มโนทัศน์แห่งตน มีความหมายว่า การรับรู้ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลต่อตนเองทั้งทางร่างกาย และจิตใจ มีผลต่อการแสดงออกของบุคคล และสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามสิ่งแวดล้อม ส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรม

4.2 ลักษณะของมโนทัศน์แห่งตน (Self-Concept)

มโนทัศน์แห่งตนสามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเภท (อมร กุลด้วง. 2551) ได้แก่

1. ภาพตัวตนในอุดมคติ (Ideal self) หรือตัวตนที่บุคคลปรารถนาจะเป็น หรือที่ควรจะเป็น เช่น มีคุณงามความดี มีคุณธรรม และจริยธรรม ถ้าปฏิบัติตาม หรือบรรลุตัวตนในอุดมคติ บุคคลจะมีความพึงพอใจ แต่ถ้าปฏิบัติตามไม่ได้ บุคคลจะรู้สึกไม่ดีกับตนเอง ทำอหัง และหมดหวัง

2. ภาพตัวตนจากบุคคลอื่น (Looking – glass self) หรือตัวตนตามความต้องการของสังคม ที่ผ่านการปรุงแต่งตามค่านิยม หรือตามความต้องการของสังคม

3. ภาพพจน์ต่อตนเอง (Self – image) หรือการรับรู้เกี่ยวกับตนเอง ซึ่งอาจตรง หรือไม่ตรงกับความเป็นจริงก็ได้

4. ตัวตนตามความเป็นจริง (Actual – Self) หรือตัวตนจริงๆ ที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการยอมรับ หรือไม่ได้รับการยอมรับของสังคม

ถ้ามโนทัศน์แห่งตนทั้ง 4 ประเภทเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันจะทำให้บุคคลมีความสุข เพิ่มการ

นับถือ และความภูมิใจในตนเอง

ชาเวลสัน (Shavelson. 1976) อธิบายว่า มโนทัศน์แห่งตนก่อร่างมาจากการตอบสนองของบุคคลต่อสิ่งแวดล้อม และได้แบ่งลักษณะของ Self-Concept เป็น 7 ลักษณะได้แก่

1. ลักษณะเชิงโครงสร้าง (Structured)

ประสบการณ์ของบุคคลถูกเก็บเป็นข้อมูลตามการรับรู้เกี่ยวกับตนเองของบุคคลในสิ่งแวดล้อม หรือวัฒนธรรมที่อาศัยอยู่ บุคคลจะลดความซับซ้อนโดยการจัดประเภท และเชื่อมโยงมโนทัศน์แห่งตนเป็นโครงสร้าง

2. ลักษณะด้านมุมมอง (Multifaceted)

มโนทัศน์แห่งตนมีหลายมุมมอง ซึ่งถูกแบ่งแยกตามสถานการณ์ หรือสังคม เช่น การยอมรับทางสังคม, ความตั้งใจทางร่างกาย, ความสามารถของบุคคล เป็นต้น

3. ลักษณะด้านลำดับชั้น (Hierarchical)

โครงสร้างของมโนทัศน์มีหลายมุมมองดังที่กล่าวข้างต้น ถูกแบ่งเป็นลำดับชั้นจากชั้นล่างประสบการณ์ทั่วไป ไปจนถึงขึ้นไปดังภาพตัวอย่าง

4. ลักษณะด้านความคงทน (Stable)

มโนทัศน์แห่งตนทั่วไปในชั้นที่ 2 จากภาพประกอบสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามเหตุการณ์ สำคัญๆ ที่เกิดขึ้น แต่มโนทัศน์หลัก หรือ General Self-Concept จะคงทน

5. ลักษณะด้านการพัฒนา (Developmental)

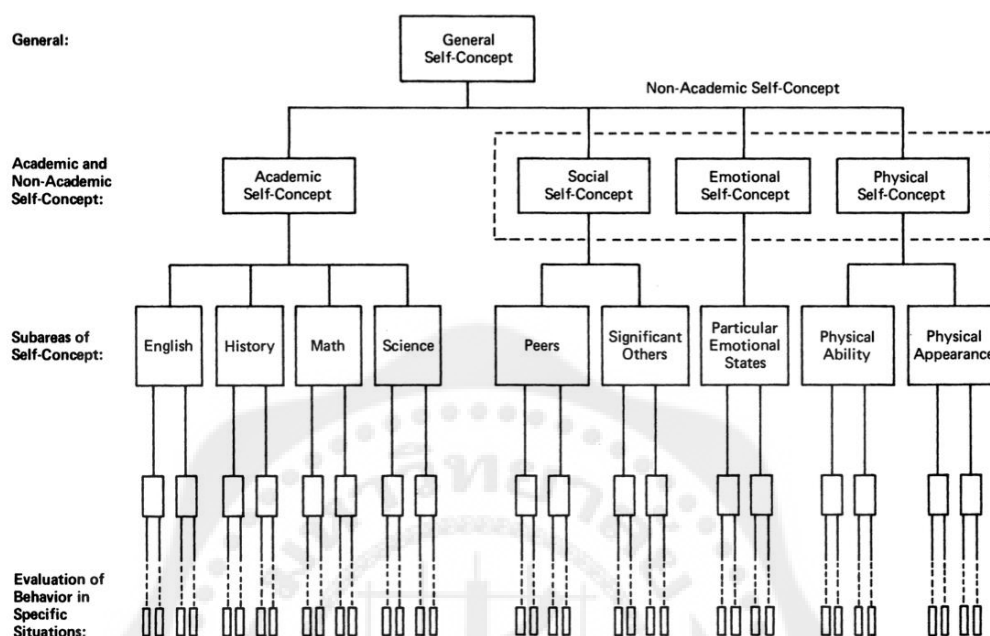
มโนทัศน์แห่งตนสามารถพัฒนาได้ตามวัย ซึ่งหมายถึงว่าเมื่อบุคคลเติบโตขึ้น บุคคลจะสร้างตัวตนขึ้นมาสร้างความแตกต่าง เพื่อแยกตนออกจากสิ่งแวดล้อม

6. ลักษณะด้านการประเมิน (Evaluative)

นอกจากบุคคลจะมีการพัฒนามโนทัศน์แห่งตนตามวัยแล้ว ยังมีการประเมินตนเองเปรียบเทียบกับมาตรฐานในสถานการณ์ต่างๆ

7. ลักษณะด้านการแยกออกจากกันได้ (Differentiable)

มโนทัศน์แห่งตนสามารถแบ่งแยกเป็นส่วนๆ ได้ ซึ่งมโนทัศน์แห่งตนแต่ละประเภท จะส่งผลต่อพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกัน

ภาพประกอบ 7 แผนผังมโนทัศน์แห่งตน

ที่มา: Shavelson. 1976. Self-Concept: Validation of Construct Interpretations.

นอกจากนี้การศึกษาของ Narimania (2010) ยังพบความสัมพันธ์ระหว่าง Self-Concept และ Self-Esteem โดยระบุว่าคนที่มี Self-Esteem สูงจะมี Self-Concept สูงตามไปด้วย ในทางกลับกันคนที่มี Self-Esteem ต่ำ ก็จะมี Self-Concept ต่ำไปด้วยนั่นก็เพราะ Self-Concept ถูกสร้างขึ้นมาจาก Self-Esteem

โรเจอร์ (สิริพรรณ มิ่งวานิช, 2537; อ้างอิงจาก Rogers. 1951) แบ่งลักษณะของมโนทัศน์แห่งตนไว้ 2 ลักษณะคือ ลักษณะแง่บวก และลักษณะแง่ลบ

1. บุคคลที่มีลักษณะในแง่บวกจะสามารถเข้าใจ และยอมรับข้อมูลที่แตกต่างได้ สามารถประเมินตนเองในด้านดี และสามารถยอมรับบุคคลอื่นได้ มีการนับถือตนเองสูง

2. บุคคลที่มีลักษณะในแง่ลบจะขาดสมดุล ขาดความรู้สึกลับมั่นคง และความเป็นตัวเอง มีพฤติกรรมที่ขัดแย้งกับบรรทัดฐานของสังคม มีการนับถือตนเองต่ำ โดยมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำผิด กับมโนทัศน์แห่งตน ในกลุ่มวัยรุ่นพบว่า วัยรุ่นที่กระทำผิดมีมโนทัศน์แห่ง

ตนต่ำกว่าวัยรุ่นทั่วไปในทุกด้าน (วรารุณ หิริณัฐิรี. 2548)

บรูค และเอมมาร์ท (Brooks; & Emmart. 1976) มีการแบ่งกลุ่มมโนทัศน์แห่งตนทางบวกและทางลบ ซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีลักษณะที่ต่างกัันดังนี้

1. กลุ่มมโนทัศน์แห่งตนทางบวก จะมีความรู้สึกที่สามารถแก้ปัญหาได้ มีความเข้าใจตนเองสูง (Self-Understanding) มีความรู้สึกเท่าเทียมกับคนอื่น สามารถรับคำติเตียนจากคนอื่นได้ สามารถปรับเปลี่ยน แก้ไขตนเอง มีการสะท้อนตนเอง (Self-reflection) เพื่อพัฒนาพฤติกรรม

2. กลุ่มมโนทัศน์แห่งตนทางลบ จะมีความอ่อนไหว และบกพร่องต่อการรับคำติเตียน มีการสะท้อนตนเอง (Self-reflection) ต่ำ ต้องการถูกเคารพ พยายามจะเป็นเหมือนคนอื่น คิดว่าคนอื่นมองตนเองไม่ดี และมีมุมมองต่อคนอื่นไม่ดี

4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมโนทัศน์แห่งตน

มีการศึกษาเกี่ยวกับมโนทัศน์แห่งตนทั้งเป็นงานจากต่างประเทศ และงานในประเทศ เช่น งานของ ไอท์เซน (Eitzen. 2010) ที่พบว่า เยาวชนที่กระทำผิดที่ถูกให้เข้านอกระบบการปรับพฤติกรรมมีการทำแบบวัดมโนทัศน์แห่งตน และพบว่าเยาวชนที่กระทำผิดมีการรับรู้เกี่ยวกับตนเองในทางลบ และไปในทิศทางเดียวกับการศึกษาของยันท์ และอาร์เมเลียส (Ybrandt; & Armelius. 2003) ที่ทำการศึกษามโนทัศน์แห่งตนในกลุ่มเยาวชน โดยเปรียบเทียบเพศ และ พฤติกรรมการต่อต้านสังคม (ต่อต้านสังคม - ปกติ) โดยพบว่าคนที่มีพฤติกรรมต่อต้านสังคม จะมีมโนทัศน์แห่งตนในทางลบ โดยเฉพาะในกลุ่มที่เป็นเพศหญิง

และมีการศึกษาเกี่ยวกับมโนทัศน์แห่งตน ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมซื่อสัตย์โดยการศึกษาของเมอร์ด็อก และเว็บเบอร์ (Murdock; & Webber. 2001) ที่ทำการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการโกงในกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมปลาย ที่พบว่านักเรียนที่มีมโนทัศน์แห่งตนด้านวิชาการต่ำ มีแนวโน้มโกงข้อสอบมากกว่านักเรียนที่มีมโนทัศน์แห่งตนด้านวิชาการสูงกว่า และตรงกับการศึกษาของ เบทท์ (Bette. 2013) ที่ก็พบความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์แห่งตนด้านวิชาการ กับพฤติกรรมการโกงในกลุ่มนักเรียนมัธยม

ในการศึกษาของไทยเองก็มีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์แห่งตน กับการกระทำผิด เช่นการศึกษาของ ผจจจิต อินทสุวรรณ และคนอื่นๆ(2539) ที่ศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนพบว่า นักเรียนที่มีมโนทัศน์แห่งตนสูงกว่า มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการหลีกเลี่ยงยาเสพติดได้ดีกว่า และมีความสามารถควบคุมตนเองได้ดีกว่า ซึ่งยังมีการระบุถึงความสัมพันธ์ในทางบวกของการควบคุมตนเอง กับมโนทัศน์แห่งตน

จากการศึกษาเรื่องมโนทัศน์แห่งตนทั้งในไทย และในต่างประเทศมีความคล้ายคลึงกันในประเด็นที่ว่า กลุ่มเยาวชนที่มีมโนทัศน์แห่งตนต่ำ หรือในทางลบ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการ

กระทำผิดในรูปแบบต่างๆ เช่นการโกงข้อสอบ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติด เป็นต้น

4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์แห่งตนกับ การเหนี่ยวนำ

มโนทัศน์แห่งตน เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์ในหลายๆกระบวนการ คนที่เราพบสถานการณ์ที่เราเจอล้วนส่งผลต่อการรับรู้ตนเอง ทั้งจากความสำเร็จ และล้มเหลวของเรา คำถามจากคนรอบข้าง และแม้แต่พฤติกรรมของเราเองส่งผลต่อการมองตัวเอง และการมองตัวเองมีบทบาทในการเพิ่ม หรือลด ผลจากการเหนี่ยวนำ (Wheeler. 2008) เช่นงานศึกษาของ Dijksterhuis (1998) ที่ทำการทดลองในกลุ่มนักศึกษาผิวขาว ที่ถูกเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวมของเชื้อชาติแอฟริกัน อเมริกัน ก็ทำให้มีการรับรู้ตัวเองกว้างขวางมากขึ้น ซึ่งภายหลังมีการศึกษาว่า แล้วการที่การรับรู้ตนเองจะเปลี่ยนได้อย่างไร จึงนำไปสู่การศึกษาตัวกลางต่างๆ ที่ส่งผลต่อการรับรู้ตนเอง อย่างการศึกษาของ Snyder (1974) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความแตกต่างของการตรวจสอบตนเอง (Self-Monitoring) ระหว่างบุคคล ซึ่งพบว่าคนที่มีการตรวจสอบตนเองต่ำ (Low Self-Monitoring) จะได้รับผลของการเหนี่ยวนำได้มากกว่า หรือ การศึกษาของ Dijksterhuis & Van Knippenberg (2000) ที่ทำการเหนี่ยวนำนักศึกษาปริญญาตรีด้วยภาพเหมารวม ‘นักการเมือง’ พบว่าคนที่มีการสำนึกตัวตนสูง (High Self-Consciousness) จะได้ลดระดับผลของการเหนี่ยวนำลงเพราะมีการรับรู้ตัวสูง ส่วนคนที่มีการสำนึกตัวตนต่ำ (Low Self-Consciousness) จะได้รับผลของการเหนี่ยวนำ และการศึกษาของ DeMaree และคนอื่นๆ (2011) ทำการทดลองเหนี่ยวนำภาพเหมารวม ‘คนเชื้อชาติแอฟริกัน-อเมริกัน’ กับนักศึกษาปริญญาตรีพบว่า คนที่มีความสับสนในตัวเองสูง (High Self-Ambivalence) จะได้รับผลของการเหนี่ยวนำมาก ซึ่งมาจากแนวคิดที่ว่า เมื่อมีความสับสนในตัวเอง บุคคลจะพยายามหาวิธีการลดความกังวลจากความสับสนนั้น ซึ่งความสับสนในตัวเอง (Self-Ambivalence) ยังสัมพันธ์กับการนับถือตนเอง (Self-Esteem) ด้วยโดยงานของ Riketta และคนอื่นๆ(2006) พบว่า คนที่มีการนับถือตนเองต่ำ (Low Self-Esteem) จะเป็นคนที่มีความสับสนในตัวเองสูง (High Self-Ambivalence) และงานการศึกษาของ Morrison และคนอื่นๆ (2012) ที่พบว่า ความไม่มั่นคงของตัวตน (Self-Uncertainty) เช่น การสับสนว่าตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม หรือไม่ ทำให้รับข้อมูลเข้ามาสู่มโนทัศน์แห่งตน (Self-Concept) ได้มากส่งผลให้เกิด การเลียนแบบ (Assimilation Effect) นอกจากนี้ยังมีการกล่าวถึงบุคคลที่มีมโนทัศน์แห่งตนต่ำ ว่ามีลักษณะโลเล ไม่มั่นใจ ไม่พร้อมที่จะตอบคำถามว่า “ฉันคือใคร”ที่จะตอบรับผลของการเหนี่ยวนำได้มาก

จากแนวคิดเรื่องมโนทัศน์แห่งตน (Self – Concept) ทำให้ทราบว่า มโนทัศน์แห่งตน (Self – Concept) ส่งผลต่อพฤติกรรม โดยทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างตัวเหนี่ยวนำ (Prime) กับ พฤติกรรม (Behavior) บุคคลที่มีมโนทัศน์แห่งตนสูงก็หมายความว่า เป็นผู้ที่มีการรับรู้ ความรู้สึกนึกคิดต่อตนเอง ทั้งทางใจ และทางกายสูง หรือมีความคิดต่อตนเองในทางบวกจะมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมที่จะรักษา

มโนทัศน์ของตนเองไว้มาก ในขณะที่บุคคลที่มีมโนทัศน์แห่งตนต่ำ ที่หมายความว่า เป็นผู้ที่มีการรับรู้ความรู้สึกนึกคิดต่อตนเอง ทั้งทางใจ และทางกายต่ำ หรือมีความคิดต่อตนเองในทางลบเมื่อบุคคลเจอกับสถานการณ์ต่าง บุคคลจะปรับตัวตนของตนเองเกิดเป็น Active-Self ขึ้นมาเพื่อรับมือการเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้น นั่นก็หมายความว่า บุคคลที่มีมโนทัศน์แห่งตนต่ำจะได้รับผลของการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวมได้มากกว่า

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองเพื่อศึกษาประสิทธิภาพของการใช้โปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวมเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมซื้อสัตย์ของนิสิตระดับปริญญาตรี ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา SWU 353 มนุษย์กับการใช้เหตุผลและจริยธรรม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. แบบแผนการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. วิธีการดำเนินการทดลอง
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา SWU353 มนุษย์กับการใช้เหตุผลและจริยธรรม จำนวน 1,257 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา SWU 353 มนุษย์กับการใช้เหตุผลและจริยธรรม ทำการสุ่มห้องเรียนที่มีผู้สอนคนเดียวกัน เพื่อลดความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากวิธีการสอนที่แตกต่างกัน และมีจำนวนไม่น้อยกว่า ห้องละ 60 คน ทำการจับฉลากสุ่ม 1 ห้องเรียนเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 87 คน และ 1 ห้องเรียนเป็นกลุ่มควบคุม จำนวน 79 คน จากนั้นใช้แบบวัดมโนทัศน์แห่งตน แบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มระดับมโนทัศน์แห่งตนสูง และกลุ่มมโนทัศน์แห่งตนต่ำ โดยใช้เกณฑ์ 25%

ขั้นตอนในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. ทำเอกสารแจ้งผู้ดูแลรายวิชา
2. คัดเลือกห้องเรียน 2 ห้องที่มีผู้สอนคนเดียวกันโดยการจับฉลากเข้ากลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม
3. กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม ทำการทดสอบมโนทัศน์แห่งตน เพื่อแบ่งกลุ่ม มโนทัศน์แห่งตน

สูง และมโนทัศน์แห่งตนต่ำ ใช้หลักเกณฑ์ในการคัดแบ่งคนออกเป็น 2 กลุ่ม ด้วยพิสัยที่ 25% โดยทำการเรียงลำดับคะแนนจากน้อยไปมาก แบ่งจำนวนคน 25% ของกลุ่มต่ำ และ 25% ของกลุ่มสูง และอีก 50% ที่เหลือเป็นกลุ่มกลาง ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

ตาราง 1 ตารางแสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย (166 คน)

	มโนทัศน์แห่งตนสูง (A)	มโนทัศน์แห่งตนต่ำ (B)	มโนทัศน์แห่งตนกลาง (C)
ได้รับโปรแกรม การเหนี่ยวนำ ด้วยภาพเหมา รวม	25	26	36
ไม่ได้รับ โปรแกรมการ เหนี่ยวนำด้วย ภาพเหมารวม	23	21	35

2.แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi- Experimental Design) ใช้แบบแผนการทดลองแบบ Posttest- Only Control Group Design มีลักษณะของการวิจัยเป็นดังนี้

ตาราง 2 แบบแผนการทดลองแบบ Posttest-Only Control Group Design

กลุ่มตัวอย่าง	ทดลอง	ทดสอบหลังการทดลอง
E	X	T
C	-X	T

โดยกำหนดให้

- E หมายถึง กลุ่มทดลอง
- C หมายถึง กลุ่มควบคุม
- X หมายถึง การได้รับโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม
- X หมายถึง การไม่ได้รับโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม
- T หมายถึง การทดสอบหลังการได้รับโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวัดมโนทัศน์แห่งตน
2. แบบวัดพฤติกรรมซื้อสัตย์
3. โปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม

4. การสร้าง และหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวัดมโนทัศน์แห่งตน

ผู้วิจัยใช้แบบวัดมโนทัศน์แห่งตนของ ผจจจิต อินทสุวรรณ และคนอื่นๆ (2539) ที่มีองค์ประกอบ 2 ด้านได้แก่ ด้านวิชาการที่แบ่งออกเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเรียน และความสามารถในการแก้ปัญหาต่างๆไป และด้านที่ไม่ใช่วิชาการที่แบ่งออกเป็นด้านความสัมพันธ์กับบิดามารดา เพื่อน รูปร่าง สุขภาพกาย สุขภาพจิต และบุคลิกภาพส่วนตัว มีลักษณะข้อคำถามเป็น Likert Scale 5 อันดับ ให้คะแนน 1 (ไม่จริงที่สุด) ถึง 5 (จริงที่สุด) ให้ผู้ตอบตอบตามความคิด ความรู้สึกของตนเอง ประกอบด้วยข้อคำถาม 30 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .836 โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบวัดดังนี้

1.1 ศึกษาแบบวัดมโนทัศน์แห่งตน

1.2 นำแบบวัดที่ปรับแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ซึ่งไม่ได้มีการ

ปรับแก้ใดๆ

1.3 หาอำนาจจำแนก Item-Total Correlation และ หาความเชื่อมั่นของแบบวัดมโนทัศน์แห่งตนทั้งฉบับโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค .836

ตัวอย่างข้อคำถาม

	จริงที่สุด	จริง	จริงเป็นบางครั้ง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด
1. พ่อแม่วางใจในตัวฉัน					
2. คนอื่นมองฉันเป็นคนฉลาด					

2. แบบวัดพฤติกรรมซื่อสัตย์

ผู้วิจัยสร้างแบบวัดโดยปรับปรุงจากแบบทดสอบคณิตศาสตร์ชื่อ Matrix of the Adding to 10 task ที่เป็นแบบทดสอบเพื่อศึกษาพฤติกรรมซื่อสัตย์ในการศึกษาของ Mazar (2008) โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบดังนี้

2.1 ศึกษาแบบวัด Matrix of the Adding to 10 task จากการศึกษา Mazar (2008)

2.2 ปรับเนื้อหาส่วนการเขียน Honor Code เป็นการเขียนคุณลักษณะของ 'ผู้พิพากษา'

2.3 หาคุณภาพเครื่องมือโดยมีขั้นตอน ดังนี้

2.3.1. ทำการหาคุณภาพเครื่องมือโดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสม และความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) ซึ่งไม่มีการปรับแก้ใดๆ

2.3.2 นำไปทดลองใช้กับกลุ่มเทียบเคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 14 คน ซึ่งพบปัญหาเรื่องความเข้าใจเกี่ยวกับคำชี้แจงการกรอกคะแนน ผู้วิจัยดำเนินการปรับแก้เนื้อหาคำสั่งในการเขียนคุณลักษณะของ 'ผู้พิพากษา' เพื่อให้เข้าใจได้ง่ายขึ้นก่อนนำไปใช้จริง

ตัวอย่างแบบทดสอบ

Example		
3.91	0.82	3.75
1.11	1.69	7.94
3.28	2.52	6.25
9.81	6.09	2.46

Got it ☒

แบบทดสอบมีลักษณะเป็นตารางตัวเลขจำนวน 20 ตาราง แต่ละตารางมีเลขทศนิยม 2 ตำแหน่ง กลุ่มตัวอย่างต้องวงกลมตัวเลข 2 ตัว ที่รวมกันได้ 10 ตามตัวอย่าง

3. โปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม

ในการทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม (Stereotype Priming) เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยใช้ภาพเหมารวม (Stereotype) ที่ได้จากการทำแบบสอบถามเกี่ยวกับอาชีพที่เชื่อมโยงกับความซื่อสัตย์ ซึ่งผลที่ได้จากแบบสอบถามที่ทำกับกลุ่มที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง และกับกลุ่มตัวอย่างตรงกัน โดยภาพเหมารวม Stereotype ที่มีความถี่มากที่สุด คือ อาชีพ “ผู้พิพากษา” หลังจากนั้นผู้วิจัยทำการสร้าง โปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวมโดยมีขั้นตอนการสร้างโปรแกรมดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยทำการศึกษาระบบการที่เกิดขึ้นภายในเทคนิคการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม โดยพิจารณาจากทฤษฎี Spreading activation Theory (Collins & Loftus. 1975: 412), ทฤษฎีมายาคติ (Barthes. 1972), โมเดล Prime to behavior effect (Wheeler & DeMaree. 2009: 569) จากการทบทวนแนวคิด และทฤษฎีดังกล่าวทำให้ทราบถึงกระบวนการของการรับสารจากสิ่งเร้า หรือตัวเหนี่ยวนำ (Prime) กระตุ้นให้เกิดแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับตัวเหนี่ยวนำที่ถูกสังสรรค์ เรียนรู้ผ่านวัฒนธรรมในรูปแบบของเครือข่ายทางความหมาย (Semantic network) และส่งผลต่อการรับรู้ตัวตน (Self) ที่ใช้เป็นตัวกำหนดทิศทางพฤติกรรม

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นสร้างกรอบกิจกรรมในโปรแกรม

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องข้างต้น ผู้วิจัยทำการกำหนดกรอบกิจกรรมเป็น 2 ส่วน เพื่อให้ครอบคลุมกระบวนการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม (Stereotype priming) แบ่งได้เป็น 2 กระบวนการ คือ

1. เป็นกระบวนการการสร้างความเข้มแข็งของการเชื่อมโยงระหว่าง “ผู้พิพากษา” กับ “ความซื่อสัตย์” ตามแนวคิด Spreading Activation Theory ที่กล่าวถึงการเรียกข้อมูล หรือ แนวคิดที่มีความใกล้เคียงกันมากที่สุดในเครือข่ายทางความหมาย ประกอบไปด้วย 6 กิจกรรมตามแนวคิดการปรับพฤติกรรมโดยการทำซ้ำๆ อย่างต่อเนื่อง แต่ละกิจกรรมใช้เวลาประมาณ 30 – 45 นาที เป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับ ผู้พิพากษา และความซื่อสัตย์ด้วยวิธีที่แตกต่างกันเช่น การดูคลิปวิดีโอ การอ่านบทความ เป็นต้น กระบวนการนี้เป็นกระบวนการที่สร้างขึ้นมาเพื่อลดความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. กระบวนการเหนี่ยวนำ เป็นกระบวนการกระตุ้นความคิดเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ โดยการใช้เทคนิค Stereotype Priming ตามการศึกษา Dijksterhuis และคนอื่นๆ(1998) ให้กลุ่มตัวอย่างเขียนถึงพฤติกรรมที่แสดงออก วิธีชีวิต หรืออุปนิสัยภายนอกของ Stereotype ให้มากที่สุดใช้เวลา 10 นาที เพื่อกระตุ้นความคิดเกี่ยวกับ “ความซื่อสัตย์” ที่จะส่งผลไปยังการรับรู้ตัวตน (Self) เป็นตัวกำหนดพฤติกรรม

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นการสร้างกิจกรรมในโปรแกรม

จากกรอบกิจกรรมที่สร้างขึ้นในขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยค้นหาสื่อที่มีเนื้อหาเชื่อมโยง “ผู้พิพากษา” และ “ความซื่อสัตย์” หลากหลายประเภท เช่น ในรูปแบบวิดีโอ บทความ ข่าว รูปภาพสัญลักษณ์ จำนวน 6 ชิ้นเพื่อสร้างการเชื่อมโยงทั้งทางตัวอักษร เสียง รูปภาพ จนเกิดเป็นร่องรอยประทับ (Imprint) ของเสียง และภาพที่เกิดขึ้นในสมองตามแนวคิดของไซซัวร์ (ธีรยุทธ บุญมี. 2551) จากนั้นผู้วิจัยจัดทำให้เป็นกิจกรรมที่มีการสื่อสาร 2 ทาง กล่าวคือ เป็นกิจกรรมให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็น หรือตอบคำถามในแต่ละกิจกรรม

ตัวอย่างกิจกรรม (รายละเอียดกิจกรรมทั้งหมดในภาคผนวก)

กิจกรรมที่ 1 ดูคลิปวิดีโอจำนวน 2 คลิป

(1) An Honest boy คลิปนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้พิพากษา ที่มีลักษณะเป็นผู้สูงอายุ ผมขาว ใส่แว่น ใส่เสื้อคลุมเครื่องแบบผู้พิพากษาสีดำ กำลังตัดสินคดีความเกี่ยวกับการขบถเร็วเกินกฎหมายกำหนด ประเด็นสำคัญของคลิปวิดีโอนี้คือ การที่ผู้พิพากษาให้เรียกลูกชายของจำเลยขึ้นมาถามคำถามเกี่ยวกับพ่อของเขาว่า “ทำผิด” หรือ “ไม่ทำผิด” ซึ่งลูกชายตอบว่า “ทำผิด” ผู้พิพากษา ชื่นชมหนุ่มน้อยว่าเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ และตัดสินยกฟ้องให้กับครอบครัวนี้ ซึ่งจากคลิปวิดีโอมีเนื้อหาที่ทำให้กลุ่มตัวอย่าง ได้เห็นถึงคุณลักษณะของผู้พิพากษา เช่น สูงอายุ ผมขาว ใส่แว่น ใส่เสื้อคลุมสีดำ ใจดี มีความยุติธรรม มีความใส่ใจกับเรื่องความซื่อสัตย์ และเชื่อมโยงผู้พิพากษา กับความซื่อสัตย์

(2) พระราชดำรัสถึงผู้พิพากษา คลิปนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับการถวายสัตย์ปฏิญาณ ของผู้พิพากษาประจำศาลก่อนเข้ารับตำแหน่ง ต่อหน้าพระพักตร์ในหลวงรัชกาลที่ 9 โดยมีเนื้อหาทั้งในคำ

สัจยปฏิบัติที่ทำงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และพระองค์ได้ทรงให้พระราชดำรัสแก่ผู้พิพากษา ให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต อย่างเคร่งครัดเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติซึ่งในคดีนี้ แสดงให้เห็นถึง คุณลักษณะที่สำคัญของผู้พิพากษา ที่ต้องเป็นผู้ที่ซื่อสัตย์ สุจริต มีความเชื่อมโยง ระหว่าง “ผู้พิพากษา” และ “ความซื่อสัตย์”

กิจกรรมครั้งที่ 2 : อ่านบทความจากวารสารศาลยุติธรรมปริทัศน์ เรื่อง “ความซื่อสัตย์สุจริต ของผู้พิพากษา” พร้อมตอบคำถาม สิ่งสำคัญที่สุดที่ผู้พิพากษาพึงมีคืออะไร?

บทความนี้เป็นของสำนักงานศาลยุติธรรม ที่มีความน่าเชื่อถือ และมีเนื้อหาที่เชื่อมโยง ระหว่าง “ผู้พิพากษา” และความซื่อสัตย์ สุจริต โดยมีการกล่าวถึงว่าเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดของผู้พิพากษา เพราะเป็นคนที่ชี้เป็นชี้ตาย ทรัพย์สิน และชีวิต เพราะฉะนั้นเมื่ออ่านบทความขึ้นนี้จะเป็นการทำให้ ความเชื่อมโยง ระหว่าง “ผู้พิพากษา” และ “ความซื่อสัตย์” เข้มแข็งมากขึ้น

ขั้นตอนที่ 4 ค้นหาคุณภาพของโปรแกรม

หลังจากได้โปรแกรมที่ประกอบไปด้วย กิจกรรมทั้ง 6 กิจกรรมแล้วผู้วิจัยนำโปรแกรมที่สร้างขึ้น ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ และพิจารณาปรับปรุงแก้ไข แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา และการปรับพฤติกรรมตรวจสอบ และนำกลับมาแก้ไขตามคำแนะนำ จากนั้นทดลองใช้กับนักศึกษาที่มีความใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 4 คน ระยะเวลาในการทดลองจำนวน 6 ครั้ง เป็นเวลา 6 สัปดาห์ จากนั้นนำข้อผิดพลาดมาปรับแก้ก่อนนำไปใช้จริง ซึ่งแต่ละครั้งกิจกรรมผู้วิจัยทำการสอบถามนักศึกษาที่มีความใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างถึงสิ่งที่ได้จากกิจกรรมแต่ละกิจกรรม (ดูรายละเอียดของโปรแกรม การเห็นด้วยด้วยภาพเหมารวมในภาคผนวก)

5. วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลอง 3 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 ระยะก่อนทดลอง

ขั้นที่ 2 ระยะการทดลอง

ขั้นที่ 3 ระยะหลังทดลอง

ขั้นที่ 1 ระยะก่อนการทดลอง

ผู้วิจัยวางแผนจัดเตรียมสิ่งต่างๆ เพื่อให้พร้อมก่อนการทดลอง ทั้งกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ได้แก่

1) ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตจากสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ และติดต่อประสานงาน กับ ผู้ดูแลรายวิชา SWU 353 สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทำวิจัย และขอใช้สถานที่ รวมถึงการขออนุญาตทำวิจัยในบุคคล และจัดเตรียมสถานที่

2) ทำการสุ่มห้องเรียนที่มีผู้สอนคนเดียวกัน และมีจำนวนไม่น้อยกว่า ห้องละ 60 คน ทำการจับฉลากเลือก 1 ห้องเรียนเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 87 คน และ 1 ห้องเรียนเป็นกลุ่มควบคุม จำนวน 79 คน

3) ให้นิสิตทุกคนทำแบบสอบถาม Stereotype แห่งความเชื่อสตัย โดยเป็นแบบสอบถามให้นิสิตระบุ Stereotype ที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อสตัยมากที่สุด ผู้วิจัยเลือกภาพเหมารวม (Stereotype) ที่มีความถี่มากที่สุดในการจัดกิจกรรมในโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม

4) ให้นิสิตทั้งหมดทำแบบทดสอบมโนทัศน์แห่งตน ผู้วิจัยเก็บข้อมูลคะแนนเพื่อจำแนกกลุ่มตามมโนทัศน์แห่งตนโดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 3 กลุ่ม เพื่อจำแนกกลุ่มตามมโนทัศน์แห่งตน ได้แก่

กลุ่ม A กลุ่มที่มีมโนทัศน์แห่งตนสูง

กลุ่ม B กลุ่มที่มีมโนทัศน์แห่งตนต่ำ

กลุ่ม C กลุ่มที่มีมโนทัศน์แห่งตนกลาง

5) วัดพฤติกรรมเชื่อสตัยก่อนการทดลอง กับกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบวัดพฤติกรรมเชื่อสตัยโดยมีเวลา 4 นาที ในการทดสอบ

ขั้นที่ 2 ระยะทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการในระยะทดลองในกลุ่มทดลองโดยการให้ทำกิจกรรมเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่วนในกลุ่มทดลองโดยแบ่งโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม เป็น 2 กระบวนการ ซึ่งทั้งกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม มีการดำเนินการในระยะทดลองดังนี้

1) กระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งการเชื่อมโยงระหว่าง ‘ผู้พิพากษา’ กับ ‘ความเชื่อสตัย’ จำนวน 6 ครั้ง ครั้งละ 30 – 45 นาที ในกลุ่มทดลอง ผู้วิจัยกำหนดแผนการดำเนินการทดลองในแต่ละครั้ง ดังนี้

- เตรียมการ ผู้วิจัยสนทนากับนิสิตในเรื่องทั่วไป เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนจะดำเนินการในขั้นต่อไป ใช้เวลาประมาณ 5 นาที

- ชี้แจงกิจกรรม ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดกิจกรรมแต่ละครั้งใช้เวลาประมาณ 5 นาที

- ขั้นการดำเนินการสร้างความเข้มแข็งของการเชื่อมโยงระหว่าง ผู้พิพากษา กับพฤติกรรมเชื่อสตัย ที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยทำการให้ข้อมูลเกี่ยวกับ Stereotype กับความเชื่อสตัย เช่น การให้ดูคลิปวิดีโอ อ่านบทความ ฟังบรรยาย เป็นต้น ใช้เวลาประมาณ 20 นาที

- ขั้นตอนการสรุป เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมเสร็จสิ้น ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างเขียนสรุปเกี่ยวกับกิจกรรม ใช้เวลาประมาณ 15 นาที

กิจกรรมทั้ง 6 ครั้ง มีรายละเอียดดังนี้

กิจกรรมครั้งที่ 1 : กลุ่มควบคุมทำการเรียนรู้เกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้วยตนเอง เป็นเวลา 30 นาที

กลุ่มทดลองดูคลิปวิดีโอเพื่อเชื่อมโยง ‘ผู้พิพากษา’ กับ ‘พฤติกรรมซื่อสัตย์’

1. An Honest Boy

2. พระราชดำรัสถึงผู้พิพากษา

กิจกรรมครั้งที่ 2 : กลุ่มควบคุมทำการเรียนรู้เกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้วยตนเอง เป็นเวลา 30 นาที

กลุ่มทดลองอ่านบทความจากวารสารศาลยุติธรรมปริทัศน์ เรื่อง “ความซื่อสัตย์สุจริตของผู้พิพากษา” พร้อมตอบคำถาม สิ่งสำคัญที่สุดที่ผู้พิพากษาพึงมีคืออะไร? เพื่อเชื่อมโยง ‘ความซื่อสัตย์’ กับ ‘ผู้พิพากษา’

กิจกรรมครั้งที่ 3 : กลุ่มควบคุมทำการเรียนรู้เกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้วยตนเอง เป็นเวลา 30 นาที

กลุ่มทดลองอ่านข่าว เรื่อง “คู่ย์ “เรื่องลับๆของท่านผู้พิพากษา” จุดเริ่มต้นมติดังโทษบักตุลาการ 7 ราย” แล้วตอบคำถาม “เพราะเหตุใดผู้พิพากษาทั้ง 7 รายถึงถูกลงโทษทางวินัย” เพื่อเป็นการให้ข้อมูลถึงคุณลักษณะเรื่องความซื่อสัตย์ที่ผู้พิพากษาควรยึดถือ และเชื่อมโยง ‘ผู้พิพากษา’ กับ ‘พฤติกรรมซื่อสัตย์’

กิจกรรมครั้งที่ 4 : กลุ่มควบคุมทำการเรียนรู้เกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้วยตนเอง เป็นเวลา 30 นาที

กลุ่มทดลองดูไฟล์ Presentation เรื่อง คุณธรรม และจริยธรรมของผู้พิพากษาแล้วตอบคำถามว่า หน้าที่ 9 พูดถึงคุณลักษณะใดของผู้พิพากษา? เพื่อต่อยอดความเชื่อมโยงระหว่าง ‘ผู้พิพากษา’ กับ ‘ความซื่อสัตย์’

กิจกรรมครั้งที่ 5 : กลุ่มควบคุมทำการเรียนรู้เกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้วยตนเอง เป็นเวลา 30 นาทีกลุ่มทดลองทำกิจกรรมเลือกรูปที่สื่อถึง “ผู้พิพากษา” มากที่สุด เพื่อกระตุ้นให้กลุ่มตัวอย่างคิดถึงผู้พิพากษาในเชิงสัญลักษณ์

กิจกรรมครั้งที่ 6 : กลุ่มควบคุมทำการเรียนรู้เกี่ยวกับความซื่อสัตย์ด้วยตนเอง เป็นเวลา 30 นาทีกลุ่มทดลองดู และ อ่านคลิป สุนทรพจน์แห่งปีจากประมุขตุลาการสหรัฐฯ “ผมขอให้คุณโชคร้าย” เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของความซื่อสัตย์ และเชื่อมโยง ‘ความซื่อสัตย์’ กับ ‘ผู้พิพากษา’

2) กระบวนการเหนี่ยวนำ ภายหลังการทำกิจกรรม 6 ครั้งผู้วิจัยทำการเหนี่ยวนำ ตามการศึกษาของ Dijksterhuis และคนอื่นๆ(1998) โดยการให้กลุ่มตัวอย่าง เขียนถึงพฤติกรรมที่แสดงถึง

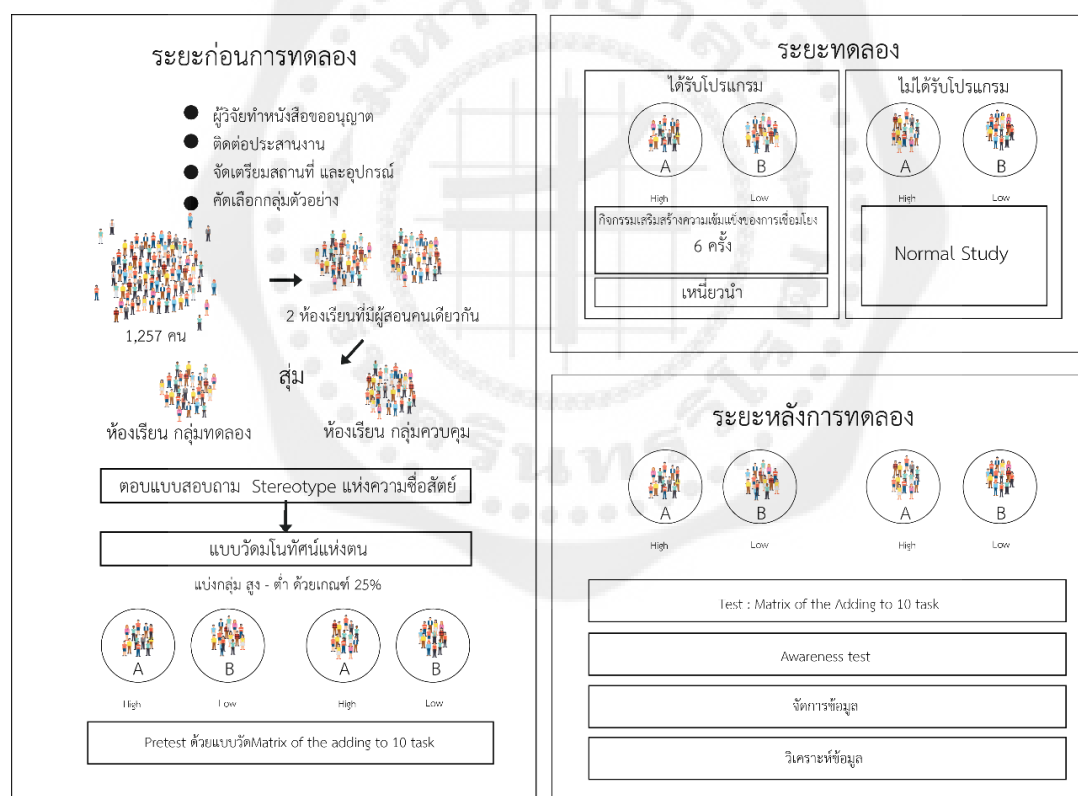
วิธีชีวิต หรือรูปลักษณะภายนอกของ ‘ผู้พิพากษา’ ให้มากที่สุดในเวลา 5 นาที

ขั้นที่ 3 ระยะเวลาหลังการทดลอง

1) ผู้วิจัยดำเนินการวัดพฤติกรรมซื้อสัตย์โดยใช้แบบวัดพฤติกรรมซื้อสัตย์ ใช้เวลา 4 นาที หลังการทดสอบผู้วิจัยแจ้งรายชื่อ กลุ่ม A, B, C และให้กลุ่มตัวอย่างเขียนเฉพาะอักษร A, B, C ลงบนหัวกระดาษโดยไม่ต้องระบุชื่อ ผู้วิจัยแจ้งกลุ่มตัวอย่างถึงเงินรางวัล สำหรับผู้ที่ตอบได้คะแนนมากที่สุด 3 อันดับแรกผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลผลการวัดไว้เป็นคะแนนสำหรับทำการวิเคราะห์ข้อมูล

2) เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่าง ตอบคำถามเกี่ยวกับความตระหนัก จำนวน 2 ข้อดังนี้

1. กิจกรรมนี้เกี่ยวข้องกับอะไรกับประสิทธิภาพการทำแบบทดสอบ
2. คุณคิดว่าวัตถุประสงค์ของกิจกรรมคืออะไร

ภาพประกอบ 1 สรุปขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย และการเก็บข้อมูลตัวแปรแต่ละระยะ

6. การจัดการข้อมูล

เมื่อทำการเก็บข้อมูลจากแบบวัดพฤติกรรมซื้อสัตย์แล้ว ผู้วิจัยดำเนินการจัดการข้อมูลโดย

คัดกลุ่มตัวอย่างที่รู้ผลกระทบของโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวมที่มีต่อประสิทธิภาพการทำแบบทดสอบ หรือ รู้ถึงวัตถุประสงค์ที่แท้จริงในการทำกิจกรรมออกจากการวิเคราะห์ข้อมูล

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS (Statistical Package for The Social Science/Personal Computer)

1. หาค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจากคะแนนพฤติกรรมข้อสัต์ย ของกลุ่มทดลอง กลุ่มควบคุม
2. เปรียบเทียบความแตกต่างของกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลองก่อน และหลังการทดลอง ด้วยวิธีทดสอบ Mann -Whitney U Test
3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มมโนทัศน์แห่งตนสูง และมโนทัศน์แห่งตนต่ำใน กลุ่มทดลองด้วยวิธีทดสอบ Mann -Whitney U Test
4. เปรียบเทียบความแตกต่างของกลุ่มมโนทัศน์แห่งตนต่ำ ในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ด้วยวิธีทดสอบ Mann -Whitney U Test

8. การพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยให้ความสำคัญกับการพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูล โดยมีการทำหนังสือชี้แจง และหนังสือให้ความยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัย นอกจากนี้ในการวัดพฤติกรรมข้อสัต์ยผู้วิจัย ละเว้นที่จะให้กลุ่มตัวอย่างระบุตัวตนในแบบวัด และมีการแจ้งให้กลุ่มตัวอย่างทราบว่าเอกสารการทดสอบจะถูกเก็บเป็นความลับ และเผยแพร่เฉพาะตัวเลขที่ได้จากการวิเคราะห์เท่านั้น และสุดท้ายผู้วิจัยจัดการเก็บข้อมูลไว้ในที่ปลอดภัยเป็นเวลา 1 ปี หลังจากนั้นจะทำการทำลายเอกสารทิ้งเพื่อไม่ให้มีข้อมูลใดถูกเผยแพร่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยเรื่อง ผลของการใช้โปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมซื่อสัตย์ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีสมมติฐานดังนี้

1. นิสิตที่ได้รับโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวมจะมีพฤติกรรมความซื่อสัตย์สูงกว่านิสิตที่ไม่ได้รับโปรแกรมเมื่อสิ้นสุดการได้รับโปรแกรม
2. ในกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม นิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนต่ำจะมีพฤติกรรมความซื่อสัตย์สูงกว่านิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนสูงเมื่อสิ้นสุดการได้รับโปรแกรม
3. นิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนต่ำและได้รับโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวมจะมีพฤติกรรมความซื่อสัตย์สูงกว่านิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนต่ำที่ไม่ได้รับโปรแกรม

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ และอักษรย่อ ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมซื่อสัตย์
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
Skewness	แทน	ค่าความเบ้
Kurtosis	แทน	ค่าความโด่ง
p	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม
Mean Rank	แทน	ค่าเฉลี่ยของอันดับในแต่ละกลุ่ม
r	แทน	ขนาดอิทธิพล ($r = Z/\sqrt{N}$)
U	แทน	สถิติที่ใช้พิจารณาในการทดสอบ Mann-Whitney U Test

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ และสมมติฐานการวิจัย แบ่งเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปร

แสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนพฤติกรรมข้อสัต์ย์ก่อน และหลังการทดลองของนิสิตที่ได้รับและไม่ได้รับโปรแกรม จำแนกตามมโนทัศน์แห่งตน

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อทดสอบสมมติฐาน

1. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองเพื่อพิจารณาความเท่าเทียมกัน

2. การวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ข้อที่ 1 เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมข้อสัต์ย์ของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง

3. การวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ข้อที่ 3 เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมข้อสัต์ย์ของนิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนสูง และนิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนต่ำ ในกลุ่มทดลอง

4. การวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ข้อที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมข้อสัต์ย์ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ในนิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนต่ำ

ส่วนที่ 1 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยครั้งนี้ได้มาจากการสุ่มห้องเรียนวิชา SWU 353 จำนวน 2 ห้องเรียนที่มีผู้สอนคนเดียวกัน จากนั้นทำการสุ่ม เป็นกลุ่มทดลอง (จำนวน 87 คน) และกลุ่มควบคุม (จำนวน 79 คน) แต่ละกลุ่มทำการแบ่งกลุ่มย่อยเป็น กลุ่มมโนทัศน์แห่งตนสูง และมโนทัศน์แห่งตนต่ำด้วยแบบวัดมโนทัศน์แห่งตน และแบ่งกลุ่มสูงกลุ่มต่ำโดยใช้เกณฑ์ 25 % โดยก่อนการทำการวิเคราะห์ผู้วิจัยทำการคัดกลุ่มตัวอย่างที่ระบุได้ถึงวัตถุประสงค์การศึกษา และวัตถุประสงค์ของการเขียนถึงคุณลักษณะของ 'ผู้พิพากษา' ได้กลุ่มตามตาราง 4

ตาราง 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ก่อน และหลังการทดลอง

		ก่อนการทดลอง (คน)	หลังการทดลอง (คน)
กลุ่มทดลอง	มโนทัศน์แห่งตนสูง	25	22
	มโนทัศน์แห่งตนกลาง	36	32
	มโนทัศน์แห่งตนต่ำ	26	23
	รวม	87	77
กลุ่มควบคุม	มโนทัศน์แห่งตนสูง	23	22
	มโนทัศน์แห่งตนกลาง	35	29
	มโนทัศน์แห่งตนต่ำ	21	19
	รวม	79	70

จากตาราง 4 พบว่าภายหลังการทดลอง ที่ผู้วิจัยสำรวจการรับรู้เกี่ยวกับการทดลองด้วยวิธี Funnel Debriefing พบว่า มีกลุ่มตัวอย่าง 10 คนจากกลุ่มทดลอง ต้องถูกคัดออกเพราะระบุดังถึงความเชื่อมโยงระหว่าง ตัวเหนี่ยวนำ (Prime) กับประสิทธิภาพในการทำแบบวัดพฤติกรรมซื่อสัตย์ และวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้ถูกต้อง ในขณะที่ มี 9 คนจากกลุ่มควบคุมถูกคัดออก เพราะระบุดังวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้ถูกต้อง

ส่วนที่ 2 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปร

ตาราง 2 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนพฤติกรรมข้อสัต์ยของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ระยะก่อน และหลังการทดลอง ในกลุ่มที่มีมโนทัศน์แห่งตนต่างกัน

กลุ่ม	กลุ่มมโนทัศน์แห่งตน (สูง/ต่ำ)	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง	
		Skewness = -2.217		Skewness = -4.651	
		Kurtosis = 5.835		Kurtosis = 22.251	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
กลุ่มทดลอง	มโนทัศน์แห่งตนสูง	19.44	1.44	19.55	.74
	มโนทัศน์แห่งตนต่ำ	19.23	.99	19.09	3.95
	รวมทั้งกลุ่ม	19.36	1.10	19.30	3.06
กลุ่มควบคุม	มโนทัศน์แห่งตนสูง	19.00	1.38	19.14	3.61
	มโนทัศน์แห่งตนต่ำ	19.10	1.37	17.58	4.22
	รวมทั้งกลุ่ม	19.20	1.28	18.84	3.12

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อทดสอบสมมติฐาน

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อทดสอบสมมติฐาน ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1) วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองเพื่อพิจารณาความเท่าเทียมกัน โดยใช้สถิติ Mann-Whitney U test ดังตาราง 6

ตาราง 3 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยลำดับที่ของคะแนนพฤติกรรมข้อสัต์ยระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมระยะก่อนการทดลอง

กลุ่ม (166 คน)	Mean Rank	U	r	p (2-Tailed)
กลุ่มทดลอง (87)	84.56	3344	.026	.733
กลุ่มควบคุม (79)	82.33			

จากตาราง 6 ผลที่ได้จากการวิเคราะห์โดยใช้สถิติ Mann-Whitney U test พบว่า ได้ค่า $U = 3344$ ค่า $p = .733$ และค่าขนาดอิทธิพล $r = .026$ ซึ่งหมายความว่า คะแนนพฤติกรรมข้อสัต์ยของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ไม่มีความแตกต่างที่ระดับนัยสำคัญ .05

2) ทำการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ข้อที่ 1 “นิสิตที่ได้รับโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวมจะมีพฤติกรรมความซื่อสัตย์มากกว่านิสิตที่ไม่ได้รับโปรแกรมเมื่อสิ้นสุดการได้รับโปรแกรม” โดยการเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมข้อสัต์ยของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง โดยใช้ สถิติ Mann-Whitney U test ดังตาราง 7

ตาราง 4 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยลำดับที่ของคะแนนพฤติกรรมข้อสัต์ยระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง

กลุ่ม (147 คน)	Mean Rank	U	r	p (1-Tailed)
กลุ่มทดลอง (77)	77.85	2398.5	.13	.055
กลุ่มควบคุม (70)	69.76			

จากตาราง 7 ผลที่ได้จากการวิเคราะห์โดยใช้สถิติ Mann-Whitney U test พบว่า ได้ค่า $U = 2398.5$ มีค่า $p = .055$ และค่าขนาดอิทธิพล $r = .13$ ซึ่งหมายความว่า นิสิตที่ได้รับโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวมมีพฤติกรรมความซื่อสัตย์ไม่แตกต่างกับนิสิตที่ไม่ได้รับโปรแกรมเมื่อสิ้นสุดการได้รับโปรแกรมที่ระดับนัยสำคัญ .05

3) ทำการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ข้อที่ 2 “ในกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม นิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนต่ำจะมีพฤติกรรมความซื่อสัตย์สูงกว่านิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนสูงเมื่อสิ้นสุดการได้รับโปรแกรม” โดยการเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมซื่อสัตย์ของนิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนสูงและนิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนต่ำ ในกลุ่มทดลอง โดยใช้ สถิติ Mann-Whitney U test ดังตาราง 8

ตาราง 5 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยลำดับที่ของคะแนนพฤติกรรมซื่อสัตย์ระหว่างนิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนสูง และนิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนต่ำ ในกลุ่มทดลอง

กลุ่ม (45 คน)	Mean Rank	U	r	p (1-Tailed)
มโนทัศน์แห่งตนสูง (22)	20.86	206	.17	.071
มโนทัศน์แห่งตนต่ำ (23)	25.04			

จากตาราง 8 ผลที่ได้จากการวิเคราะห์โดยใช้สถิติ Mann-Whitney U test พบว่าได้ค่า $U = 206$ มีค่า $p .071$ และค่าขนาดอิทธิพล $r = .17$ ซึ่งหมายความว่า ในกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม นิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนต่ำมีพฤติกรรมความซื่อสัตย์ ไม่แตกต่าง กับนิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนสูงเมื่อสิ้นสุดการได้รับโปรแกรมที่ระดับนัยสำคัญ .05

หลังจากทำการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งพบว่า นิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนต่ำมีพฤติกรรมความซื่อสัตย์ ไม่แตกต่าง กับนิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนสูงเมื่อสิ้นสุดการได้รับโปรแกรมที่ระดับนัยสำคัญ .05 นั้นผู้วิจัยทำการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 โดยทำการวิเคราะห์เพิ่มเติมเพื่อทดสอบผลของโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวมในกลุ่มมโนทัศน์แห่งตนต่ำ

4) ทำการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ข้อที่ 3 “นิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนต่ำและได้รับโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวมจะมีพฤติกรรมความซื่อสัตย์มากกว่านิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนต่ำที่ไม่ได้รับโปรแกรม” โดยการเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมซื่อสัตย์ของนิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนต่ำ ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ สถิติ Mann-Whitney U test ดังตาราง 9

ตาราง 6 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยลำดับที่ของคะแนนพฤติกรรมข้อสัต์ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ในนิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนต่ำ

กลุ่ม (42 คน)	Mean Rank	U	r	p (1-Tailed)
กลุ่มทดลอง (23)	24.39	152	.335	.015
กลุ่มควบคุม (19)	18.00			

จากตาราง 9 ผลที่ได้จากการวิเคราะห์โดยใช้สถิติ Mann-Whitney U test พบว่าได้ค่า $U = 152$ มีค่า $p = .015$ และค่าขนาดอิทธิพล $r = .335$ ซึ่งหมายความว่า นิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนต่ำและได้รับโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวมมีพฤติกรรมความซื่อสัตย์ สูงกว่า นิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนต่ำที่ไม่ได้รับโปรแกรมที่ระดับนัยสำคัญ .05 ยอมรับสมมติฐานข้อที่ 3

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เกี่ยวกับ ผลของการใช้โปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพ
เหมารวม เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมซื่อสัตย์ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งใน
บทนี้จะเป็นการนำเสนอสรุปสาระสำคัญของวิธีการวิจัย ผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ
สำหรับการทำการศึกษาครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการเหนี่ยวนำที่มีต่อพฤติกรรมซื่อสัตย์ ของนิสิตมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ที่ลงทะเบียนวิชา SWU 353 มนุษย์กับการใช้เหตุผลและจริยธรรม
2. เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการเหนี่ยวนำระหว่างกลุ่มที่มีมโนทัศน์แห่งตนสูง และกลุ่มที่มี
มโนทัศน์แห่งตนต่ำที่มีต่อพฤติกรรมซื่อสัตย์

สมมติฐานการวิจัย

1. นิสิตที่ได้รับโปรแกรมการเหนี่ยวนำจะมีพฤติกรรมความซื่อสัตย์สูงกว่านิสิตที่ไม่ได้รับ
โปรแกรมเมื่อสิ้นสุดการได้รับโปรแกรม
2. ในกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการเหนี่ยวนำ นิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนต่ำจะมีพฤติกรรมความ
ซื่อสัตย์สูงกว่านิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนสูงเมื่อสิ้นสุดการได้รับโปรแกรม
3. นิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนต่ำและได้รับโปรแกรมการเหนี่ยวนำจะมีพฤติกรรมความซื่อสัตย์
สูงกว่านิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนต่ำที่ไม่ได้รับโปรแกรม

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ลงทะเบียนเรียน
วิชา SWU 353 มนุษย์กับการใช้เหตุผลและจริยธรรม ทำการสุ่มห้องเรียนที่มีผู้สอนคนเดียวกัน และมี
จำนวนไม่น้อยกว่า ห้องละ 60 คน ทำการจับฉลากเลือก 1 ห้องเรียนเป็นกลุ่มทดลอง และ 1 ห้องเรียนเป็น

กลุ่มควบคุม จากนั้นใช้แบบวัดมโนทัศน์แห่งตน แบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มระดับมโนทัศน์แห่งตนสูง และกลุ่มมโนทัศน์แห่งตนต่ำ โดยใช้เกณฑ์ 25%

2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

2.1. แบบวัดมโนทัศน์แห่งตน มีเชื่อมั่นของแบบวัดมโนทัศน์แห่งตนทั้งฉบับโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค .836

2.2 แบบทดสอบวัดพฤติกรรมซื้อสัตย์

2.3 แบบวัดความตระหนัก

2.4 โปรแกรมการเหนี่ยวนำ

3. วิธีดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi- Experimental Design) ใช้แบบแผนการทดลองแบบ Posttest- Only Control Group Design โดยมีวิธีการดำเนินการทดลองดังนี้

3.1 ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยทำการสุ่ม ทำการสุ่มห้องเรียนในรายวิชา SWU 353 มนุษย์กับการใช้เหตุผลและจริยธรรม ที่มีผู้สอนคนเดียวกัน และมีจำนวนไม่น้อยกว่า ห้องละ 60 คน ทำการจับฉลากได้ หนึ่งห้องเรียนเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 87 คน และ หนึ่งห้องเรียนเป็นกลุ่มควบคุม จำนวน 79 คน ทั้งสองกลุ่มทำการทำแบบสอบถามเกี่ยวกับอาชีพ ที่เชื่อมโยงกับ ‘พฤติกรรมซื้อสัตย์’ มากที่สุด โดยรวบรวมอาชีพที่มีความถี่มากที่สุด ได้ภาพเหมารวม (Stereotype) ที่กลุ่มตัวอย่างมีร่วมกัน

3.2 ในระยะทดลอง ผู้วิจัยดำเนินโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวมกับกลุ่มทดลอง จำนวน 6 ครั้ง ส่วนกลุ่มควบคุมทำการศึกษาด้วยตนเองในรายวิชาจำนวน 6 ครั้ง

3.3 ในระยะหลังการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการวัดพฤติกรรมซื้อสัตย์ด้วยแบบวัดพฤติกรรมซื้อสัตย์โดยก่อนการวัดของกลุ่มทดลองผู้วิจัยทำการเหนี่ยวนำภาพเหมารวมด้วยการให้นัก ละเขียนถึงคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับผู้พิพากษา ส่วนกลุ่มควบคุมผู้วิจัยดำเนินการวัดพฤติกรรมซื้อสัตย์ด้วยแบบวัดพฤติกรรมซื้อสัตย์แบบปกติ หลังการวัดผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างตอบคำถามความตระหนักเพื่อใช้ในการคัดกรองกลุ่มตัวอย่างก่อนการวิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS (Statistical Package for The Social Science/Personal Computer :SPSS/PC+ version 22)

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือสำหรับแบบมโนทัศน์แห่งตน

1.1 การวิเคราะห์รายข้อ นำแบบวัดที่ได้มาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อแต่ละฉบับด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total Correlation) โดยใช้สูตรของ เพียร์สัน จากนั้นเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกสูง ($r > .20$) ได้จำนวน 30 ข้อ

1.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดทั้งฉบับ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ระดับ .836

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบสมมติฐาน

2.1 หาค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากคะแนนพฤติกรรมข้อสัต์ยของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ในระยะก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง

2.2 ใช้สถิติแบบ Nonparametric Statistics เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมข้อสัต์ย โดยใช้วิธีทดสอบแบบ Mann-Whitney U test

สรุปผลการวิจัย

1. นิสิตที่ได้รับโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวมมีพฤติกรรมความซื่อสัตย์ไม่แตกต่างจากนิสิตที่ไม่ได้รับโปรแกรมเมื่อสิ้นสุดการได้รับโปรแกรมที่ระดับนัยสำคัญ .05

2. กลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม นิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนต่ำมีพฤติกรรมความซื่อสัตย์ไม่แตกต่างจากนิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนสูงเมื่อสิ้นสุดการได้รับโปรแกรมที่ระดับนัยสำคัญ .05

3. นิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนต่ำและได้รับโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวมมีพฤติกรรมความซื่อสัตย์สูงกว่านิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนต่ำที่ไม่ได้รับโปรแกรมการเหนี่ยวนำที่ระดับนัยสำคัญ .05

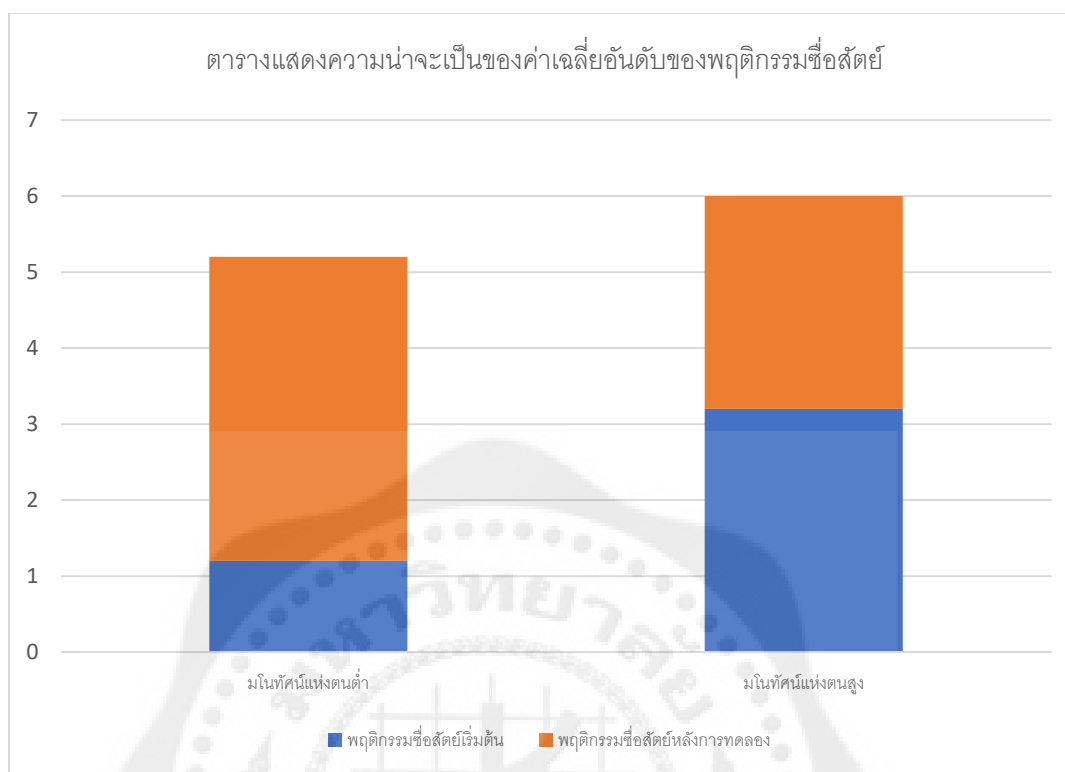
การอภิปรายผล

จากสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่านิสิตที่ได้รับโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวมจะมีพฤติกรรมความซื่อสัตย์สูงกว่านิสิตที่ไม่ได้รับโปรแกรมเมื่อสิ้นสุดการได้รับโปรแกรม สมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่าในกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม นิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนต่ำจะมีพฤติกรรมความซื่อสัตย์สูงกว่านิสิตที่มีมโนทัศน์แห่งตนสูงเมื่อสิ้นสุดการได้รับโปรแกรม นั้นจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าผลการวิเคราะห์ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากประเด็นต่างๆต่อไปนี้

ประเด็นแรก เรื่องลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีมโนทัศน์ทั้งระดับ สูง

กลาง และต่ำ อาจทำให้เกิดการหักล้างกันของอิทธิพลจากการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม (Stereotype Priming) ทั้งนี้เพราะอิทธิพลจากการเหนี่ยวนำจะลดลงหรือไม่ได้รับผลของการเหนี่ยวนำ ในกลุ่มตัวอย่างที่มีมีโนทัศน์แห่งตนอยู่ในระดับกลางและสูง เพราะบุคคลที่มีมีโนทัศน์แห่งตนในระดับสูงและกลางจะมีลักษณะของการนับถือตนเองสูง (High Self-Esteem) มีการสะท้อนตัวเอง (Self-Reflection) มีความเข้าใจตนเอง (Self-Understanding) มีการสับสนในตัวเองต่ำ (Low Self-Ambivalence) (DeMaree; et al. 2011) ซึ่งเมื่อเป็นการเปรียบเทียบแบบกลุ่มรวมที่มีจำนวนของนิสิตที่มีมีโนทัศน์แห่งตนในระดับกลาง และระดับสูงเป็นส่วนมาก (จำนวน 54 คน ในกลุ่มทดลอง และ จำนวน 51 คนในกลุ่มควบคุม) แล้วก็มีผลทำให้เห็นความแตกต่างระหว่างกลุ่มน้อยตามไปด้วย

นอกจากนี้ตามแนวคิด Self-Concept Maintenance นั้น มาซาร์ และคนอื่นๆ (Mazar; et al. 2008) ได้กล่าวว่าบุคคลจะไม่ทำผิดอย่างเต็มที่ แม้ว่าโอกาสถูกจับได้จะมีน้อยนิดก็ตาม เพราะบุคคลจะพยายามรักษามโนทัศน์แห่งตนของตัวเองไว้ เพราะฉะนั้นก็เป็นไปได้ว่านิสิตที่มีมีโนทัศน์แห่งตนต่ำก็มีแนวโน้มที่จะมีการทำผิดมากกว่าเพราะไม่ต้องรักษามโนทัศน์ของตนเองมากนัก แต่เมื่อได้รับผลโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม (Stereotype Priming) จึงทำให้มีพฤติกรรมซื่อสัตย์มากขึ้น ในขณะที่นิสิตที่มีมีโนทัศน์แห่งตนสูงซึ่งมีแนวโน้มจะไม่ทำความผิดเพราะจำเป็นต้องรักษามโนทัศน์แห่งตนไว้ จึงมีระดับของพฤติกรรมซื่อสัตย์สูงอยู่แล้ว เมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างสองกลุ่มด้วยค่าเฉลี่ยอันดับของพฤติกรรมซื่อสัตย์จึงไม่เห็นความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

ภาพประกอบ 1 แสดงความน่าจะเป็นของพัฒนาการคะแนนความซื้อสัตย์

จากตารางแสดงความน่าจะเป็นของค่าเฉลี่ยอันดับของพฤติกรรมซื้อสัตย์ข้างต้นทำให้เห็นภาพว่า เมื่อก่อนการทดลอง นิสิตมโนทัศน์แห่งตนต่ำมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมซื้อสัตย์ต่ำกว่าตั้งแต่ต้น (Eitzen. 2010; Ybrandt & Armekius. 2003; Murdock & Webber. 2001) ความไม่แตกต่างกันภายหลังการทดลองนั้นมีโอกาสเกิดจากการที่นิสิตมโนทัศน์แห่งตนต่ำสามารถพัฒนาค่าเฉลี่ยอันดับของพฤติกรรมซื้อสัตย์มาใกล้เคียงกับนิสิตมโนทัศน์สูง กล่าวคือ นิสิตมโนทัศน์แห่งตนต่ำมีพัฒนาการพฤติกรรมความซื้อสัตย์มากขึ้น ซึ่งเป็นการยืนยัน ถึงประสิทธิภาพของโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม (Stereotype Priming) ที่มีต่อนิสิตมโนทัศน์แห่งตนต่ำ

ประเด็นที่สอง เรื่องลักษณะของพฤติกรรมซื้อสัตย์ นั้น เป็นพฤติกรรมที่เป็นบรรทัดฐานของสังคม ซึ่งอาจได้รับอิทธิพลจากสังคมหลายปัจจัยร่วมด้วยทำให้เป็นพฤติกรรมที่ศึกษานี้มีความซับซ้อนที่ส่งผลต่ออิทธิพลของการเหนี่ยวนำได้ดังที่ คาร์เนมาน (Kahneman. 2011) ได้กล่าวว่า การโกงส่วนใหญ่ใช้ System 1 ที่หมายถึงระบบอัตโนมัติ มีการตัดสินใจได้รวดเร็ว เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่เร่งรีบต้องตัดสินใจ เช่น ถูกกำหนดเวลาที่จะต้องส่งกระดาษคำตอบ และใบคะแนน สมองจะพยายามลดขั้นตอนการ

ทำงาน และมีพฤติกรรมที่รวดเร็ว ขาดการยั้งคิด ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมเชื้อสตัลด์ลง ซึ่งความซับซ้อนของพฤติกรรมอาจลดผลของการเหนี่ยวนำ เมื่อเปรียบเทียบกับการศึกษาผลของการเหนี่ยวนำอื่นๆ อย่างเช่น การเดิน (Bargh. 1996) การตีกลอง (Stone; et al. 1999) ซึ่งเป็นพฤติกรรมพื้นฐานเกี่ยวกับร่างกาย หรือ การทำการทดสอบทางภาษา (Steel; & Aronson. 1995) การจำ (Dijksterhuis; et al. 2000) ที่เป็นพฤติกรรมที่มีความซับซ้อนน้อยกว่า

ประเด็นที่สาม เรื่องความแตกต่างของประสบการณ์ในอดีตของแต่ละบุคคล ผู้วิจัยทำการหาข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับประสบการณ์การรับรู้เกี่ยวกับผู้พิพากษาในอดีตเพื่อพิจารณาถึงความเข้มแข็ง เช่น ถ้ามองถึงความสัมพันธ์กับผู้พิพากษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างบางคนมีญาติทำงานเป็นผู้พิพากษา บางคนไม่มีคนรู้จักเป็นผู้พิพากษา ทำให้ทราบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์มีความสัมพันธ์กับผู้พิพากษาในระดับที่แตกต่างกัน นอกจากนี้มีการสอบถามการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้พิพากษาผ่านสื่อ เช่น ละครทีวี ข่าว หรือหนังสือ พบว่ากลุ่มตัวอย่างบางคนเคยดูหนังในตอนที่เด็ก เช่น เรื่อง The Lion King, Charlie and the Chocolate Factory, The Judge ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ ซึ่งสรุปโดยภาพรวมแล้ว นิติธรรมประสบการณ์แตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าเป็นปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้อย่างแท้จริง ความแตกต่างเหล่านี้เองที่ทำให้เครือข่ายทางความหมายของแต่ละคนแตกต่างกัน เมื่อเครือข่ายทางความหมายแตกต่างกัน จึงส่งผลต่อการเกิด Active-Self ที่แตกต่างกัน และนำไปสู่พฤติกรรมเป้าหมายที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับคำกล่าวของวิลเลอร์ และแบเกอร์ ที่กล่าวว่าการกระตุ้นความรู้สึกนึกคิดจากตัวเหนี่ยวนำบางตัวทำให้เกิดการกระตุ้นความรู้สึกนึกคิดแตกต่างในแต่ละบุคคล (Wheeler; & DeMaree. 2009; citing Wheeler; & Berger. 2007) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฟอร์วูด และคนอื่นๆ (Forwood; et al. 2015) ที่มีการกล่าวถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่นระดับการศึกษาต่อผลของการเหนี่ยวนำด้วยภาพโฆษณา โดยให้เหตุผลว่า ผลการเหนี่ยวนำผันแปรไปตามแต่ละลักษณะของบุคคลและสถานะที่ต่างกัน

ประเด็นที่สี่ ระยะเวลาของโปรแกรม แม้ว่าผู้วิจัยทำการออกแบบโปรแกรมเพื่อสร้างความเข้มแข็งการเชื่อมโยงระหว่าง ‘ผู้พิพากษา’ กับ ‘ความซื่อสัตย์’ จำนวน 6 ครั้ง เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีการปรับเครือข่ายความหมาย และสร้างความเชื่อมโยงได้ใกล้เคียงกันมากที่สุด ซึ่งการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทางปัญญาให้ได้มากที่สุด ควรใช้เวลานานพอสมควร รวมทั้งมีการทำซ้ำบ่อยๆ แต่เนื่องจาก ข้อจำกัดด้านระยะเวลาที่ผู้วิจัยดำเนินการเพียงแค่ 6 ครั้ง ทำให้ความเชื่อมโยงระหว่าง ‘ผู้พิพากษา’ กับ ‘ความซื่อสัตย์’ มีไม่มากพอ การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นได้ไม่เด่นชัด การขยายระยะเวลาของโปรแกรมให้มากขึ้นก็จะช่วยเพิ่มความเชื่อมโยง หรือ ทำให้ระยะทางของแต่ละปมความคิดเข้าใกล้กันมากขึ้น ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้หลายๆ

การศึกษาเรื่องการเหนี่ยวนำล้มเหลวในการทำการทดลองซ้ำ โบเวอร์ (Bower. 2012) ระบุว่าหลายๆงานศึกษาเกี่ยวกับผลของการเหนี่ยวนำล้มเหลวเพราะ ความอ่อนแอของตัวเหนี่ยวนำ ผลของการเหนี่ยวนำที่สั้น และธรรมชาติของพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปอย่างซ้ำๆ

สมมติฐานข้อ 3 ที่ว่า นิสิตที่มีมีโนทัศน์แห่งตนต่ำและได้รับโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม (Stereotype Priming) จะมีพฤติกรรมความเชื่อสัต์ยสูงกว่านิสิตที่มีมีโนทัศน์แห่งตนต่ำที่ไม่ได้รับโปรแกรม จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก นิสิตที่มีมีโนทัศน์แห่งตนต่ำเป็นบุคคลที่มีลักษณะ ขาดสมดุล ขาดความรู้สึกรับรอง และความเป็นตัวเอง มีการนับถือตนเองต่ำ (Low Self-Esteem) และมีการสับสนในตนเอง (Self-Ambivalence) (Bhar. 2004) จะได้รับผลของการเหนี่ยวนำมากกว่ามีโนทัศน์แห่งตนสูง ตรงกับการทดลองในอดีต (DeMaree; et al. 2011; Morrison; et al. 2012; Snyder. 1974; Dijksterhuis; & Van Knippenberg. 2000) เมื่อนิสิตได้รับการฝึกให้เพิ่มระดับความเข้มแข็งของความเชื่อมโยงระหว่าง ‘ผู้พิพากษา’ และ ‘ความเชื่อสัต์ย’ ตามการอธิบายในแนวคิด Spreading Activation Theory (Collins; & Loftus. 1975) ที่จะทำให้คุณลักษณะเรื่องความเชื่อสัต์ยอยู่ใกล้กับ ‘ผู้พิพากษา’ มากที่สุด เป็นจำนวน 6 ครั้ง แต่ละครั้ง จะเป็นการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับความเชื่อสัต์ยและผู้พิพากษา และสื่อ ด้วยกิจกรรมรูปแบบต่างๆ ดังนี้

1) การดูคลิปวิดีโอ

- An Honest Boy (4.30 นาที)
- พระราชดำรัสถึงผู้พิพากษา (2.53 นาที)

โดยทั้ง 2 คลิปเป็นการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับความเชื่อสัต์ย กับตัวผู้พิพากษา ผ่านการดู และการฟัง และตอบคำถามเพื่อให้ นิสิตมีการทบทวน และเชื่อมโยงความเชื่อสัต์ย กับผู้พิพากษา

2) การอ่านบทความจากวารสารศาลยุติธรรมปริทัศน์ เรื่อง “ความเชื่อสัต์ยสุจริตของผู้พิพากษา” พร้อมตอบคำถาม เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้พิพากษา

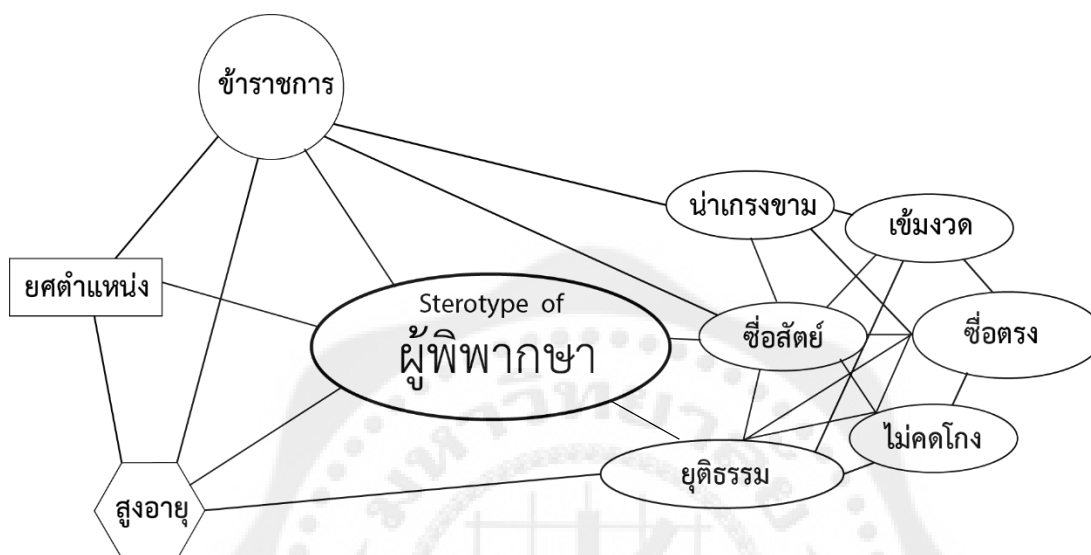
3) อ่านข่าว เรื่อง “คู่ย์ “เรื่องลับๆของท่านผู้พิพากษา” จุดเริ่มต้นมติลงโทษบีกตุลาการ 7 ราย” แล้วตอบคำถามเกี่ยวกับวินัยของผู้พิพากษา

4) ดูไฟล์ Presentation เรื่อง คุณธรรม และจริยธรรมของผู้พิพากษา แล้วตอบคำถามว่าเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้พิพากษา?

5) ดูรูปที่สื่อถึงผู้พิพากษา 3 รูป เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงทางสัญลักษณ์

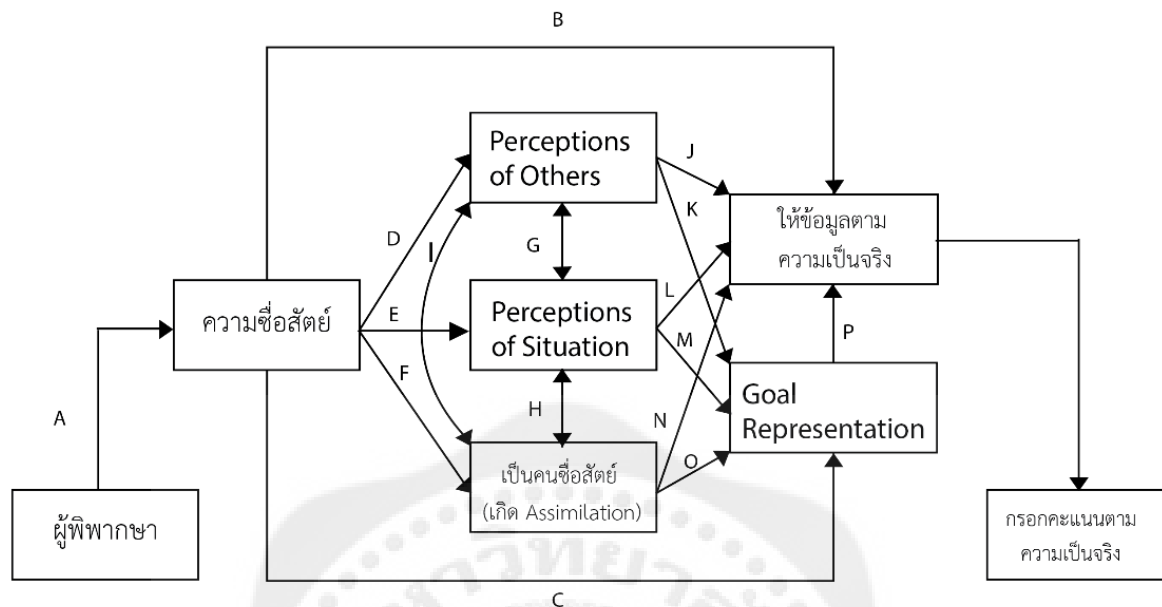
6) ดู และอ่านคลิป สุนทรพจน์แห่งปีจากประมุขตุลาการสหรัฐฯ “ผมขอให้คุณโชคร้าย” เพื่อเน้นย้ำถึงคุณลักษณะของผู้พิพากษา

ซึ่งการฝึกทั้ง 6 ครั้ง มีโอกาสทำให้ปมความคิดของ ‘ความเชื่อสัตย์’ และ ‘ผู้พิพากษา’ ไกลกันมากขึ้น จากการหาข้อมูลเชิงคุณภาพกับกลุ่มตัวอย่างภายหลังจากทดลอง สามารถจำลองความเชื่อมโยงภายใต้แนวคิด Spreading Activation Theory (Collins; & Loftus. 1975) ดังภาพต่อไปนี้

ภาพประกอบ 2 แบบจำลองความเชื่อมโยงปมความคิด

เมื่อคุณลักษณะที่ต้องการ อยู่ใกล้กับภาพเหมารวม (Stereotype) แล้ว แนวคิด Active-Self Account และแนวคิดมโนทัศน์แห่งตน (Self-Concept) และ Prime-to-behavior model จะร่วมกันอธิบายกระบวนการที่ตัวเหนี่ยวนำ ‘ผู้พิพากษา’ เป็นตัวทำให้เกิดความคิดเกี่ยวกับ ‘ความเชื่อสัตย์’ ที่จะส่งผลต่อการมองตัวเองในสถานการณ์ที่จะต้องกรอกข้อมูล เกิดเป็นตัวตนชั่วคราว (Active-Self) ที่จะรักษา Self-Concept ของตัวเองไว้ และใช้ ตัวตนนั้นเป็นข้อมูลในการตัดสินใจ และชี้นำพฤติกรรมที่จะเกิดขึ้น เกิดเป็นการแสดงออกของพฤติกรรมในเหตุการณ์ แบบจำลอง Prime-to-behavior effects ตามแนวคิดของ วิลเลอร์ และตามารี (Wheeler; & DeMaree. 2009) ดังภาพ

ภาพประกอบ 3 แบบจำลองโมเดล Prime-to-behavior effects

เป็นผลทำให้เกิด Assimilation effect โดยมีลักษณะเดียวกับผลงานวิจัยของ ดิคสเตอร์ฮุส และ ฟาน นิพเพนเบิร์ก (Dijksterhuis; & Van Knippenberg. 2000) ที่ทำการศึกษาผลของการเหนี่ยวนำภาพเหมารวม ‘นักการเมือง’ ในกลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาตรี และพบ Assimilation effect โดยเฉพาะกลุ่มที่มีการสำนึกตนเอง (Self-consciousness) ในระดับต่ำ ส่วนในกลุ่มที่มีการสำนึกตนเอง (Self-consciousness) สูงกว่าไม่ได้รับผลของการเหนี่ยวนำ และตรงกับข้อสรุปของการศึกษาของ เดอมารี และคนอื่นๆ (DeMaree; et al. 2011) ทำการทดลองเหนี่ยวนำภาพเหมารวม ‘คนเชื้อชาติแอฟริกัน-อเมริกัน’ กับนักศึกษาปริญญาตรีพบว่า คนที่มีความสับสนในตัวเองสูง (High Self-Ambivalence) จะได้รับผลของการเหนี่ยวนำมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

โปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม (Stereotype Priming) ที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ ดังนี้

1. ทำความเข้าใจโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวมโดยให้ความสำคัญกับความเชื่อมโยงกันของภาพเหมารวม (Stereotype) และคุณลักษณะของภาพเหมารวม (Stereotype-Relevant

trait) ที่เกี่ยวข้องกับภาษา สังคม และวัฒนธรรม และส่งผลต่อการเชื่อมโยงกันในเครือข่ายทางความหมายของ 'ผู้พิพากษา' กับ 'ความซื่อสัตย์' ที่แต่ละบุคคล แต่ละสังคมให้ความหมายแตกต่างกัน

2. ให้อาการกับระยะเวลาของการฝึกให้มากขึ้น เพื่อให้ภาพเหมารวม (Stereotype) และคุณลักษณะของภาพเหมารวม (Stereotype-Relevant trait) มีความเชื่อมโยงที่มากขึ้น

3. พิจารณาระดับของมโนทัศน์แห่งตน (Self-Concept) ที่ส่งผลต่อผลของโปรแกรมโดยโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวมขึ้นนี้เหมาะกับการใช้งานในกลุ่มมโนทัศน์แห่งตนต่ำ เพราะฉะนั้นการแบ่งกลุ่ม หรือจำแนกกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบวัดมโนทัศน์แห่งตนจึงจะช่วยให้กลุ่มตัวอย่างได้รับผลของโปรแกรมการเหนี่ยวนำได้อย่างเต็มที่

4. ควบคุมตัวแปร หรือสิ่งรบกวนในขณะทำการทดสอบ เพื่อลดการกระตุ้นแนวคิดอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องก็จะช่วยให้ผลของการเหนี่ยวนำเข้มแข็งมากขึ้น จากข้อตกลงเบื้องต้นของแนวคิด Spreading activation theory ข้อที่ 3 ที่ว่า พลังของการแผ่ขยายลดลงตลอดเวลา และเนื่องจากในช่วงเวลาหนึ่งๆ จะมีเพียงแนวคิดเดียวถูกกระตุ้น การเหนี่ยวนำหลายๆแนวคิดในเวลาเดียวกัน ก็จะลดผลของการเหนี่ยวนำนั้นไปด้วย เพราะฉะนั้นการ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. งานวิจัยครั้งนี้พบอิทธิพลของความแตกต่างระหว่างบุคคล ในการศึกษาครั้งต่อไปควรทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่มีความคล้ายคลึงกันทางประชากร เช่น การศึกษา หรืออยู่ในกลุ่มสังคมใกล้เคียงกัน

2. จากการที่ความแตกต่างในตัวบุคคลส่งผลต่อการให้ความหมาย การศึกษาภาพเหมารวมที่มีในกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการที่หลากหลาย ผสมผสาน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน และลุ่มลึกมากยิ่งขึ้น เช่น การหาความถี่ รวมกับการหาข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นต้น เพื่อให้ได้ภาพเหมารวมที่เป็นจตุรร่วมกันภายในกลุ่มมากที่สุด

3. งานวิจัยครั้งนี้พบว่าความเชื่อมโยงกันของภาพเหมารวม และพฤติกรรมเป้าหมายส่งผลต่อผลของโปรแกรมการเหนี่ยวนำ การศึกษาครั้งต่อไปจึงควรทำการศึกษาระยะเวลาที่เหมาะสมในการใช้โปรแกรมการเหนี่ยวนำภาพเหมารวม กระบวนการสร้างความเข้มแข็งมากขึ้นเพื่อเพิ่มการเชื่อมโยง และทำให้คุณลักษณะเป้าหมายเข้ามาอยู่ใกล้กับภาพเหมารวมมากขึ้น

4. ทดสอบความคงอยู่ของผลที่เกิดจากโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม (Stereotype Priming) ซึ่งจะมีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในอนาคต

5. ทดสอบระดับการพัฒนาก่อน และหลังการทดลองโดยเฉพาะกับกลุ่มมโนทัศน์แห่งตนต่ำ ซึ่งจะ
เป็นการแสดงถึงผลของการพัฒนา มากกว่าการเปรียบเทียบเพียงความแตกต่าง
6. ควรควบคุมตัวแปรไม่ให้มีสิ่งรบกวน หรือ ตัวเหนี่ยวนำอื่นเกิดขึ้นมาระหว่างทดลอง เนื่องจาก
ข้อจำกัดทฤษฎีข้อหนึ่งที่ว่า การแผ่ขยายเกิดขึ้นได้ทีละแนวคิด
7. ศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่มีความแตกต่างกัน เช่น กลุ่มอายุที่แตกต่างกัน เพื่อดูว่าควรใช้
โปรแกรมการเหนี่ยวนำกับกลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุใด

บรรณานุกรม

- กรมสามัญศึกษา. (2525). พฤติกรรมของครูในโรงเรียนมัธยมสังกัดกรมสามัญศึกษาด้านการปลูกฝังจริยธรรมในห้องเรียน. รายงานการวิจัยลำดับที่ 7. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
- กฤตรินทร์ นิมทองคำ. (2542). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2547). กลเม็ดเด็ด ปีกอรรพโชติ. กรุงเทพฯ: ชัคเชสมิเคย.
- งามตา วนินทานนท์. (2536). รายงานการวิจัยเรื่องลักษณะทางพุทธศาสนาและพฤติกรรมศาสตร์ของบิดามารดาที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตร. รายงานการวิจัยฉบับที่ 50. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- จักรกริช สังขมณี. (2555). ชุมชนแห่งนั้นชื่อปรารภนา: วัฒนธรรมการเมืองในชีวิตประจำวันกับเครือข่ายความสัมพันธ์ในการพัฒนาท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: สำนักงาน (สสส.)
- จิตต์ภิญญา ชุมสาย ณ อยุธยา. (2556). อัตตลักษณ์นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ: การศึกษาเชิงเปรียบเทียบระหว่างนิสิตที่ศึกษาในกลุ่มวิชาที่ต่างกัน. วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา. สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร. (2555). สัมภาษณ์โครงสร้างนิยม หลังโครงสร้างนิยม กับการศึกษารัฐศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิภาษา.
- ดวงกมล สังสกุลณีย์. (2552). อัตมโนทัศน์ของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด. วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร
- ดวงรัตน์ วาฬะ. (2555). พฤติกรรมความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดนครปฐม. *Veridian E-Journal*. 5(2).
- ธีรบุษ สุทธ. (2549). คู่มือพัฒนาความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย. สารนิพนธ์ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- ธีรยุทธ บุญมี. (2551). การปฏิวัติสังคมศาสตร์ของ ไชยบุรี เส้นทางสู่โพสท์โมเดิร์นนิสม์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิภาษา.
- นพพร ประชากุล. (2544). มายาคติ [Mythologies]. กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.
- นันทวรรณ รัตติวัฒน์. (2554). การขัดเกลาทางสังคมของเด็กวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์ กรณีศึกษา สถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถี. วิทยานิพนธ์หลักสูตรการจัดการภาครัฐ และภาคเอกชนมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร

- ประเสริฐศรี เอื้อนครินทร์. (2524). *การทดลองใช้เทคนิค "แม่แบบ" เพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์*.
 ปรินซ์นิพนธ์หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- ผจงจิต อินทสุวรรณ; และคนอื่นๆ. (2539). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการติดยาเสพติดของเยาวชน*.
รายงานการวิจัยปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการติดยาเสพติดของเยาวชน. สถาบันวิจัย
 พฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 55
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). (2538). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม*. กรุงเทพฯ: มหา
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระอำนาจ อดุลกาโม. (2554). *การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียน ศึกษา
 สงเคราะห์บางกรวยอำเภอบางกรวยจังหวัดนนทบุรี*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตร
 มหาบัณฑิต อยุธยา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร
- ม.ร.ว.อดิน รพีพัฒน์. (2546). *ระบบอุปถัมภ์กับสังคมไทย*. การประชุมวิชาการครั้งที่ 5 ประชาธิปไตยกับ
 การบรรเทาความยากจน. สถาบันพระปกเกล้า.
- วรารุณ หิรัญศิริ. (2548). *การเปรียบเทียบอัตตมโนทัศน์ของเยาวชนชายที่กระทำความผิดในสถานพินิจและ
 ค่ายคุมครองเด็กและเยาวชนในโรงเรียนมัธยมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ:
 บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุกานดา โธมวิลาส. (2549). *การพัฒนานิทานมัลติมีเดีย เรื่องความซื่อสัตย์ สำหรับเด็กปฐมวัย*. ปรินซ์นิ
 นธ์การศึกษามหาบัณฑิต. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- สุชาดา กรเพชรปาณี. (2549). *ความไม่ซื่อสัตย์ทางวิชาการของนักศึกษามหาวิทยาลัย*. วารสารวิจัยและ
 วัดผลการศึกษา. 4(1): 143-164.
- สุพัทธา สุภาพ. (2545) *สังคมวิทยา*. พิมพ์ครั้งที่ 22. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา. (2558). *แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนสุจริต*. สำนักงาน
 คณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการ
 การศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน
- หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ. (2559, 7-10 กุมภาพันธ์). *ตั้งกรรมาธิการ ศึกษาระบบอุปถัมภ์ในราชการเพิ่ม
 ความเชื่อมั่นให้ภาคธุรกิจ*. ฐานเศรษฐกิจ: 129
- อมร กุลด้วง. (2551). *บทบาทของบิดา และอัตตมโนทัศน์ ที่มีอิทธิพลต่อบทบาททางเพศ ตามการรับรู้ของ
 นักเรียนชาย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน*

- กรุงเทพมหานคร. ปริญญาบัตรหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อัจฉรา ปัทมานวนวงศ์. (2548). *มายาคติและอุดมการณ์ในโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งของพรรคไทยรักไทยในการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 : การวิเคราะห์ด้วยวิธีสัญวิทยา*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- อินนาถ ขุนสิทธิ์. (2550). *การศึกษาอิทธิพลของวัฒนธรรมระบบอุปถัมภ์ที่มีต่อวัฒนธรรมองค์การด้านการสรรหา และแต่งตั้งบุคคล : กรณีศึกษาหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- Bangkok Post. (2013). *Graft scares away foreign investors*. Retrieved December 20, 2016 from <http://www.bangkokpost.com/print/374378/>
- Bargh, J. A; Chen, M; & Burrows, L. (1996). Automaticity of social behavior: Direct effects of trait construct and stereotype activation on action. *Journal of Personality and Social Psychology*, 71: 230–244.
- Bargh, J. A. (1997). The automaticity of everyday life. *Advances in social cognition*. 10: 161.
- Bargh, J. A. (2006). What have we been priming all these years? On the development, mechanisms, and ecology of nonconscious social behavior. *European Journal of Social Psychology*. 36(2): 147–168.
- Barthes, Roland. (1972). *Mythologies*. Translated by Annette Lavers. London: Paladin.
- Bateson, Melissa; Nettle, Daniel & Roberts, Gilbert. (2006). *Cues of being watched enhance cooperation in a real-world setting Biol. Lett.* 2: 412–414
- Becker, Gary S. (1968). Crime and Punishment: An Economic Approach. *Journal of Political Economy*. 76(2): 169–217.
- Bette, Enu Donald. (2014). Predictive Influence of Academic Self-concept and Motivational Arousal in examination Cheating Tendency among Students in Cross River State – Nigeria. *British Journal of Education, Society & Behavioural Science*. 4(3): 383-391
- Bhar, Sunil S. (2004). *Self-Ambivalence in Obsessive-Compulsive Disorder*. Dissertation, Ph.D. Graduate school University of Melbourne. Photocopied.
- Boehm, P; Justice, M; & Weeks, S. (2009). *Promoting academic integrity in higher education*. The Community College Enterprise. 15(1): 45-61.

- Bower, B. (2012). The hot and cold of priming. *Science News*. 181(10): 26–29.
- Brooks, W.D; & Emmert, P. *Interpersonal Community*. Iowa. Brow Company Publisher. 1976
- Broom, L.; & Selznick, P. (1958). *Sociology: A Text with Adapted Readings*. 3rd ed. New York: Harper and Row.
- Bry, C; Follenfant, A; & Meyer T. (2008). Blonde like me: When self-construals moderate stereotype priming effects on intellectual performance. *Journal of Experimental Social Psychology*. 44: 751–757.
- Chen, M; & Bargh, J. (1997). Nonconscious behavioral confirmation processes: The self-fulfilling nature of automatically-activated stereotypes. *Journal of Experimental Social Psychology*. 33: 541-560.
- Cialdini, R. (1993). *Influence: The Psychology of Persuasion*. Revised ed. New York: Quill.
- Cobley, Paul. (1997). *Introducing Semiotic*. แปลโดย อธิป จิตตฤกษ์. กรุงเทพฯ: มูลินนิธิเด็ก.
- Collins, A. M; & Loftus, E. F. (1975). A spreading-activation theory of semantic processing. *Psychological Review*. 82(6): 407-428.
- Conner, M; & Norman, P. (1995). Predicting Health Behaviour: *Research and Practice with Social Cognition Models*. Buckingham: Open University Press.
- Dana, Jason; Roberto, A; Weber; & Jason Xi Kuang. (2005). *Exploiting Moral Wiggle Room: Experiments Demonstrating an Illusory Preference for Fairness*. working paper, Department of Psychology. University of Illinois.
- DeMarree, K. G; Wheeler, S. C; & Petty, R. E. (2005). Priming a new identity: Self-monitoring moderates the effects of nonself primes on self-judgments and behavior. *Journal of Personality and Social Psychology*. 89: 657–671.
- DeMarree, K; G. Morrison; Kimberry Rios; Wheeler, S; & C. Petty, R. (2011). Self-Ambivalence and Resistance to Subtle Self-Change Attempts. *Personality and Social Psychology Bulletin*. 37(5): 674-686
- De Quervain, Dominique ; et al. (2004). The Neural Basis of Altruistic Punishment. *Science*. 305: 1254–58.
- Dijksterhuis, A; & van Knippenberg, A. (2000). Behavioral indecision: Effects of self-focus on automatic behavior. *Social Cognition*. 18(1): 55-74.

- Dijksterhuis, A; et al. (1998). Seeing one thing and doing another: Contrast effects in automatic behavior. *Journal of Personality and Social Psychology*. 75: 862-871.
- Eitzen, D. Stanley. (2010). The Self-Concept of Delinquents in a Behavior Modification Treatment Program. *The Journal of Social Psychology*. 99(2): 203-206.
- Feldman, Gilad; et al. (2016). Frankly, We Do Give a Damn: The Relationship Between Profanity and Honesty. *Social Psychological and Personality Science*. 8(7): 816 – 826.
- Ferguson, M J; & Bargh, J. A. (2004). How social perception can automatically influence behavior. *TRENDS in Cognitive Sciences*. 8(1): 33-39
- Fischer, Ronald; et al. (2014). Culture of Corruption? The Effects of Priming Corruption Images in a High Corruption Context. *Journal of Cross-Cultural Psychology*. 45: 1594-1605.
- Forwood, Suzanna; et al. (2015). Priming healthy eating. You can't prime all the people all of the time. *Appetite*. 89: 93-101.
- Gale Encyclopedia. (2016). *Gale Encyclopedia of Psychology*. 3rd Edition. 1: 566.
- Gardner, W. M; & Melvin, K. B. (1988). A scale for measuring attitude toward cheating. *Bulletin of the Psychonomic Society*. 26(5): 429-432.
- Gino, F; & C. Mogilner. Time, Money, and Morality. *Psychological Science*. 25(2): 414–421.
- Gomez, D. (2001). *Putting the shame back in student cheating*. Education Digest, 67(4), 1-6.
- Greenwald, A. G. (1980). The totalitarian ego: Fabrication and revision of personal history. *American Psychologist*. 35: 603-618.
- Haswell, S; Jubb, P; & Wearing, B. (1999). Accounting students and cheating: A comparative study for Australia, South Africa and the UK. *Teaching Business Ethics*. 3: 211-239.
- Henrich, J; et al. (2001). In search of Homo economicus: Behavioral experiments in 15 small-scale societies. *American Economic Review*. 91: 73-78.
- Hess, Thomas M; Hinson, Joey T; & Statham, Jill A. (2004). Explicit and Implicit Stereotype Activation Effects on Memory: Do Age and Awareness Moderate the Impact of Priming?. *Psychology and Aging*. 19(3). 495–505.
- Holland, R. W; Hendriks, M; & Aarts, H. (2005). Smells like clean spirit: Nonconscious effects of scent on cognition and behavior. *Psychological Science*. 16: 689-693.

- Kahneman, D. (2011). *Thinking, Fast and Slow*. New York: Farrar, Straus and Giroux.
- Klitgaard, Robert. (1998). International Cooperation Against Corruption. *Finance & Development*. 35(1): 3-6
- Loersch, Chris; & Payne, B. Keith. (2014). Situated inferences and the what, who, and where of priming. *Social Cognition*. 32: 137–151.
- Loersch, Chris. (2009). *The attributional model of priming: A single mechanism account of construal, behavior, and goal priming*. Dissertation. Ph.D. Graduate school The Ohio State University. Photocopied.
- Mayer, DE; & Schvaneveldt, RW. (1971). Facilitation in recognizing pairs of word: evidence of a dependence between retrieval operations. *Journal of Experimental Psychology*. 90(2): 227-234.
- Mazar, Nina; Amir, On; & Ariely, Dan. (2008). The Dishonesty of Honest People: A Theory of Self-Concept Maintenance. *Journal of Marketing Research*. ,45(6): 633-644.
- McCabe, Donald L; et al. (2012). *Cheating in college : why students do it and what educators can do about it*. The Johns Hopkins University Press
- McGarty, Craig; Yzerbyt, Y Vincent; & Spears, Russell. (2002). *Stereotypes as Explanations: The formation of meaningful beliefs about social groups*. The press syndicate of the university of Cambridge
- Michel, Andree. (1986). *Down with Stereotypes!: Eliminating Sexism from Children's Literature and School Textbooks*. Paris: Unesco
- Moore, C; & F. Gino. (2013). Ethically Adrift: How Others Pull Our Moral Compass from True North, and How we Can Fix It. *Research in Organizational Behavior*. 33: 53–77.
- Morrison, Kimberly; et al. (2012). Not all Selves Feel the Same Uncertainty: Assimilation to Primes Among Individualists and Collectivists. *Social Psychological and Personality Science*. 3(1): 118-126.
- Murdock TB; Beauchamp A; & Hinton AM. (2008). Predictors of cheating attributions: Does classroom context influence cheating and blame for cheating?. *European Journal of Psychology of Education*. 23(4): 477-492.

- Narimania, Mohammad; & Mousazadeha, Tavakko. (2010). *Comparing self-esteem and self-concept of handicapped and normal students*. Dissertation. Ph.D. Graduate school Islamic Azad University. Photocopied.
- Perez, P.R; & Bidgood, J. (2012). *Harvard Says 125 Students May Have Cheated on a Final Exam*. The NewYork Times. Retrieved November 30, 2017. from <http://www.nytimes.com>.
- Reynolds, William. (1988). Measurement of Academic Self-Concept in College Students. *Journal of Personality Assessment*. 52(2): 223-240.
- Reed, M. B; & Aspinwall, L. G. (1998). Self-affirmation reduces biased processing of health-risk information. *Motivation and Emotion*. 22: 99–132.
- Riketta, M. & Ziegler, R. Curr Psychol. (2006). Self-ambivalence and self-esteem. *Current Psychology*. 25(3): 192–211.
- Snyder, M. (1974). Self-monitoring of expressive behavior. *Journal of Personality and Social Psychology*. 30(4): 526-537.
- Schroder, Tobias; & Thagard, Paul. (2013). The Affective Meanings of Automatic Social Behaviors: Three Mechanisms That Explain Priming. *Psychological Review*. 120(1): 255-280.
- Shavelson, Richard J; Hubner, Judith J; & Stanton George C. (1976). Self-Concept: Validation of Construct Interpretations. *Review of education research*. 46(3): 407 – 441.
- Sherif, M; & Hovland, C.I. (1961). *Social judgment: Assimilation and contrast effects in communication and attitude change*. England: Yale University Press.
- Sierra, Jeremy J; & Hyman, Michael R. (2006). *A Dual-Process Model of Cheating Intentions*. *Journal of Marketing Education*. 28(3): 193-204.
- Saussure, F; & et al. (1983). *Course in general linguistics*. LaSalle: Open Court Classics.
- Steele, C. M; & Aronson, J. (1995). Stereotype threat and intellectual test performance of African Americans. *Journal of Personality and Social Psychology*. 69(5): 797-811.
- Stone, J; et al. (1999). Stereotype threat effects on Black and White athletic performance. *Journal of Personality and Social Psychology*. 77(6): 1213-1227.
- Strahan, Erin J; Spencer, Steven J; & Zanna, Mark P. (2002). Subliminal priming and persuasion: Striking while the iron is hot. *Journal of Experimental Social Psychology*. 38: 556–568.

- Tanzi, Vito. (1998). *Corruption Around the world: Causes, Consequences, Scope, and Cures*. Working Paper of the International Monetary Fund.
- United States Institute of Peace. (2010). *Study Guide Series on Peace and Conflict*. United States Institute of Peace. Washington
- Welsh, D. T; & Ordóñez, L. D. (2014). Conscience without Cognition: The Effects of Subconscious Priming on Ethical Behavior. *Academy of Management Journal*. 57(3): 723–742.
- Wheeler, S. C; & DeMarree, K. G. (2009). Multiple Mechanisms of Prime-to-Behavior Effects. *Social and Personality Psychology Compass*. 3: 566–581.
- Wheeler, S. C; & Petty, E. Richard. (2001). The Effects of Stereotype Activation on Behavior : A Review of Possible Mechanisms. *Psychological Bulletin*. 127: 796 – 826.
- Wheeler, S; et al. (2008). Does self-consciousness increase or decrease priming effects? It depends. *Journal of Experimental Social Psychology*. 44: 882-889.
- World Bank. (2010). *The Costs of Corruption*. Retrieved December 19, 2016 from <http://web.worldbank.org>.
- Wyer, N. A; et al. (2011). Automatic and ironic behavior are both mediated by changes in the self-concept. *Journal of Experimental Social Psychology*. 47: 1300-1303.
- Ybrandt, Helene; & Armelius, Bengt-Åke. (2018). *Self-concept in adolescence. A study of age and gender differences in groups of normal and antisocial adolescents*. Dissertation. Ph.D. (Psychology). Graduate school Umeå University. Photocopied.
- Zhu, Lusha; et al. (2014). Damage to dorsolateral prefrontal cortex affects tradeoffs between honesty and self-interest. *Nature Neuroscience*. 17: 1319–1321.
- 2012 Report Card on the Ethics of American Youth. (2012). *Josephson Institute of Ethics character counts*. Los Angeles: National Office.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตัวอย่างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตัวอย่างแบบสอบถามภาพเหมารวม (Stereotype)

เมื่อนึกถึง “ความซื่อสัตย์” นึกถึงอาชีพอะไร (โปรดระบุเป็นคำนาม)

ตัวอย่างแบบวัดมโนทัศน์แห่งตน

แบบวัดมโนทัศน์แห่งตน

โปรดอ่านข้อความแต่ละข้อแล้วขีด / ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับความคิด และความรู้สึกของท่านมากที่สุด จากลำดับความคิดและความรู้สึก 5 ระดับ ตั้งแต่จริงที่สุด จริง จริงบางครั้ง ไม่จริง จนถึง ไม่จริงที่สุด

	จริงที่สุด	จริง	จริง เป็น บางครั้ง	ไม่จริง	ไม่จริง ที่สุด
1. พ่อแม่ไว้ใจในตัวฉัน					
2. เพื่อนๆ มักลืมนั่นเสมอ					
3. ฉันรู้สึกหงุดหงิดอารมณ์เสียง่าย					
4. พ่อแม่มักไม่ยุติธรรมกับฉัน					
5. วิชาใดที่มีการคำนวณฉันจะเรียนได้ไม่ดี					
6. เวลาอยู่ในเหตุการณ์ที่เป็นปัญหาฉันสามารถตัดสินใจได้ดี					
7. เพื่อนๆ เห็นว่าฉันเป็นคนมีความสามารถ					
8. ฉันรู้สึกภาคภูมิใจในสติปัญญาของตนเอง					
9. เพื่อนๆ มักปฏิบัติต่อฉันไม่ดี					
10. ฉันมักรู้สึกวิตกกังวลในเรื่องต่างๆ มากเกินไป					
11. ฉันเป็นคนแข็งแรง					
12. ฉันไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน					
13. ฉันรู้สึกเบื่อหน่ายบ่อยๆ					
14. ฉันชอบหาความรู้ใส่ตัวอยู่เสมอ					
15. ฉันเป็นรักของเพื่อนๆ					
16. เพื่อนๆ ส่วนมากมักไม่เข้าใจฉัน					
17. ฉันเป็นคนที่ขาดความมั่นใจในตนเอง					
18. พ่อแม่มักชอบว่ากล่าวให้ฉันหมดกำลังใจ					
19. ฉันเป็นคนมีเหตุผลดี					
20. ฉันปรับตัวเข้ากับสิ่งใหม่ๆ ได้ง่าย					
21. ฉันเป็นคนหล่อ/สวย					
22. ฉันรู้สึกว่าโลกนี้ไม่ยุติธรรมต่อฉัน					
23. ฉันเป็นคนกระฉับกระเฉงว่องไว					
24. ฉันเรียนวิชาคณิตศาสตร์ได้ดี					
25. เพื่อนๆ ส่วนมากเห็นว่าเป็นคนดี					
26. พ่อแม่คิดว่าฉันเป็นคนไม่มีความสามารถ					
27. ฉันเป็นลูกที่พ่อแม่ไม่เอาใจใส่					
28. ฉันเป็นคนที่มีภัยต่ออุปสรรค					
29. ฉันเป็นคนที่มีไหวพริบปฏิภาณดี					
30. ฉันรู้สึกว่าพ่อแม่รักฉันมาก					

ตัวอย่างแบบวัดพฤติกรรมซื้อสัตย์

กลุ่มทดลอง

กลุ่มควบคุม

คำแนะนำ และใบคะแนน

โปรดอ่านคำอธิบายของผู้ทดลอง ก่อนเปิดแบบทดสอบ

ในชุดแบบทดสอบนี้ท่านจะประกอบไปด้วยโจทย์คำถามในรูปแบบตารางจำนวน 20 ข้อ **ตามตัวอย่างด้านล่าง**

Example		
3.91	0.82	3.75
1.11	1.69	7.94
3.28	2.52	6.25
9.81	6.09	2.46

Got it ☐

แต่ละข้อจะประกอบไปด้วยตัวเลขทั้งหมด 12 ตัว ท่านต้องหาเลขที่ **รวมกันแล้วได้เท่ากับ 10** เมื่อพบแล้ว วงกลมตัวเลขทั้ง 2 ข้อ และทำสัญลักษณ์ที่ช่อง "Got it" **ตามตัวอย่างด้านล่าง**

Example		
3.91	0.82	3.75
1.11	1.69	7.94
3.28	2.52	6.25
9.81	6.09	2.46

Got it ☒

แต่ละข้อที่ทำถูก ท่านจะได้รับ**คะแนนพิเศษ 1 คะแนนจากรายวิชา** ท่านมีเวลา **5 นาที**สำหรับการทำแบบทดสอบ เมื่อครบ 5 นาที กรุณาทำตามขั้นตอนดังนี้

1. นับข้อที่ตอบถูก 2. นำแบบทดสอบนี้ไปใส่ไว้ในกล่องหน้าห้อง 3. เขียนจำนวนข้อที่ตอบถูก เพศ อายุ ลงในใบคะแนนที่อยู่ใต้เอกสารคำแนะนำ 4. นำเอกสารคำแนะนำ และใบคะแนนนี้ไปส่งหน้าห้อง

ใบคะแนน (กรุณาตัดส่วนนี้ออก แล้วใส่ลงกล่องหน้าห้อง)

1. เพศ ชาย หญิง

2. ฉันทำแบบทดสอบได้ถูก ข้อ

เอกสารแบบทดสอบ

โปรดอ่านคำอธิบายของผู้ทดลอง ก่อนเปิดเอกสาร

เขียนคุณลักษณะของ จำนวน 5 ข้อ

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

Test

1.69	1.82	2.91
4.67	4.81	3.05
5.82	5.06	4.28
6.36	5.19	4.57

Got it ☐

7.17	4.89	7.76
5.66	1.86	5.11
9.83	5.95	4.25
7.01	6.28	3.82

Got it ☐

0.49	0.74	1.17
3.72	2	1.22
3.75	5.22	5.67
8.83	8.23	7.7

Got it ☐

0.47	4.58	2.57
3.15	3.82	4.38
4.94	5.42	5.98
2.95	4.86	7.54

Got it ☐

2.92	4.98	4.34
0.39	0.72	5.53
9.61	3.57	3.36
6.8	0.53	8.58

Got it ☐

0.81	1.31	2.09
4.55	3.75	3.19
5.62	9.41	6.81
7.02	8.48	8.51

Got it ☐

0.17	2.46	2.44
6.02	5.6	2.63
6.05	6.21	6.6
8.22	8.19	7.54

Got it ☐

4.74	4.78	0.83
1.61	5.97	4.09
5.96	3.29	9.09
0.89	9.17	2.71

Got it ☐

6.21	2.47	9.57
1.68	9.52	4.52
8.7	7.69	1.47
6.4	4.44	8.32

Got it ☐

3.08	9.42	5.87
3.94	5.41	3.42
4.02	5.06	4.12
4.13	4.65	2.86

Got it ☐

0.15	0.95	1.31
4.98	2.9	2.88
6.66	6.73	7.67
9.75	9.85	8.17

Got it ☐

0.63	0.65	1.02
2.64	2.34	2.12
2.89	5.98	8.89
9.49	9.37	9.33

Got it ☐

2.22	4.5	7.13
9.33	9.77	5.96
7.04	4.04	5.22
2.28	1.72	8.16

Got it ☐

0.74	4.55	3.19
8.51	7.91	8.68
5.62	0.81	2
3.75	3.72	2.09

Got it ☐

5.97	9.62	9.41
3.6	7.4	7.01
5.49	0.59	2.62
7.51	5.71	0.49

Got it ☐

4.73	2.12	8.99
0.63	8.89	9.33
1.02	2.34	4.98
1.11	0.65	2.9

Got it ☐

0.12	0.71	0.74
4.27	3.07	2.27
5.09	5.73	5.82
9.27	7.03	6.79

Got it ☐

0.74	1.93	2.76
7.24	5.03	3.14
7.71	6.38	3.8
8.28	9.18	9.48

Got it ☐

0.14	0.67	2.22
5.96	5.58	5.22
7.04	7.59	9.33
9.77	9.5	8.52

Got it ☐

2.16	4.51	1.66
8.29	8.05	9.03
4.73	7.84	9.86
5.21	3.94	7.18

Got it ☐

คำแนะนำ และใบคะแนน

โปรดร้อคำอธิบายของผู้ทดลอง ก่อนเปิดแบบทดสอบ

ในชุดแบบทดสอบนี้ท่านจะประกอบไปด้วยโจทย์คำถามในรูปแบบตารางจำนวน 20 ข้อ **ตามตัวอย่างด้านล่าง**

Example		
3.91	0.82	3.75
1.11	1.69	7.94
3.28	2.52	6.25
9.81	6.09	2.46

Got it ☐

แต่ละข้อจะประกอบไปด้วยตัวเลขทั้งหมด 12 ตัว ท่านต้องหาเลขที่ **รวมกันแล้วได้เท่ากับ 10** เมื่อพบแล้ว วงกลมตัวเลขทั้ง 2 ข้อ และทำสัญลักษณ์ ที่ช่อง "Got it" **ตามตัวอย่างด้านล่าง**

Example		
3.91	0.82	3.75
1.11	1.69	7.94
3.28	2.52	6.25
9.81	6.09	2.46

Got it ☒

แต่ละข้อที่ทำถูก ท่านจะได้รับ**คะแนนพิเศษ 1 คะแนนจากรายวิชา** ท่านมีเวลา **5 นาที**สำหรับการทำแบบทดสอบ

เมื่อครบ 5 นาที กรุณาทำตามขั้นตอนดังนี้

1. นับข้อที่ตอบถูก 2. นำแบบทดสอบนี้ไปใส่ไว้ในกล่องหน้าห้อง 3. เขียนจำนวนข้อที่ตอบถูก เพศ อายุ ลงในใบคะแนนที่อยู่ใต้เอกสารคำแนะนำ 4. นำเอกสารคำแนะนำ และใบคะแนนนี้ไปส่งหน้าห้อง

ใบคะแนน (กรุณาตัดส่วนนี้ออก แล้วใส่ลงในกล่องหน้าห้อง)

1. เพศ ชาย หญิง

2. ฉันทำแบบทดสอบได้ถูก ข้อ

เอกสารแบบทดสอบ

โปรดรอ่านคำอธิบายของผู้ทดลอง ก่อนเปิดเอกสาร

Test

1.69	1.82	2.91
4.67	4.81	3.05
5.82	5.06	4.28
6.36	5.19	4.57

Got it ☐

7.17	4.89	7.76
5.66	1.86	5.11
9.83	5.95	4.25
7.01	6.28	3.82

Got it ☐

0.49	0.74	1.17
3.72	2	1.22
3.75	5.22	5.67
8.83	8.23	7.7

Got it ☐

0.47	4.58	2.57
3.15	3.82	4.38
4.94	5.42	5.98
2.95	4.86	7.54

Got it ☐

2.92	4.98	4.34
0.39	0.72	5.53
9.61	3.57	3.36
6.8	0.53	8.58

Got it ☐

0.81	1.31	2.09
4.55	3.75	3.19
5.62	9.41	6.81
7.02	8.48	8.51

Got it ☐

0.17	2.46	2.44
6.02	5.6	2.63
6.05	6.21	6.6
8.22	8.19	7.54

Got it ☐

4.74	4.78	0.83
1.61	5.97	4.09
5.96	3.29	9.09
0.89	9.17	2.71

Got it ☐

6.21	2.47	9.57
1.68	9.52	4.52
8.7	7.69	1.47
6.4	4.44	8.32

Got it ☐

3.08	9.42	5.87
3.94	5.41	3.42
4.02	5.06	4.12
4.13	4.65	2.86

Got it ☐

0.15	0.95	1.31
4.98	2.9	2.88
6.66	6.73	7.67
9.75	9.85	8.17

Got it ☐

0.63	0.65	1.02
2.64	2.34	2.12
2.89	5.98	8.89
9.49	9.37	9.33

Got it ☐

2.22	4.5	7.13
9.33	9.77	5.96
7.04	4.04	5.22
2.28	1.72	8.16

Got it ☐

0.74	4.55	3.19
8.51	7.91	8.68
5.62	0.81	2
3.75	3.72	2.09

Got it ☐

5.97	9.62	9.41
3.6	7.4	7.01
5.49	0.59	2.62
7.51	5.71	0.49

Got it ☐

4.73	2.12	8.99
0.63	8.89	9.33
1.02	2.34	4.98
1.11	0.65	2.9

Got it ☐

0.12	0.71	0.74
4.27	3.07	2.27
5.09	5.73	5.82
9.27	7.03	6.79

Got it ☐

0.74	1.93	2.76
7.24	5.03	3.14
7.71	6.38	3.8
8.28	9.18	9.48

Got it ☐

0.14	0.67	2.22
5.96	5.58	5.22
7.04	7.59	9.33
9.77	9.5	8.52

Got it ☐

2.16	4.51	1.66
8.29	8.05	9.03
4.73	7.84	9.86
5.21	3.94	7.18

Got it ☐

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม (Stereotype Priming) 'ผู้พิพากษา'

โปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม ‘ผู้พิพากษา’

จุดประสงค์ ของ โปรแกรม

ตามที่มีการสำรวจกับกลุ่มตัวอย่างว่า อาชีพอะไรที่เชื่อมโยงกับความซื่อสัตย์? แล้วพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ คิดว่า อาชีพ “ผู้พิพากษา” มีความเชื่อมโยงกับ “ความซื่อสัตย์” มากที่สุด แต่อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีนักศึกษาอีกกลุ่มหนึ่งที่มีความเห็นที่แตกต่างออกไป โดยระบุถึงอาชีพอื่นๆ อาทิ พนักงานตรวจสอบบัญชี, ตำรวจ เป็นต้น เพราะฉะนั้นการใช้เทคนิค Stereotype priming ให้มีประสิทธิภาพก็ขึ้นอยู่กับว่า กลุ่มตัวอย่างจะมีความเชื่อมโยงระหว่าง “ความซื่อสัตย์” และ “ผู้พิพากษา” มากน้อยแค่ไหน?

เพราะฉะนั้นเพื่อเชื่อมโยงและ เสริมสร้างความเข้มแข็ง ระหว่าง “ความซื่อสัตย์” และ “ผู้พิพากษา” จึงเกิดกิจกรรมทั้ง 6 กิจกรรมขึ้น โดยลักษณะที่สำคัญของกิจกรรมแต่ละครั้งคือ

1. มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะ ของ “ผู้พิพากษา”
2. มีเนื้อหาเกี่ยวกับ “ความซื่อสัตย์”
3. มีเนื้อหาที่น่าเชื่อถือ เป็นที่ยอมรับ
4. เป็นเนื้อหาที่กลุ่มตัวอย่างจำเป็นต้องใช้ทักษะที่หลากหลายในการทำ เช่น ทักษะการดู ทักษะการฟัง ทักษะการคิด เป็นต้น

ซึ่งกิจกรรมทั้ง 6 กิจกรรม มีดังนี้

กิจกรรมครั้งที่ 1 : ดูคลิปวิดีโอ

ในกิจกรรมครั้งนี้ เป็นกิจกรรมให้กลุ่มตัวอย่างดู คลิปวิดีโอ 2 คลิป ได้แก่

1. An Honest Boy (4.30 นาที) (<https://www.youtube.com/watch?v=rg6i9yjAO4A>)

คลิปนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้พิพากษาคนหนึ่ง ที่มีลักษณะเป็นผู้สูงอายุ ผมหาว ใส่แว่น ใส่เสื้อคลุมเครื่องแบบผู้พิพากษาสีดำ กำลังตัดสินคดีความเกี่ยวกับการขับรถเร็วเกินกฎหมายกำหนด ประเด็นสำคัญของคลิปวิดีโอนี้คือ การที่ผู้พิพากษาให้เรียกลูกชายของจำเลยขึ้นมาถามคำถามเกี่ยวกับพ่อของเขาว่า “ทำผิด” หรือ “ไม่ทำผิด” ซึ่งลูกชายตอบว่า “ทำผิด” ผู้พิพากษา ชื่นชมหนุ่มน้อยว่าเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ และตัดสินยกฟ้องให้กับครอบครัวนี้ ซึ่งจากคลิปวิดีโอมีเนื้อหาที่ทำให้กลุ่มตัวอย่าง ได้เห็นถึง

- (1) คุณลักษณะของผู้พิพากษา เช่น สูงอายุ ผมหาว เสียงทุ้มต่ำ ใส่เสื้อคลุมสีดำ ใจดี มีความยุติธรรม มีความใส่ใจกับเรื่องความซื่อสัตย์

- (2) ได้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างตัวผู้พิพากษา กับความซื่อสัตย์

(3) ผู้พิพากษา Frank Caprio เป็นผู้พิพากษาที่ขึ้นชื่อเรื่องความยุติธรรม

(4) กลุ่มตัวอย่างต้องใช้ประสาททั้งสายตาเพื่อคุณภาพ ใ้หูเพื่อฟังเสียง

2. พระราชดำรัสถึงผู้พิพากษา(2.53 นาที

(<https://www.youtube.com/watch?v4pGNEN2u4P4>)

คลิปนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับการถวายเป็นสัตย์ปฏิญาณ ของผู้พิพากษาประจำศาลก่อนเข้ารับตำแหน่ง ต่อหน้าพระพักตร์ในหลวงรัชกาลที่ 9 โดยมีเนื้อหาทั้งในคำสัตย์ปฏิญาณที่จะทำงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และพระองค์ได้ทรงให้พระราชดำรัสแก่ผู้พิพากษาให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต อย่างเคร่งครัด เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ

ซึ่งในคลิปนี้ แสดงให้เห็นถึง

- (1) คุณลักษณะที่สำคัญของผู้พิพากษา ที่ต้องเป็นผู้ที่ซื่อสัตย์ สุจริต
- (2) มีความเชื่อมโยงระหว่าง “ผู้พิพากษา” และ “ความซื่อสัตย์”
- (3) เป็นเนื้อหาที่น่าเชื่อถือเพราะเป็นพระราชดำรัสของในหลวงรัชกาลที่ 9

กิจกรรมครั้งที่ 2 : อ่านบทความจากวารสารศาลยุติธรรมปริทัศน์ เรื่อง “ความซื่อสัตย์สุจริตของผู้พิพากษา” พร้อมตอบคำถาม สิ่งสำคัญที่สุดที่ผู้พิพากษาพึงมีคืออะไร?

บทความนี้เป็นของสำนักงานศาลยุติธรรม ที่มีความน่าเชื่อถือ และมีเนื้อหาที่เชื่อมโยงระหว่าง “ผู้พิพากษา” และความซื่อสัตย์ สุจริต โดยมีการกล่าวถึงว่าเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดของผู้พิพากษา เพราะเป็นคนที่ดีเป็นชี้นำ ทรัพย์สิน และชีวิต เพราะฉะนั้นเมื่ออ่านบทความชิ้นนี้จะเป็นการทำให้ความเชื่อมโยงระหว่าง “ผู้พิพากษา” และ “ความซื่อสัตย์” เข้มแข็งมากขึ้น

กิจกรรมครั้งที่ 3 : อ่านข่าว เรื่อง “คู่ย์ “เรื่องลับๆของท่านผู้พิพากษา” จุดเริ่มต้นมติลงโทษบักตุลาการ 7 ราย” จาก<https://www.isranews.org/isranews-scoop/31969-paper01.html>

แล้วตอบคำถาม “เพราะเหตุใดผู้พิพากษาทั้ง 7 รายถึงถูกลงโทษทางวินัย”

ข่าวนี้แสดงให้เห็นว่า ประเด็นเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตของผู้พิพากษา เป็นเรื่องที่สำคัญมาก เมื่อมีการทำผิดวินัยโดยเฉพาะการทำงานด้วยความไม่ซื่อสัตย์สุจริต ก็จะถูกลงโทษขั้นร้ายแรง จึงเป็นการย้ำความเชื่อมโยงระหว่าง “ผู้พิพากษา” และความซื่อสัตย์ ให้เข้มแข็งมากขึ้น

กิจกรรมครั้งที่ 4 : ดูไฟล์ Presentation เรื่อง คุณธรรม และจริยธรรมของผู้พิพากษา

http://prezi.com/oaskk9vy38up/?utm_campaign=share&utm_medium=copy&rc=ex0share

แล้วตอบคำถามว่า หน้าที่ 9 พูดถึงคุณลักษณะใดของผู้พิพากษา?

กิจกรรมครั้งนี้เป็นการให้ผู้เข้าร่วมวิจัย ดูไฟล์การนำเสนอเรื่อง “คุณธรรม และจริยธรรมของผู้พิพากษา” โดยมีจุดประสงค์ให้ผู้เข้าร่วมวิจัยได้รับข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่สำคัญของการเป็นผู้พิพากษา และการตอบคำถามว่าหน้า 9 พูดถึงคุณลักษณะใดของผู้พิพากษา ซึ่งในหน้า 9 ระบุถึง “ความซื่อสัตย์สุจริต” ทำให้เป็นการต่อยอดคุณลักษณะในด้านความซื่อสัตย์สุจริต ของผู้พิพากษา

กิจกรรมครั้งที่ 5 : กิจกรรมเลือกรูปที่สื่อถึง “ผู้พิพากษา” มากที่สุด

จุดประสงค์ของกิจกรรมนี้คือ การเน้นย้ำคุณลักษณะของผู้พิพากษาจากรูปภาพ โดย 2 รูปแรกเป็นรูปที่สื่อถึงความเที่ยงตรง ความยุติธรรม ในรูปที่ 2 เป็นรูปที่สื่อถึงค้อนประธาน ที่ใช้ในบัลลังก์ซึ่งสื่อถึงความเด็ดขาด ความเที่ยงตรงของผู้พิพากษา ส่วนรูปที่ 3 เป็นรูปที่สื่อถึงศาล

กิจกรรมครั้งที่ 6 : ดู และ อ่านคลิป สุนทรพจน์แห่งปีจากประมุขตุลาการสหรัฐฯ “ผมขอให้คุณโชคร้าย”

จากเว็บไซต์ <https://www.bangkokbanksme.com/article/15185> โดยเป็นสุนทรพจน์ ผู้พิพากษา John Robert ผู้พิพากษาศาลรัฐมอบให้แก่เด็กที่กำลังจบการศึกษาจาก Cardigan Mountain School ซึ่งมีเนื้อหาว่าอยากให้ผู้จบการศึกษาได้เจอกับโชคร้ายในรูปแบบต่างๆ เพื่อเรียนรู้ดังคำกล่าวตอนหนึ่งว่า “ความโชคร้ายที่ผมอยากให้พวกเขาสัมผัสเพื่อหวังว่าจะได้รู้ถึงการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม และได้เรียนรู้เห็นคุณค่า

ถึงความยุติธรรมที่แท้จริง ความโชคร้ายที่พวกเขาสัมผัสเพื่อหวังว่าจะได้รับรู้ถึงประสบการณ์ถูกทรยศ เพื่อจะได้เรียนรู้เห็นค่าถึงความซื่อสัตย์ ความโชคร้ายที่พวกเขาสัมผัสเพื่อหวังว่าจะได้รับรู้ถึงความเหงา เพื่อจะได้เรียนรู้เห็นค่าถึงการไม่ได้รับการยอมรับจากเพื่อน” ซึ่งจากสุนทรพจน์ดังกล่าว เป็นการย้ำถึงคุณลักษณะของผู้พิพากษา ทั้งเรื่องรูปลักษณ์ (สูงอายุ, ผอมขาว, ฉลาด เป็นต้น) และเรื่องการให้คุณค่ากับความยุติธรรม และความซื่อสัตย์

โปรแกรมการเหนี่ยวนำ (กลุ่มทดลอง)

โปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม ผู้พิพากษา ฉบับนี้ มีทั้งหมด 3 ระยะ

1. ระยะก่อนการทดลอง

- 1.1 ค้นหาภาพเหมารวม (Stereotype) ที่กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วม โดยการใช้ผู้เข้าร่วมวิจัยตอบคำถาม "อาชิตีใดที่เชื่อมโยงกับ พฤติกรรมเชื้อชาติมากที่สุด" จำนวน 5 อาชิตีผ่าน แอปพลิเคชัน LINE โดยสร้างกรุปสำหรับวิชาเรียน ซึ่งผลที่ได้คือ Stereotype ที่มีความรุนแรงที่สุดที่ผู้เข้าร่วมวิจัยตอบ
- 1.2 ทำการแบ่งกลุ่ม และเก็บข้อมูลก่อนการให้โปรแกรม โดยให้แบบวัดทัศนคติตนเอง
- 1.3 ทำการทดลองก่อนการทดลองด้วยแบบวัดพฤติกรรมเชื้อชาติ

2. ระยะทดลอง

เป็นระยะที่มีการใช้เทคนิคการเหนี่ยวนำเพื่อเชื่อมโยง Stereotype กับ พฤติกรรมเชื้อชาติ 6 ครั้ง

ครั้งที่ 1 เป็นกิจกรรมให้ผู้เข้าร่วมวิจัยดูวิดีโอที่เกี่ยวข้องกับ Stereotype ที่ได้จากระยะก่อนการทดลอง

ครั้งที่ 2 เป็นกิจกรรมให้ผู้เข้าร่วมวิจัยอ่านบทความที่เกี่ยวข้องกับ Stereotype ที่ได้จาก ระยะก่อนการทดลอง

ครั้งที่ 3 เป็นกิจกรรมให้ผู้เข้าร่วมวิจัยอ่านข่าวที่เกี่ยวข้องกับ Stereotype ที่ได้จาก ระยะก่อนการทดลอง

ครั้งที่ 4 เป็นกิจกรรมให้ผู้เข้าร่วมวิจัยดูไฟล์ Presentation แล้วตอบคำถาม

ครั้งที่ 5 เป็นกิจกรรมให้ผู้เข้าร่วมวิจัยเลือกกรุปที่เกี่ยวข้องกับ Stereotype

ครั้งที่ 6 เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เข้าร่วมวิจัยดูวิดีโอที่เกี่ยวข้องกับ Stereotype

3. ระยะหลังการทดลอง

- 3.1 ทำการเหนี่ยวนำภาพเหมารวม ผู้พิพากษา โดยการให้กลุ่มตัวอย่างเขียนคุณลักษณะ ของ ผู้พิพากษา จำนวน 5 ข้อ และทำการเก็บข้อมูล โดยใช้แบบวัดพฤติกรรมเชื้อชาติ
- 3.2 ทำการทดลองการรับรู้ด้วย แบบวัดความตระหนัก

ระยะก่อนการทดลอง				
วัตถุประสงค์	เวลา	ขั้นตอน	สื่อ/อุปกรณ์ที่ใช้	ผลที่จะได้รับ
1. ค้นหา Stereotype ที่เชื่อมโยงกับพฤติกรรม ซึ่งคล้ายคลึงกัน หรือ ที่มีความถี่มากที่สุด		ผู้วิจัยแนะนำตัว และชี้แจงกิจกรรมที่จะให้ผู้เข้าร่วมวิจัยทำผ่าน Application LINE โดยการสร้าง Note เพื่อให้ผู้เข้าร่วมวิจัยตอบคำถาม 1. ผู้วิจัยเริ่มให้ลิสต์ตอบคำถาม "อาชีพใดเชื่อมโยงกับพฤติกรรมที่ติดลบมากที่สุด 5 อาชีพ โดยพฤติกรรมที่ติดลบหมายถึง การปฏิบัติ และการให้ข้อมูลตรงกับความจริงทั้งกับตนเอง และผู้อื่น โดยไม่เกรง และไม่บิดเบือน" 2. ผู้วิจัยรวมคำตอบ แล้วสรุปให้อยู่ในรูปแบบไฟล์ดิจิทัล	Application LINE, Group LINE	1. ได้ Stereotype ที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีร่วมกัน เพื่อจัดทำสื่อในการทดลองส่วนถัดไป
2. แบ่งกลุ่มในทัศนแห่ง		ในการพบกันครั้งแรก ผู้วิจัยชี้แจงกับผู้เข้าร่วมวิจัยว่าเป็นการแบ่งกลุ่มตามทัศนคติของตนเอง และให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบทัศนคติแห่งตนจำนวน 30 ข้อ โดยเรียงชื่อตนเองบนหัวกระดาษ เมื่อทำเสร็จ ผู้วิจัยเก็บแบบทดสอบรวบรวม	แบบ วัด มโนทัศน์แห่งตน	แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มที่มีทัศนคติแห่งตนสูง, กลาง, ต่ำ
3. ทำการทดลองก่อนการทดลอง		1. ผู้วิจัยทำการแบ่งกลุ่มจากผลคะแนนแบบวัดมโนทัศน์แห่งตนที่ได้ทำไป โดยประกาศรายชื่อและแบ่งเป็นลิสต์เป็น 3 กลุ่ม คือ A กลุ่มที่มีทัศนคติแห่งตนสูง B กลุ่มที่มีทัศนคติแห่งตนต่ำ และ C กลุ่มที่มีทัศนคติแห่งตนอยู่ในระดับกลาง 2. ผู้วิจัยให้ผู้เข้าร่วมวิจัยสุ่มกิจกรรมถัดไป โดยเป็นกิจกรรมให้ผู้ร่วมวิจัย ทำแบบวัดพฤติกรรมที่ติดลบโดยการทำเครื่องหมายในกระดาษคำถาม ใช้เวลา 5 นาที 2.1 ผู้วิจัยแจกแบบวัดพฤติกรรมที่ติดลบให้ผู้วิจัยชี้แจงให้ผู้เข้าร่วมวิจัยเขียนอักษร A, B, C	แบบวัดพฤติกรรมที่ติดลบ	2. เก็บข้อมูลก่อนการให้โปรแกรม เพื่อทดสอบความเท่าเทียมกันของ

			ตามกลุ่มที่ประกาศรายชื่อ โดยไม่ต้องระบุชื่อ ผู้เข้าร่วมวิจัยมีเวลา 5 นาทีในการทำแบบทดสอบ 2.2 เมื่อทำแบบทดสอบเสร็จ ผู้วิจัยเปิดเฉลย ให้ผู้เข้าร่วมวิจัยตรวจสอบ แล้วจำคะแนนของตนเองไว้ แล้วตั้งกระดาษคำตอบ กับใบคะแนนออกจากกัน 2.3 ผู้เข้าร่วมวิจัยส่งกระดาษคำตอบ มาที่หน้าห้องเพื่อเปลี่ยนคะแนน 2.4 ผู้เข้าร่วมวิจัยกรอกคะแนนที่ตนเองทำได้ ลงในใบคะแนน และส่งกลับไปที่หน้าห้อง		กลุ่มตัวอย่างระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม
--	--	--	---	--	--

ครั้งที่	วัตถุประสงค์	เวลา	ขั้นตอน และวิธีการ	สื่ออุปกรณ์ที่ใช้	ผลที่จะได้รับ
2	เพื่อเชื่อมโยงความเชื่อลัทธิกับ Stereotype	นาที่ที่ 1 – 5 นาที่ที่ 5 – 25 นาที่ที่ 25 – 45	ผู้วิจัยกล่าวทักทาย ผู้เข้าร่วมวิจัย และชี้แจงกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นโดยแจ้งให้ผู้เข้าร่วมวิจัยว่าจะมีบทความเกี่ยวกับผู้พิพากษาให้อ่าน เป็นระยะเวลาประมาณ 15 นาที หลังจากนั้นก็เข้าสู่กระบวนการที่สองซึ่งเป็นการสรุปสิ่งที่ได้จากบทความ 1. ให้ผู้เข้าร่วมการวิจัย อ่านบทความที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับStereotype ที่เชื่อมโยงกับความเชื่อลัทธิ เรื่อง “ความเชื่อลัทธิสุดขั้วของผู้พิพากษา” http://elib.coj.go.th/Article/courtP6_3_6.pdf 2. ให้ผู้เข้าร่วมการวิจัย ตอบคำถาม สิ่งสำคัญที่สุดที่ผู้พิพากษาพึงมีคืออะไร?	1. บทความออนไลน์ 2. ผู้เข้าร่วมการวิจัย มีความเชื่อมโยงกับ Stereotype ผ่านการอ่านและการเขียน 3. ผู้เข้าร่วมการวิจัย มีความเชื่อมโยงกับ Stereotype กับความเชื่อลัทธิ	ผู้เข้าร่วมการวิจัย มีความเชื่อมโยงกับ Stereotype ผ่านการอ่านและการเขียน ผู้เข้าร่วมการวิจัย มีความเชื่อมโยงกับ Stereotype กับความเชื่อลัทธิ

ครั้งที่	วัตถุประสงค์	เวลา	ขั้นตอน และวิธีการ	สื่ออุปกรณ์ที่ใช้	ผลที่จะได้รับ
3	เพื่อเชื่อมโยงความเชื่อลัทธิกับ Stereotype	นาทีที่ 1 – 5 นาทีที่ 5 – 35 นาทีที่ 35 – 45	ผู้วิจัยกล่าวทักทายผู้เข้าร่วมวิจัย และชี้แจงกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นโดยแจ้งให้ผู้เข้าร่วมวิจัยว่าจะมีกิจกรรมที่ให้ผู้เข้าร่วมวิจัยอ่านข่าว แล้วตอบคำถาม 1. ดูเรื่องสืบข่าวของท่านผู้พิพากษา" จุดเริ่มต้นเสียงโทษปี่กุดกากร 7 ราย https://www.isranews.org/isranews-scoop/31969-paper01.html 2. ให้กลุ่มตัวอย่างเขียนคำตอบว่า เพราะเหตุใดผู้พิพากษาทั้ง 7 ท่านจึงถูกลงโทษทางวินัย	1. บทความออนไลน์ กระดาษ	ผู้เข้าร่วมวิจัยมีความเชื่อมโยงความเชื่อลัทธิกับ Stereotype ผ่าน ทั้ง และการเขียน ผู้เข้าร่วมการวิจัยตอบคำถามความเชื่อลัทธิกับ Stereotype กับความเชื่อลัทธิ

ครั้งที่	วัตถุประสงค์	เวลา	ขั้นตอน และวิธีการ	สื่ออุปกรณ์ที่ใช้	ผลที่จะได้รับ
4	เพื่อเชื่อมโยงความสอดคล้องกับ Stereotype และ ทดสอบความเชื่อมโยง	นาทีที่ 1 – 5 นาทีที่ 5 – 45	ผู้วิจัยกล่าวทักทาย ผู้เข้าร่วมวิจัย และชี้แจงกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นโดยแจ้งให้ผู้เข้าร่วมวิจัยว่าเป็นกิจกรรมให้นักศึกษาคู่มือ Presentation http://prezi.com/oaskk9y38up/?utm_campaign=share&utm_medium=copy&rc=ex Oshare 1. ผู้วิจัยให้ผู้เข้าร่วมการวิจัย ตอบคำถาม ว่า นาทีที่ 9 ชุดสิ่งคุณลักษณะใดของผู้ที่พหุภาษา?	กลุ่มตัวอย่างมีการเชื่อมโยงความสอดคล้องกับ Stereotype จากการติดกระดาษ a4 , ปากกา	กลุ่มตัวอย่างมีการเชื่อมโยงความสอดคล้องกับ Stereotype จากการพูด และ การนำเสนอ
5	เพื่อเชื่อมโยงความสอดคล้องกับ Stereotype	นาทีที่ 1 – 5 นาทีที่ 5 – 45	ผู้วิจัยกล่าวทักทาย ผู้เข้าร่วมวิจัย และชี้แจงกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นโดยแจ้งให้ผู้เข้าร่วมวิจัยว่าเป็นกิจกรรมให้ผู้เข้าร่วมวิจัยเลือกรูปที่เห็นถึง “ผู้ที่พหุภาษา” มากที่สุด 1. ผู้เข้าร่วมการวิจัยเลือกรูปที่สื่อถึง “ผู้ที่พหุภาษามากที่สุด”	กลุ่มตัวอย่างมีการเชื่อมโยงความสอดคล้องกับ Stereotype จากการพูด และ การนำเสนอ	กลุ่มตัวอย่างมีการเชื่อมโยงความสอดคล้องกับ Stereotype จากการพูด และ การนำเสนอ
6	เพื่อเชื่อมโยงความสอดคล้องกับ Stereotype	นาทีที่ 1-20	https://www.bangkokbanksme.com/article/15185 ผู้วิจัยกล่าวทักทายผู้เข้าร่วมวิจัย และชี้แจงว่าจะมีกิจกรรมให้ผู้วิจัยเลือกเรื่อง สุนัขพหุภาษาประจำประเทศไทย “ผมขอให้คุณโชคดี ร้าย” จากเว็บไซต์		

ระยะหลังการทดลอง				
วัตถุประสงค์	เวลา	ขั้นตอน	สื่ออุปกรณ์ที่ใช้	ผลที่จะได้รับ
ทำการทดสอบผลของโปรแกรมการเรียนรู้ด้วยภาพเหมารวม (Stereotype Priming)	นาทีที่ 1 – 5	ผู้วิจัยกล่าวทักทายผู้เข้าร่วมวิจัย และชี้แจงกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นโดยแจ้งให้ผู้เข้าร่วมวิจัยว่าจะเป็นการพบกันครั้งสุดท้าย		
	นาทีที่ 5 – 20	1. ผู้วิจัยแจ้งผู้เข้าร่วมวิจัยว่าจะมีเกมส์ แบบการพบกับครั้งแรกอีกครั้งหนึ่ง โดยแต่ละคนดำเนินการทำแบบวัดพฤติกรรมการซื้อโดยการทำเครื่องหมายในกระดาษคำถาม ใช้เวลา 5 นาที และชี้แจงว่าเป็นเกมส์ที่ ผู้ที่ตอบได้คะแนนมากที่สุดจะได้เงินรางวัล 500 บาท อันได้แบ่งเป็น 300 บาท และอันได้ 200 บาท 1.1 ผู้วิจัยแจกแบบทดสอบ แบบวัดพฤติกรรมการซื้อโดยก่อนการทำแบบทดสอบ ผู้วิจัยแจ้งกติกาที่แตกต่างกันจากครั้งแรกคือ ให้ผู้เข้าร่วมวิจัย เขียนคุณลักษณะของผู้พิพากษาจำนวน 5 ข้อ พร้อมเขียนอักษร A, B, C ตามกลุ่มที่ได้รับในครั้งแรก บนกระดาษคำถามโดยไม่ได้อ่านชื่อ แล้วจึงเริ่มทำแบบทดสอบ โดยมีเวลา 5 นาทีในการทำแบบทดสอบ 1.2 เมื่อทำแบบทดสอบเสร็จ ผู้วิจัยเปิดเฉลย ให้ผู้เข้าร่วมวิจัยตรวจสอบ แล้วจำคะแนนของตนเอง แล้วจึงกระดาษคำตอบ กับใบคะแนนออกจากกัน 1.3 ผู้เข้าร่วมวิจัยส่งกระดาษคำตอบ มาที่หน้าห้องเหลือใบคะแนน 1.4 ผู้เข้าร่วมวิจัยกรอกคะแนนที่ตนเองทำได้ ลงในใบคะแนน และส่งกลับไปที่หน้าห้อง	แบบวัดพฤติกรรมการซื้อ สื่อตัด	
	นาทีที่ 20 – 30	2. แบบวัดความตระหนัก 2.1 ผู้วิจัยชี้แจงแบบวัดความตระหนัก 2.2 ผู้เข้าร่วมวิจัยกรอกแบบทดสอบ และส่งคืนที่หน้าห้อง	แบบวัดความตระหนัก	

โปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม (Stereotype Priming) (กลุ่มควบคุม)

โปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวม “ผู้พิพากษา” ฉบับนี้ มีทั้งหมด 3 ระยะ

1. ระยะก่อนการทดลอง

- 1.1 ค้นหาภาพเหมารวม (Stereotype) ที่กลุ่มตัวอย่างร่วมกัน โดยการให้ผู้เข้าร่วมวิจัยตอบคำถาม “อาชีพใดที่เชื่อมโยงกับ พฤติกรรมเชื้อชาติมากที่สุด” จำนวน 5 อาชีพผ่าน แอปพลิเคชัน LINE โดยสร้างกลุ่มสำหรับวิชาเรียน ซึ่งผลที่ได้คือ Stereotype ที่มีความถี่สูงที่สุดที่ผู้เข้าร่วมวิจัยตอบ
- 1.2 ทำการแบ่งกลุ่ม และเก็บข้อมูลก่อนการให้โปรแกรม โดยใช้แบบวัดมโนทัศน์แห่งตน
- 1.3 ทำการทดสอบก่อนการทดลองด้วยแบบวัดพฤติกรรมเชื้อชาติ

2. ระยะทดลอง

- เป็นระยะที่ให้กลุ่มตัวอย่าง เรียนปกติ และทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทั้งหมด 6 ครั้ง
- ครั้งที่ 1 เรียนตามปกติ (พบทวนความรู้ อภิปราย และแลกเปลี่ยนเรียนรู้)
 - ครั้งที่ 2 เรียนตามปกติ (ดำเนินโครงการทำความเข้าใจสังคม)
 - ครั้งที่ 3 เรียนตามปกติ (นำเสนอผลการดำเนินโครงการทำความเข้าใจสังคม)
 - ครั้งที่ 4 เรียนตามปกติ (นำเสนอผลการดำเนินโครงการทำความเข้าใจสังคม)
 - ครั้งที่ 5 เรียนตามปกติ (Interactive Lecture จริยธรรมทางการเมือง)
 - ครั้งที่ 6 เรียนตามปกติ

3. ระยะหลังการทดลอง

- 3.1 การเก็บข้อมูล โดยใช้แบบวัดพฤติกรรมเชื้อชาติ
- 3.2 ทำการทดสอบการรับรู้ด้วย แบบวัดความตระหนัก

ระยะก่อนการทดลอง				
วัตถุประสงค์	เวลา	ขั้นตอน	สื่ออุปกรณ์ที่ใช้	ผลที่จะได้รับ
1. ค้นหา Stereotype ที่เชื่อมโยงกับพฤติกรรมเชื้อชาติที่กลุ่มตัวมีส่วนร่วม หรือ ที่มีความถี่มากที่สุด		ผู้วิจัยแนะนำตัว และชี้แจงกิจกรรมที่จะให้ผู้เข้าร่วมวิจัยทำผ่าน Application LINE โดยการสร้าง Note เพื่อให้ผู้เข้าร่วมวิจัยตอบคำถาม 1. ผู้วิจัยเริ่มให้สถิติตอบคำถาม "อาชีพใดเชื่อมโยงกับพฤติกรรมเชื้อชาติมากที่สุด 5 อาชีพ โดยพฤติกรรมเชื้อชาติ หมายถึงการปฏิบัติ และการให้ข้อมูลตรงกับความจริงทั้งกับตนเอง และผู้อื่น โดยไม่โก่ง และไม่บิดเบือน" 2. ผู้วิจัยรวบรวมคำตอบ แล้วสรุปให้อยู่ในรูปแบบเฟสติดคอล	Application LINE, Group LINE	1. ได้ Stereotype ที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีร่วมกัน เพื่อจัดทักสื่อในการทดลองส่วนถัดไป
2. แบ่งกลุ่มในทัศนแห่ง		ในการพบกันครั้งแรก ผู้วิจัยชี้แจงกับผู้เข้าร่วมวิจัยว่าเป็นการแบ่งกลุ่มตามทัศนแห่งตน และให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบในทัศนแห่งตนจำนวน 30 ข้อ โดยเขียนชื่อตนเองบนหัวกระดาษ เมื่อทำเสร็จ ผู้วิจัยเก็บแบบทดสอบรวบรวม	แบบ ทัศนในทัศน	แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มที่มีทัศนแห่งตนสูง, กลาง, ต่ำ
3. ทำการทดสอบก่อนการทดลอง		1. ผู้วิจัยทำการแบ่งกลุ่มจากผลคะแนนแบบวัดทัศนแห่งตนที่ได้ทำไป โดยประกาศรายชื่อและแบ่งนิสิตเป็น 3 กลุ่ม คือ A กลุ่มที่มีทัศนแห่งตนสูง B กลุ่มที่มีทัศนแห่งตนต่ำ และ C กลุ่มที่มีทัศนแห่งตนอยู่ในระดับกลาง 2. ผู้วิจัยนำผู้เข้าร่วมวิจัยสุ่มกิจกรรมถัดไป โดยเป็นกิจกรรมให้ผู้ร่วมวิจัย ทำแบบวัดพฤติกรรมเชื้อชาติโดยการทำเครื่องหมายในกระดาษคำถาม ใช้เวลา 5 นาที 2.1 ผู้วิจัยแจกแบบวัดพฤติกรรมเชื้อชาติโดยผู้วิจัยชี้แจงให้ผู้เข้าร่วมวิจัยเขียนอักษร A, B, C	แบบวัดพฤติกรรมเชื้อชาติ	2. เก็บข้อมูลก่อนการให้โปรแกรม เพื่อทดสอบความเท่าเทียมกันของ

			กลุ่มตัวอย่างระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม
		ตามกลุ่มที่ประกาศรายชื่อ โดยไม่ต้องระบุชื่อ ผู้เข้าร่วมวิจัยเป็นเวลา 5 นาทีในการทำแบบทดสอบ 2. เมื่อทำแบบทดสอบเสร็จ ผู้วิจัยเปิดเฉลย ให้ผู้เข้าร่วมวิจัยตรวจ แล้วจะแนะนำของตนเอง 3. ผู้เข้าร่วมวิจัยส่งกระดาษคำตอบ กับใบคะแนนออกจากกัน 4. ผู้เข้าร่วมวิจัยกรอกคะแนนที่ตนเองทำได้ ลงในใบคะแนน และส่งกลับไปที่หน้าห้อง	

ระยะทดลอง					
ครั้งที่	วัตถุประสงค์	เวลา	ขั้นตอน และวิธีการ	สื่ออุปกรณ์ที่ใช้	ผลที่จะได้รับ
1	1. เพื่อให้มีความเข้าใจ และมีความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล 2. เพื่อให้มีความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าของการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม 3. เพื่อให้รู้เท่าทันสื่อ และมีวิจารณญาณในการเลือกรับสื่อ 4. เพื่อพัฒนาให้มีความรู้ และทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง 5. เพื่อให้มีอัตตลักษณ์ของ นิสิต มศว. โดยเน้นด้าน เชี่ยวชาญด้านกีฬาสารณะ	นาฬิกา 1 – 45	พบพรนความรู้ อภิปราย และแลกเปลี่ยนเรียนรู้		

ครั้งที่	วัตถุประสงค์	เวลา	ขั้นตอน และวิธีการ	สื่ออุปกรณ์ที่ใช้	ผลที่จะได้รับ
2	1. เพื่อให้มีความเข้าใจ และมีความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล 2. เพื่อให้มีความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าของการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม 3. เพื่อให้รู้เท่าทันสื่อ และมีวิจารณญาณในการเลือกรับสื่อ 4. เพื่อพัฒนาให้มีความไม่รู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง 5. เพื่อให้มีอัตลักษณ์ของ นิสิต มศว. โดยเน้นด้าน เปี่ยมจิตสำนึกสาธารณะ	นาทีที่ 1 – 45	ดำเนินโครงการทำความดีเพื่อสังคม		

ครั้งที่	วัตถุประสงค์	เวลา	ขั้นตอน และวิธีการ	สื่อ/อุปกรณ์ที่ใช้	ผลที่จะได้รับ
3	1. เพื่อให้มีความเข้าใจ และมีความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล 2. เพื่อให้มีความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าของการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรมจริยธรรม 3. เพื่อให้รู้เท่าทันสื่อ และมีวิจารณญาณในการเลือกรับสื่อ 4. เพื่อพัฒนาให้มีความรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง 5. เพื่อใช้ยึดหลักปรัชญาของนิสิต มศว. โดยเน้นด้าน เปี่ยมจิตสำนึกสาธารณะ	นาฬิกา 1 – 45	นำเสนอผลการดำเนินงานโครงการทำความดีเพื่อสังคม		

ครั้งที่	วัตถุประสงค์	เวลา	ขั้นตอน และวิธีการ	สื่ออุปกรณ์ที่ใช้	ผลที่จะได้รับ
4	1. เพื่อให้มีความเข้าใจ และมีความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล 2. เพื่อให้มีความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าของการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม 3. เพื่อให้รู้เท่าทันสื่อ และมีวิจารณญาณในการเลือกรับสื่อ 4. เพื่อพัฒนาให้มีความรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง 5. เพื่อให้มีอัตลักษณ์ของ นิสิต มศว. โดยเน้นด้าน เปี่ยมจิตสำนึกสาธารณะ	นาฬิกาที่ 1 – 45	นำเสนอผลการดำเนินงานการทำความดีเพื่อสังคม		

ครั้งที่	วัตถุประสงค์	เวลา	ขั้นตอน และวิธีการ	สื่ออุปกรณ์ที่ใช้	ผลที่จะได้รับ
5	1. เพื่อให้มีความเข้าใจ และมีความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล 2. เพื่อให้มีความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าของการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรมจริยธรรม 3. เพื่อให้รู้เท่าทันสื่อ และมีวิจารณญาณในการเลือกรับสื่อ 4. เพื่อพัฒนาให้มีความรู้ และทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง 5. เพื่อให้มีอัตลักษณ์ของนิสิต มศว. โดยเน้นด้านเป้าหมายด้านสาธารณะ	นาทีที่ 1 – 45	Interactive Lecture จริยธรรมทางการเมือง		

ครั้งที่	วัตถุประสงค์	เวลา	ขั้นตอน และวิธีการ	สื่อ/อุปกรณ์ที่ใช้	ผลที่จะได้รับ
6	วัตถุประสงค์ 1. เพื่อให้มีความเข้าใจ และมีความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล 2. เพื่อให้มีความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าของการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม 3. เพื่อให้รู้เท่าทันสื่อ และมีวิจารณญาณในการเลือกรับสื่อ 4. เพื่อพัฒนาให้มีความรู้ และทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง 5. เพื่อให้มีอัตลักษณ์ของ นิสิต มศว. โดยเน้นด้าน เปี่ยมจิตสำนึกสาธารณะ	นานที่ 1-45	ขั้นตอน และวิธีการ การเขียนการชอณดวรปภคค		

ระยะหลังการทดลอง				
วัตถุประสงค์	เวลา	ขั้นตอน	สื่ออุปกรณ์ที่ใช้	ผลที่จะได้รับ
ทำการทดสอบผลของโปรแกรมการเรียนรู้ด้วยภาพเหมารวม (Stereotype Priming)	นาทีที่ 1 – 5 นาทีที่ 5 – 20	ผู้วิจัยกล่าวทักทาย ผู้เข้าร่วมวิจัย และแจ้งกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นโดยแจ้งให้ผู้เข้าร่วมวิจัยว่าเป็น การพบกันครั้งสุดท้าย 1. ผู้วิจัยแจ้งผู้ร่วมวิจัยว่าจะมีเกมส แบบการพบกันครั้งแรกอีกครั้งหนึ่ง โดยแต่ละคนดำเนินการทำแบบวัดพฤติกรรมซึ่งผู้วิจัยโดยการทำเครื่องหมายในกระดาษคำถาม ใช้เวลา 5 นาที และชี้แจงว่าเป็นเกมสที่ ผู้ที่ตอบได้คะแนนมากที่สุดจะได้เงินรางวัล 500 บาท อันับสองได้ 300 บาท และอันดับสาม 200 บาท 1.1 ผู้วิจัยแจกแบบทดสอบ แบบวัดพฤติกรรมซึ่งผู้วิจัยโดยก่อนการทำแบบทดสอบ ให้เขียนอักษร A, B, C บนกระดาษคำถามตามกลุ่มที่ได้รับตั้งแต่ครั้งแรก โดยไม่ต้องระบุชื่อ แล้วจึงเริ่มทำแบบทดสอบ โดยมีเวลา 5 นาทีในการทำแบบทดสอบ 1.2 เมื่อทำแบบทดสอบเสร็จ ผู้วิจัยเปิดเฉลย ให้ผู้เข้าร่วมวิจัยตรวจ แล้วจำคะแนนของตนเองไว้ แล้วตั้งกระดาษคำตอบ กับใบคะแนนออกจากกัน 1.3 ผู้เข้าร่วมวิจัยส่งกระดาษคำตอบ มาที่หน้าห้องเพื่อเปลี่ยนคะแนน 1.4 ผู้เข้าร่วมวิจัยกรอกคะแนนของตนเองทำได้ ลงในใบคะแนน และส่งกลับไปที่หน้าห้อง	แบบวัดพฤติกรรม สื่อสตัย์	
	นาทีที่ 20 – 30	2. แบบวัดความตระหนัก 2.1 ผู้วิจัยชี้แจงแบบวัดความตระหนัก 2.2 ผู้เข้าร่วมวิจัยกรอกแบบทดสอบ และส่งคืนที่หน้าห้อง	แบบวัดความตระหนัก	

ภาคผนวก ค

ใบรับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย

MF4Version1:15/7/2556

ใบรับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย
เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยและยินยอม

หมายเลขข้อเสนอการวิจัย SWUEC- 198/60E

ข้อเสนอการวิจัยนี้และเอกสารประกอบของข้อเสนอการวิจัยตามรายการแสดงด้านล่าง ได้รับการพิจารณาจาก คณะกรรมการสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแล้ว คณะกรรมการฯ มีความเห็นว่าข้อเสนอการวิจัยที่จะดำเนินการมีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและ ข้อกำหนดภายในประเทศ จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามข้อเสนอการวิจัยนี้ได้

ชื่อโครงการวิจัยเรื่อง: ผลของการใช้โปรแกรมการเทรนนิ่ง เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมซื้อสัตย์ของนิสิต ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ชื่อผู้วิจัยหลัก: นายภาสกร ภูววรรณ

สังกัด: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เอกสารที่รับรอง:

1. แบบเสนอโครงการวิจัย
2. โครงร่างการวิจัย
3. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย
4. หนังสือให้ความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย

เอกสารที่พิจารณาพบทวน

1. แบบเสนอโครงการวิจัย	ฉบับที่ 2 วันที่เดือนปี 28 ก.ย. 2560
2. โครงร่างการวิจัย	ฉบับที่ 2 วันที่เดือนปี 28 ก.ย. 2560
3. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย	ฉบับที่ 2 วันที่เดือนปี 28 ก.ย. 2560
4. หนังสือให้ความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย	ฉบับที่ 2 วันที่เดือนปี 28 ก.ย. 2560

(ลงชื่อ).....

(นายปิยชาติ บุญเพ็ญ)

เลขาธิการคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

(ลงชื่อ).....

(แพทย์หญิงสุวิพร ภัทรสุวรรณ)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

หมายเลขรับรอง : SWUEC/E-198/2560

วันที่ให้การรับรอง : 05/10/2560

วันหมดอายุใบรับรอง : 05/10/2561

ประวัตีย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นาย ภาสกร ยุวรรณ
วันเดือนปีเกิด	10 มกราคม 2530
สถานที่เกิด	อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	446/284 ซอยพหลโยธิน 52 ถนนพหลโยธิน แขวงคลองถนน เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร 10220
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	บริษัท หนีกรุง คอนเน็ค จำกัด
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2548	มัธยมศึกษาตอนปลาย จาก วิทยารัฐวิทยาลัย
พ.ศ. 2552	สังคมวิทยา และมานุษยวิทยาบัณฑิต จาก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
พ.ศ. 2561	วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (วท.ม.) สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ